Ա[illegible]ԼԺՈՂԿՈՄԱՏ
ՏԵԽՄՐԱՏԱԿԱՆ ՍԵԿՏՈՐ

1933 թ. ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

631.52
Ա-21

ԱՋԵՐՆԵՇՐ—ԳՅՈՒՂՏՆՏՀՐԱՏԻ ԲԱԺԻՆ
ԲԱԳՈՒ—1933

04 AUG 2010

ԱՍԽՀ ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏ
ՏԵԽՊՐՈՊԱ ՍԵԿՏՈՐ

631.52
Ա-21

1933 թ. ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

ԱԶԵՐՆԵՇՐ—ԳՅՈՒՂՏՆՏՀՐԱՏԻ ԲԱԺԻՆ
ԲԱԳՈՒ—1933

17.056

- .01. 2013

Թեքստկան գրադարան
Гос. Библиотека
ՀԱՍՏ-ԱՈՄ ԲՍՀ
им. А. Мясницяна
Ա. Միասնիկյան անվան

42914-63

Թարգմ. խմբ. Լ. ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ Տեխ. խմբ. ԹԱՈՒԼԱՆՑԱՆ

Типография „ЦЈ Интер-ационал" Баколиграфа, БМ і Баку, ул. Саратов.-Ефимоза, 57
Главлит № 536 Формат 36¼ А-5 Зак. № 460. Тираж 1000.

ԳՅՈՒՂՈՒՄ ՏԱՐՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

ԸՆԿ. ՍՏԱԼԻՆԻ ԾԱՆՈՒՑ

ՀԱՄԿՈՄԿՈՒՍԻ(Բ) ԿԵՆՏԿՄԻ ՈՒ ԿՎՀ ՍԻԱՑՅԱԼ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ 1933 ԹՎԻ Հ. ՀՈՒՆՎԱՐԻ 11-ԻՆ

Ընկերնե՛ր, ես կարծում եմ, որ ճառախոսները ճշտիվ պատկերացրին գյուղում տարվող կուսակցական աշխատանքի դրությունը, նրա թերությունները ու արժանիքները, մանավանդ նրա թերությունները: Ճիշ այնուամենայնիվ լինճ թվում է, որ նրանք չատացին ամենազլխավորը գյուղում տարվող մեր աշխատանքի թերությունների վերաբերմամբ, քաց չարին այդ թերությունների արմատները: Այնինչ այդ կողմը մեզ համար ամենամեծ հետաքրքրություն և ներկայացնում: Ուստի թույլ տվեք իմ կարծիքը հայտնելու գյուղում տարվող մեր աշխատանքի մասին, հայտնել այն ամբողջ ուղղամտությամբ, որ բոլշևիկներին է հատուկ:

— Ինչո՞ւմն է գյուղում տարվող մեր աշխատանքի գլխավոր թերությունը — վերջին տարում, 1932 թվին:

Գլխավոր թերություն նրանում է կայանում, որ հացամթերում ներն այս տարի ավելի մեծ դժվարություններով են անցել, քան նախընթաց տարում, 1931 թվին:

Բացատրել այդ քանը բերքի վատ դրությամբ՝ վոչ մի կերպ չի կարելի, որովհետև այս տարի մեր բերքը վոչ թե ավելի վատ, այլ ավելի լավ է յեղել քան նախընթաց տարում: Վոչ վոք ժխտել չի կարող, որ 1932 թվին հացի ընդհանուր բերքն ավելի է յեղել, քան 1931 թվին, յերբ յերաշտը Սորհրդային Միության Հյուսիս – արևելյան հինգ հիմնական ռայոններում զգալի վերպով կրճատել է յերկրի հացա հատկային հավելեկիրը: Իհարկե, կլիմայական անբարեհաջող պայմանների հետևանքով 1932 թվին բերքի վորոշ կորուստ ունենք Կուբանում, Տերեկում, Ենիսեյում և Ուկրաինայի մի քանի ռայոններում: Բայց վոչ մի կասկած լինել չի կարող, որ այդ կորուստները կեան և չեն կազմում այն կորուստներն, որ 1931 թվին յերաշտի պատճառով տեղի են ունեցել Սորհրդային Միության Հյուսիս – արևելյան ռայոններում:

Նշանակում է, որ 1932 թվին մեր յերկրում հաց ավելի է յեղել, քան 1931 թվին: Ճիշ այնուամենայնիվ, չնայած այդ հանգամանքին, հացամթերումները մեզ մոտ 1932 թվին մեծ դժվարություններով են կատարվել, քան նախընթաց տարում:

Ինչո՞ւմն է քանն ասատեղ: Ինչի՞ մեջ են կայանում մեր աշխատանքի այդ թերության պատճառները: Ինչո՞վ բացատրել այդ անհամապատասխանությունը:

1. Այդ քանն ամենից առաջ բացատրվում է նրանով, որ տեղերում մեր ընկերները, մեր գյուղական աշխատողները չեն կարողացել հաշվի առնել գյուղի այն նոր պայմանները, որ ստեղծվել են հացի

կոլխոզային առևտրի հարցադրությամբ: Ցավ հենց այն պատճառով, որ նրանք հաշվի չեն առել նոր պայմանները, հենց այդ պատճառով նրանք չեն կարողացել հարմարվել այդ նոր պայմաններին, նոր ձևով վերակառուցվել: Քանի դեռ հացի կոլխոզային առևտուրը չկար, քանի դեռ հացի ներկու դին — պետական և շուկային դին — չկար, դյուրաւմ իրագրությունը մեկ եր: Հացի կոլխոզային առևտուրը հարցերելուց հետո՝ պետք պայմանները խնամակալությամբ փոխվեին, վորովհետև կոլխոզային առևտուր հարցադրությունը նշանակում է լիզալիզացիայի ենթարկել հացի ավելի բարձր շուկայական դին, քան սահմանված պետական դինը: Ապացուցելու կարիք եղ չկար, վոր այդ հանգամանքը պետք է դյուղացիների շահերում վորոշ զոհողություն առաջացներ հացը պետությանը հանձնելու գործում: Դյուղացին այսպես է մտածել. — Հացի կոլխոզային առևտուր է հարցադրված, լիզալիզացիա չի է ենթարկված շուկայի դինը, շուկայում ես կարող եմ հացի նույն քանակի համար ավելի առանձ, քան պետությանը հանձնելու դեպքում. — հետևաբար՝ ես հիմա չեմ, ես պետք է հացը պահեմ և պետությանն ավելի քիչ հանձնեմ, պետք է ավելի պահեմ կոլխոզային պետության համար, և այդպիսով աշխատեմ նույն քանակությամբ ծախած հացի համար ավելի առանձ:

Ամենահասարակ և բնական տրամաբանություն:

Սակայն այսեղ ցավը նրանում է, վոր մեր դյուղական աշխատողները, համենայն դեպս նրանցից շատերը, չեն հասկացել այդ հասարակ ու բնական բանը: Խորհրդային իշխանության առաջադրությունները չվհատեցնելու համար՝ կոմունիստները պետք է այդ նոր պայմաններում, հենց հենց առաջին որվանից, դեռ 1932 թվի հուլիս ամսում, ամեն կերպ ուժեղացնեին ու առաջ տաներին հացամթերումները: Այդ եին պահանջում պայմանները: Սակայն նրանք, իրք ինչպե՞ս են վարվել: Փոխանակ հացամթերումներն առաջ տանելու, նրանք ըսկսել են առաջ մղել ամեն տեսակ ֆոնդերի դոյացումը, հենց դրանով էլ ուժեղացնելով հաց հանձնողների դասվածությունը՝ պետության առաջ իրենց պարտավորությունները կատարելու գործում: Նոր պայմանները չհասկանալով՝ նրանք սկսել են վոչ թե նրանից վախենալ, թե հացը հանձնելու գործում դյուղացիների դասվածությունը կարող է խոչընդոտ հանդիսանալ հացամթերումներին, այլ սկսել են վախենալ այն բանից, թե դյուղացիները գլխի չեն ընկնի հացը պահել, վոր հետո կոլխոզային առևտրի գծով շուկա հանեն, և, ով գիտի, կվերցնեն ու իրենց ամբողջ հացը կհանձնեն ելեվատորներին:

Ուրիշ խոսքով, մեր դյուղական կոմունիստները, դեռևս նրանց մեծ մասը, կոլխոզային առևտրի համն են առել նրա դրական կողմից, հասկացել ու հասցրել նրա դրական կողմը, բայց բոլորովին չեն հասկացել ու չեն ըմբռնել կոլխոզային առևտրի բացասական կողմերը, չեն հասկացել այն բանը, վոր կոլխոզային առևտրի բացասական կողմերը կարող են մեծ վնաս պատճառել պետությանը, մեծ չափով կոմունիստները, հենց հացի հնձի առաջին որերից չհասան ամբողջ ուժով առաջ մղել հացամթերման կամպանիան:

Ցավ այդ սխալը միայն կոլխոզներում աշխատողները չեն կատարել: Այդ սխալը կատարել են նույնիսկ և սովխոզների դիրեկտորները,

վորոնք հանցավոր կերպով պահելով պետությանը հանձնելիք հացը, սկսել են դուբսը ծախել՝ ավելի բարձր գնով:

Ամրյոք, Ժողկոմխորհն ու կենտկոմը հաշվի՞ են առել հացի կոլխոզային առևտրի կապակցությամբ առաջացած այդ նոր պայմանները՝ կոլխոզային առևտուրը ծավալելու մասին իրենց հատանի վորոշման մեջ: Այո, հաշվի են առել: Այդ վորոշման մեջ ուղղակի ասված է, թե հացի կոլխոզային առևտուրը կարելի է սկսել միայն նրանից հետո, երբ ամբողջապես և լիովին կկատարվի հացամթերումների պլանը և հավաքված կլինի սերմացուն: Այնտեղ ուղղակի ասված է, վոր մինչև հացամթերումները վերջացնելուց և սերմը վերցնելուց հետո, — մոտավորապես 1933 թվի հունվարի 15-ից, — միայն այդ պայմանները կատարելուց հետո կարելի կլինի հացի կոլխոզային առևտուրն սկսել: Ժողկոմխորհն ու կենտկոմն իրենց այդ վորոշմամբ կարծես թե ասել են մեր դյուղական աշխատողներին—մի քողավորեք ձեր ուշադրությունը՝ ամեն տեսակի ֆոնդերի և պաշարների մասին հոգալով, ձեր ուշադրությունը մի հեռացրեք գլխավոր խնդրից և ծավալեք նեք հացամթերումները հնձի հենց առաջին որերից և արագացրեք այդ բանը, վորովհետև առաջին պատվիրանն է — հացամթերումների պլանի կատարումը, երկրորդ պատվիրանը — սերմի ֆոնդ կազմելը և միայն այդ պայմանները կատարելուց հետո կարող եք սկսել հացի կոլխոզային առևտրի ծավալումը:

Կենտկոմի, Քաղբյուրոյի և Ժողկոմխորհի սխալը, դուցե և, կասկածել և նրանում, վոր նրանք բավականաչափ համառությամբ չեն չեզոքացրել գործի այդ կողմը և բավականաչափ բարձրաձայն չեն նախազգուշացրել մեր դյուղական աշխատողներին՝ կոլխոզային առևտրի մեջ թաղնված վտանգների մասին: Բայց, վոր նրանք այդ վտանգների մասին նախազգուշացրել են, և նախազգուշացրել են բավականաչափ պարզորեն, դրանում վոչ մի կասկած լինել չի կարող: Պետք է խոստովանել, վոր կենտկոմն ու Ժողկոմխորհը մի քիչ գերագնահատել են մեր ուղղական, վոչ մեկին ոչ նորմական, այլ և մի շարք շրջանային գործիչների լենինյան դարբնված ությունը և աչալրջությունը:

Դուցե հարկավոր էր կոլխոզային հացի առևտուր հարցադրել: Դուցե դա սխալ և յեղել, մանավանդ յեթե ի նկատի ունենանք այն հանգամանքը, վոր կոլխոզային առևտրին հատուկ են վոչ միայն դրական, այլ և վորոշ բացասական կողմեր: Վոչ, դա սխալ չի յեղել: Վոչ մի հեղափոխական միջոցառում յերաշխավորված չե վորոշ բացասական կողմերից, յեթե դա սխալ է կենսագործվում: Նույնը պետք ասել և հացի կոլխոզային առևտրի մասին: Կոլխոզային առևտուրը հարկավոր է և ձեռնտու թե դյուղին և թե քաղաքին, թե բանվոր դասակարգին և թե դյուղացիությանը: Ցավ հենց նրա համար, վոր ձեռնտու է, պետք եր մտցնել այդ առևտուրը:

Ժողկոմխորհն ու կենտկոմն ինչո՞վ են դեկավարվել, կոլխոզային հացի առևտուր մտցնելով:

Ամենից առաջ նրանով, վոր ընդարձակվի ապրանքաշրջանառությունն բազմն քաղաքի և դյուղի միջև, և բարելավվի բանվորների մատակարարումը դյուղատնտեսական մթերքներով, իսկ դյուղացիներին —քաղաքի չնչամած քներով: Կասկած լինել չի կարող, վոր դրա համար

մխարն պետական և կոոպերատիվային առևտուրը քիչ է: Ապրանքաշրջանառության այդ կանալները պետք է լրացնել նոր, կոլխոզային առևտրի կանալով: Ցեխ մենք լրացրել ենք, կոլխոզային առևտուրը մաքցնելով:

Հետո, երանք ղեկավարվել են նրանով, որ կոլխոզային հացի առևտրի ոգնությամբ՝ կոլխոզնիկին յեկամուտի լրացուցիչ աղբյուր տրվի և ամրացնվի նրա տնտեսական դրությունը:

Վերջապես երանք ղեկավարվել են նրանով, որ կոլխոզային առևտուր մաքցնելով՝ գյուղացուն նոր մղում տրվի կոլխոզների աշխատանքը բարելավելու թե ցանքսի և թե բերքը հավաքելու գծով:

Դուք գիտեք, որ Ժողկոմխորհի և կենտկոմի բոլոր այդ նկատառումներն ամբողջովին ու լիովին հաստատվել են վերջին ժամանակներս կոլխոզների կյանքում յեղած փաստերով: Կոլխոզների ամրապնդման պրոցեսի ուժեղանալը, կոլխոզներից դուրս գալու դադարությունը, մենատնտեսների ձգող ձգտումը դեպի կոլխոզ, կոլխոզնիկների ձգտումը—նոր անդամներ ընդունել մեծ ընտրությամբ, այդ բոլորը և շատ այլպիսիները անկասկած այն են ասում, որ կոլխոզային առևտուրը վոչ միայն չի թուլացրել, այլ, ընդհակառակը, ուժեղացրել և ամրապնդել է կոլխոզների դրությունը:

Հետևաբար մեր աշխատանքի թերությունները գյուղում վոչ թե կոլխոզային առևտրով են բացատրվում, այլ այդ առևտուրը վոչ միշտ ուղիղ կերպով տանելով, նոր հանգամանքը հաշվի առնել չկարողանալը, մեր չարքերը նոր պայմանների համեմատ վերակառուցել չկարողանալը, պայմանների, որոնք առնչվել են հացի կոլխոզային առևտուր հայտարարելով:

Գյուղի մեր աշխատանքի թերությունների յերկրորդ պատճառը կայանում է նրանում, որ տեղերում դանվող մեր ընկերները—և վոչ միայն այդ ընկերները,—չեն հասկացել գյուղի մեր աշխատանքի պայմանների փոփոխությունը որ տեղ է ունեցել հացի հավնական ռայոններում կոլխոզների գերիշխող դրության հաստատումով: Մենք բոլորս ուրախ ենք, որ տնտեսության կոլխոզային ձևը մեր հացային ռայոններում զարձել է գերիշխող ձև: Բայց բոլորը չեն, որ հասկանում են, թե այդ հանգամանքը չի պահանջում, այլ մեր հոգածությունն ու մեր պատասխանատվությունն է ավելացնում գյուղական տնտեսությունը զարգացնելու գործում: Շատերը կարծում են, թե, քանի որ այս կամ այն ռայոնում, այս կամ այն չրջանում կոլեկտիվացումն, ասենք, 70 կամ 80 տոկոսի է հասցրված, ապա գրանով արդեն արված է ամեն ինչ և մենք կարող ենք գործը թողնել իրերի բնական ընթացքին, գործը թողնել ինքնահոսի, ցենտազրելով, թե կոլեկտիվացումն ինքն իր բանը կանե, ինքը կգործազրնե գյուղական տնտեսությունը: Բայց դա մեծ մոլորություն է, ընկերներ: Սոցիալիստական կոլեկտիվային տնտեսության, որպես տնտեսության գերակշռող ձևին անցնելը չի պահանջում, այլ ավելացնում է մեր հոգածությունը գյուղական տնտեսության վերաբերմամբ, վոչ թե պահանջում, այլ ավելացնում է կոմունիստների դեկավար գերը՝ գյուղական տնտեսության բարգավաճման գործում: Ինքնահոսն այժմ ավելի քան յերբեք և իսկ վտանգավոր է գյուղական տնտեսության զարգացման գործի համար: Այժմ ինքնահոսը կարող է խորտակել ամեն բան:

Քանի վոր գյուղում մենատնտեսն էր գերակշռում, գուսակցությունը գյուղական տնտեսության զարգացման գործում իր միջամտությունը կարող էր սահմանափակել ոգնության առաջարկի ակտերով, խոչընդոտով կամ նախազգուշացումով: Այն ժամանակ մենատնտեսն ինքը պետք է հոգար իր տնտեսության մասին, վորովհետև նա միակը չէր, վորի վրա գրեր պատասխանատվությունն այլ տնտեսության համար, վորը միայն իր անձնական տնտեսությունն էր և բացի իրանից՝ միակը չկար, վորի վրա իր հույսը դներ: Այն ժամանակ մենատնտեսը պետք է ինքը հոգար ցանքսի մասին, հնձի և առհասարակ գյուղատնտեսական աշխատանքի բոլոր պրոցեսների մասին, յերեք չէր ուզում տալիս հացի մնալ և գոհ դնալ սովի: Կոլեկտիվ տնտեսության անցնելով բոլորն ամեն փոխվել է: Կոլխոզն անհատական տնտեսություն չէ: Կոլխոզնիկներն այժմ այսպես են ասում են. «Կոլխոզն իմն է և իմը չէ. նա իմն է, բայց դրա հետ միասին և պատկանում է Իվանին, Ֆիլիպպին, Միխայլին և կոլխոզի մյուս անդամներին. կոլխոզն ընդհանուր է»: Այժմ նա, կոլխոզնիկը, յերեկվա մենատնտեսը և այսորվա կոլեկտիվիստը—այժմ կարող է պատասխանատվությունը զգել և հույս դնել կոլխոզի մյուս անդամների վրա, իմանալով, վոր կոլխոզն իրան առանց հացի չի թողնի: Այդ պատճառով նրա, կոլխոզնիկի հոգածերն ավելի պակասեցին, քան անհատական տնտեսության ժամանակ, վորով հետև տնտեսության վերաբերմամբ հոգածությունն ու պատասխանատվությունը բաժանված են բոլոր կոլխոզնիկների միջև:

Ի՞նչ է հետևում դրանից: Դրանից այն է հետևում, վոր տնտեսությունը վարելու պատասխանատվության կենտրոնն այժմ առանձին գյուղացիներից փոխանցված է կոլխոզի ղեկավարության, կոլխոզի ղեկավար կորիղի վրա: Այժմ գյուղացիները տնտեսության վերաբերմամբ հոգածություն և գործը տանել են պահանջում վոչ թե իրանցից վորքան կոլխոզի ղեկավարությունից: Իսկ դա ի՞նչ է նշանակում: Դա նշանակում է, վոր կուսակցությունն այժմ արդեն չի կարող առանձին ակտերով միջամտել ու սահմանափակել գյուղացիական դարպացման պրոցեսը:

Այժմ նա պետք է իր ձեռքն առնի կոլխոզների ղեկավարությունը, իր վրա վերցնի աշխատանքի պատասխանատվությունը և կոլխոզնիկներին ոգնի՝ իրանց տնտեսությունն առաջ տանելու գիտության և տեխնիկայի ձեռքբերումների հիման վրա:

Բայց դա բոլորը չէ: Կոլխոզը խոշոր տնտեսություն է: Սակայն չի կարելի խոշոր տնտեսությունը վարել առանց պլանի: Հողագործության մեջ խոշոր տնտեսությունը, վոր իր մեջ է առնում հարյուրավոր, յերբեմն նույնիսկ հազարավոր ծուխեր, վարել կարելի է միայն պլանային ղեկավարության կարգով: Առանց դրան՝ նա պետք է մեռնի ու քանդվի: Ահա ձեզ եղի մի նոր պայման կոլխոզային կարգում, վորն արմատապես տարբերվում է մանր արմատական տնտեսություն վարելուց:

Կարելի՞ է արդյոք, արդյոքմեր տնտեսությունը վարելու գործը թողնել իրերի, այսպես կոչված բնական ընթացքին, ինքնահոսին: Պարզ է, վոր չի կարելի: Այդպիսի տնտեսություն տանելու համար՝

պետք է կոլխոզն ապահովել տարբերակած–դրամական վարձատրությունով, որոնք ընդունակ են պահանջներ անտեսությունը և տանել կազմակերպված ձևով: Հասկանալի է, որ առանց խորհրդային իշխանության կողմից կոլխոզային շինարարության գործին սիստեմատիկ կերպով միջամտելու, առանց նրա սիստեմատիկ ղեկավարության՝ չի կարելի այդպիսի տնտեսությունը կարգավորել:

Իսկ ինչ է հետևում դրանից: Իսկ դրանից հետևում է այն, որ կոլխոզային կարգը չի պահպանում, այլ ամրացնում է կոոպերացիայի և կառավարության հոգածությունն ու պատասխանատվությունը՝ գյուղական տնտեսության զարգացման վերաբերմամբ: Այստեղից հետևում է այն, որ կոոպերացիան, եթե նա ուզում է ղեկավարել կոլխոզային շարժումը, պետք է կոլխոզային կյանքի ու կոլխոզային ղեկավարության բոլոր մանրամասնությունների մեջ թափանցի, Դրանից հետևում է այն, որ կոոպերացիան ոչ թե պետք է պահպանի, այլ բազմապատկի կոլխոզների հետ ունեցած կապը, որ նա պետք է իմանա բոլորն, ինչ որ կոլխոզներում է կատարվում, որպեսզի ժամանակին ոգնության հասնի, և կոլխոզներին սպառնացող վտանգներից նախազգուշացնի:

Իսկ իրոք ինչ ենք տեսնում մենք: Իրոք մենք ոչ այնպիսի և չլքված մի չարք կազմակերպությունների կատվածությունն ենք տեսնում կոլխոզների կյանքից ու նրանց պահանջներից: Մարդիկ նստում են գրասենյակներում և ինքնագոհությամբ զրնչները ճոճացնում, չնկատելով, որ կոլխոզների զարգացումը բյուրոկրատական դրասենյակի կողքից է անցնում: Առանձին դեպքերում կոլխոզներից կտրված լինելն այն տեղին է հասնում, որ տերիտորիալ կազմակերպությունների որոշ անդամներ իրենց կոլխոզների գործի մասին ոչ մի համապատասխան ոչ ոչնական կազմակերպություններից են իմացել, այլ Մոսկվայում, Կենտկոմի անդամներից: Սա, ընկերներ, ցավալի է, բայց փաստ է: Անհատական տնտեսություններից կոլխոզներին անցնելը պետք է դյուղում կոմունիստների կողմից ղեկավարության ուժեղացման առաջացներ: Իսկ գործնականում այդ անցումը մի չարք տեղերում հանդիպել է նրան, որ կոմունիստները՝ հանդիպել են դժվարությունների վրա, հպարտանալով կոլեկտիվացման բարձր տոկոսներով, ու գործը թողել ինքնահոսի բախտին, իրերի բնական ընթացքին: Կոլխոզային տնտեսության սլանային ղեկավարության պրոբլեմը պետք է հասցներ կոմունիստների ղեկավարության ուժեղացմանը կոլխոզներում: Իսկ գործնականում մի չարք դեպքերում տեսնվել է այն, որ կոմունիստները գործից հեռու են մնացել, իսկ կոլխոզներում կատարվել են նախկին ապիտակ գվարդիականները, նախկին պետյուրաների և տեռատարակ, բանվորների ու գյուղացիների թշնամիները:

Այդպես է գյուղում մեր աշխատանքի թերությունների ներքին պատճառը:

3) Գյուղում մեր ունեցած աշխատանքի թերությունների ներքին պատճառը կայանում է նրանում, որ մեր ընկերներից շատերը դեռևս չեն հասկացել կոլխոզները որպես տնտեսության նոր ձև, դեռևս չեն հասել նրանց և սուրբ տեղ դրել:

Նրանք վճռել են, թե քանի որ կոլխոզները տրված են որպես տնտեսության սոցիալիստական ձև, ապա դրանով արդեն ամեն ինչ տրված է, դրանով արդեն ապահովված և կոլխոզների գործն ուղիղ վարելը, կոլխոզային տնտեսության պլանավորումը, կոլխոզներն որի նախկին սոցիալիստական տնտեսություն դարձնելը:

Նրանք չեն հասկացել, որ կոլխոզները իրանց կազմակերպչական հաստատման կողմից դեռևս թույլ են և կուսակցության կողմից լուրջ հոգածության կարիք ունեն թե նրանց բոլշևիկյան ստուգված կադրեր տալու և թե կոլխոզային գործերի ընթացիկ ղեկավարման կողմից: Բայց դա բոլորը չէ և նույնիսկ՝ ոչ գլխավորը: Գլխավոր թերությունը նրանում է, որ մեր ընկերներից շատերը դեռևս չեն հենց իրանց, կոլխոզների, որպես դյուղական տնտեսության կազմակերպության նոր ձևի ուժերն ու հնարավորությունները: Նրանք չեն հասկացել, որ կոլխոզն ինքն ըստ ինքյան, չնայած որ նա տնտեսության սոցիալիստական ձև է հանդիսանում, դեռ ևս ամենևին չի բավարարված չե ամեն տեսակ վտանգներից և կոլխոզների ղեկավարության մեջ ամեն տեսակ հակահեղափոխական տարրերի ներթափանցումից, որ որոշ պայմաններում կոլխոզներին կարող են ոգտագործել հակահեղափոխական տարրերը, իրանց նպատակների համար:

Կոլխոզը տնտեսական կազմակերպության սոցիալիստական ձև է, այնպես, ինչպես խորհուրդները քաղաքական կազմակերպության սոցիալիստական ձև են հանդիսանում: Ինչպես կոլխոզները, նույնպես էլ խորհուրդները մեր հեղափոխության մեծագույն նվաճումն, բանվոր դասակարգի մեծագույն նվաճումն են հանդիսանում: Սակայն կոլխոզներն ու խորհուրդները միևնույն կազմակերպության ձև են հանդիսանում, ճիշտ է, սոցիալիստական ձև, բայց և այնպես, միևնույն կազմակերպման ձև: Բոլորը կախված է նրանից, թե ինչ բովանդակություն կդրվի այդ ձևում: Մենք գիտենք դեպքեր, երբ բանվորական ու գինվորական պատգամավորների խորհուրդները որոշ ժամանակաշրջանում պաշտպանել են հակահեղափոխության՝ հեղափոխության դեմ: Այդպես է եղել բանը Խորհրդային Միության, որինակ, 1917 թվի հուլիսին, երբ խորհուրդները ղեկավարում էին մենշևիկներն ու եսերները և խորհուրդները հակահեղափոխության դեմ: Այդպես է եղել բանը Գերմանիայում 1918 թվին, երբ խորհուրդները ղեկավարում էին սոցիալ – դեմոկրատները և երբ նրանք հակահեղափոխության դեմ: Այդպես է եղել բանը Գերմանիայում 1918 թվին, երբ խորհուրդները ղեկավարում էին սոցիալ – դեմոկրատները և երբ նրանք հակահեղափոխության դեմ:

Նշանակում է, բանը միայն խորհուրդների մեջ չէ, որպես կազմակերպության ձևի, թեև ինքը, այդ ձևը մեծագույն հեղափոխական նվաճում է հանդիսանում: Բանն ամենից առաջ խորհուրդների աշխատանքի բնույթն է, բանը նրանում է, թե հատկապես ո՞վ է ղեկավարում խորհուրդները,—հեղափոխականնե՞րը, թե հակահեղափոխականները: Այդ հանգամանքից ել բացատրվում է այն փաստը, որ հակահեղափոխականները միշտ չէ, որ խորհուրդների դեմ են արտահայտվում:

Հայտնի է, որինակ, որ ռուսական հակահեղափոխության գլուխ Միլյուկովը պրոնչտատի ապստամբության ժամանակ արտահայտվել

և խորհուրդների ոգին, բայց առանց կոմունիստների: «Խորհուրդներ առանց կոմունիստների», ահա ինչպիսի լոզունգ ուներ այն ժամանակ ռուսական հակահեղափոխության գլուխ Միլյուկովը: Հակահեղափոխականները հասկանում էին, որ հարցը ոչ միայն խորհուրդների մեջ է, բայց ամենից առաջ նրա մեջ է, թե ով նրանց կղեկավարի:

Նույնը պետք է ասել և կոլխոզների մասին: Կոլխոզները ժողովրդական տնտեսության կազմակերպման սոցիալիստական ձև կարող են դառնալ միայն այն դեպքում, եթե նրանց գլուխ են կանգնած իսկական հեղափոխական բոլշևիկներ, կոմունիստներ: Այլապես, ընդհակառակը, կոլխոզները ժողով ժամանակաընթացքում կարող են ծառայել ամեն տեսակ հակահեղափոխական տարրերի համար, եթե կոլխոզներում ղեկավարները, պետքյուրոկրատական տարրերն ու մենշևիկները, պետքյուրոկրատական տարրերն ու այլ տիպակ պետական պաշտոնյաներն ու կոլչակովցիները: Ընդ որում պետք է նկատի ունենալ, որ կոլխոզները ժողովրդական տնտեսության ձև միայն չեն դառնում հակահեղափոխական տարրերի ներթափանցելուց, այլ նաև այն պատճառով, որ կոլխոզներում ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական հատվածի հետ միևնույն ժամանակ գոյություն են ունենում նաև մանր ապրանքային տնտեսության տարրեր, որոնք ամեն րոպե ծնում են կապիտալիզմ: Դրանով է բացատրվում, որ կոլխոզներում կան մարդիկ, որոնք ձգտում են կապիտալիստական ճանապարհով զարգացնել իրենց տնտեսությունը, ձգտում են հարստանալ ուրիշների հաշվին, ձգտում են կապիտալիստական տարրեր դառնալ:

Այդ պատճառով էլ հակահեղափոխականները ամենից առաջ ձգտում են կոլխոզներում գրավել ղեկավար պաշտոնները, որպեսզի կարողանան իրենց գործունեությունը ծավալել ամենից առաջ կոլխոզներում: Այդ պատճառով էլ կոլխոզներում ղեկավար պաշտոնները պետք է գրավեն միայն ամենից հավատարիմ, ամենից նվիրված մարդիկ, որոնք ամեն կերպով կարող են պաշտպանել կոլխոզները հակահեղափոխականների ներթափանցումից:

կերպի անհատնապահովության համար յերեք անգամ ավելի մեծ չափով, քան պահանջվում է գործի համար, վոր կոլխոզը ապահովագրվածի ֆոնդ կազմի, յերեք անգամ ավելի մեծ չափով, քան պահանջվում է գործի համար, վոր կոլխոզը հասարակական սնունդ տա ամեն մի աշխատավորին որական 6–10 զրամանգամ հաց և այլն: Հասկանալի է, վոր այդպիսի «ֆոնդերի» և հասարակական սննդի համար զրամների հատ, այդպիսի արհեստական դեմագոգիայից հետո կոլխոզի տնտեսական գործունեությունը կխախտվի և հացամթերումների համար տեղ չի մնա:

Այդպես հարցին հեշտամուտ նչմարելու և դեմագոգիայի անճնարավոր չլինելու համար պետք է ունենալ հեղափոխական ոգնություն, պետք է ընդունակություն ունենալ պատասխանելու թշնամու դիմակը և ցույց տալու կոլխոզնիկներին այդ իսկական հակահեղափոխական դեմքը: Բայց արդյոք մենք պյուղում չո՞ւ կոմունիստներ ունինք, վոր այդպիսի հատկություն ունեն: Կոմունիստները հաճախ վոչ միայն չեն մերկացնում այդպիսի պատակարգային թշնամիներին, այլ ընդհակառակը իրենք են անճնարաւոր լինում նրանց սրինկայական դեմագոգիային և նրանց պոչից քարշ են գալիս:

Չնկատելով նոր դիմակ հագած դասակարգային թշնամուն և չկարողանալով մերկացնել նրա սրինկայական մախինացիաները, մեր վոչ ընկերները հաճախ իրենց նրանով են հանդատացնում, վոր իբր թե այլևս կուլակներ չկան աչխարհում, վոր հակահեղափոխական տարբերը պյուղում արդեն վոչնչացված են կուլակության վորպես դասակարգի վերջ տալու քաղաքականության հետևանքով և վոր այդ բանին ի նկատ առնելով, կարելի է հաշտվել «չեզոք» կոլխոզների գոյության հետ, վորոնք վոչ փոլնևիկական են, վոչ հակախորհրդային, բայց վորոնք իրենք, այսպես ասած, տարերային կարգով պետք անցնեն խորհրդային իշխանության կողմը:

Բայց դա խորին մոլորություն է, ընկերներ: Կուլակները ջարդված են, բայց նրանք վերջնականապես դեռ չեն ջախջախված: Ավելին ևս. նրանք դեռ չուտով չեն ջախջախվի, յեթե կոմունիստներն այ քաթող անեն և բարեհոգություն ցուցաբերեն, յենթադրելով, վոր կուլակներն իրենք իրենց գերեզման կիջնեն, այսպես ասած, իրենց տարերային զարգացման կարգով: Ինչ վերաբերում է «չեզոք» կոլխոզներին, ապա այդպիսիները առհասարակ չկան և չեն կարող լինել բնության մեջ: «Չեզոք» կոլխոզները—այդ այն մարդկանց ֆանտազիան է, վորոնց աչքը է տրված չռեանելու համար: Դասակարգային այնպիսի սուր պայքարի ժամանակ, վորպիսին մենք այժմ ունինք խորհրդային յերկրում, «չեզոք» կոլխոզների համար արդեն տեղ չի մնում, այսպիսի պայմաններում կոլխոզները կարող են լինել կամ բոլշևիկական, կամ հակախորհրդային: Յեվ յեթե մենք չենք գեկավարում այս կամ այն կոլխոզներում, ապա դա նշանակում է, վոր նրանց գեկավարում են հակախորհրդային տարրերը: Դրա մեջ վոչ մի կասկած չի կարող լինել:

5) Վերջապես, պյուղում մեր աչխատանքի թերությունների եւ մի պատճառը: Նա, այդ պատճառը կայանում է կոլխոզային շինարարության գործում կոմունիստների դերի ու պատասխանատվության

թերագնահատման մեջ, կոմունիստների դերն ու պատասխանատվությունը հացամթերումների դործում թերագնահատելու մեջ: Խոսելով հացամթերումների դժվարությունների մասին՝ կոմունիստները սովորաբար պատասխանատվությունը դնում են պյուղացիների վրա, պնդելով՝ թե ամեն ինչում պյուղացիներն են մեղավոր: Բայց այդ միանդամայն սխալ է և անպատճան անիրավացի է: Գյուղացիներն այսուհետև չունեն: Յեթե խոսքը պատասխանատվության և հանցավորության մասին է, ապա պատասխանատվությունն ամբողջովին ու լիովին ընկնում է կոմունիստների վրա և այդտեղ ամեն բանում հանցավոր ենք մխայն մենք—կոմունիստներս:

Աչխարհում չկա և չի յեղել այնպիսի մի հզոր ու հեղինակավոր իշխանություն, վորպիսին մեր խորհրդային իշխանությունն է: Աչխարհում չկա և չի յեղել այնպիսի մի հզոր ու հեղինակավոր կուսակցություն, ինչպիսին մեր կոմունիստական կուսակցությունն է: Վոչ վոք մեզ չի խանգարում և չի կարող խանգարել կոլխոզների գործն այնպես տանելու, ինչպես այդ պահանջում են կոլխոզների շահերը, պետության շահերը: Յեվ յեթե մեզ մի բան չի հաջողվում կոլխոզների գործերը տանել այնպես, ինչպես այդ պահանջում է լենինիզմը, յեթե մենք հաճախ մի չարք կոպիտ ու աննեղելի սխալներ ու հացամթերումների դժի ծռումներ ենք թույլ տալիս, ապա այդ բանում հանցավոր ենք մենք և մխայն մենք:

Մենք հանցավոր ենք նրանում, վոր չենք նկատել հացի կոլխոզային առևտրի բացասական կողմերը և թույլ ենք տվել մի չարք կոպտագույն սխալներ: Մենք նրանով ենք հանցավոր, վոր մեր մի ամբողջ չարք կազմակերպությունները կորվել են կոլխոզներից, հանգրաստացել են գործիների վրա և անճնատուր են յեղել ինքնահոսի տարերքին: Մենք հանցավոր ենք նրանում, վոր մեր մի ամբողջ չարք բնակերները դեռ գերազնահատում են կոլխոզները, վորպես մասսայական կազմակերպության ձև, չհասկանալով, վոր բանը վոչ այնքան ձևի մեջ է, վորքան նրանում, վոր հենց ինքներս մեզ վրա վերցնենք կոլխոզների գեկավարությունը և կոլխոզների գեկավարությունից դուրս գչենք հակախորհրդային տարրերին: Մենք հանցավոր ենք նրանում, վոր չենք նկատել նոր պայմանները և մեզ համար չենք պարզել դասակարգային թշնամու նոր տակտիկան, վոր գործում է խլուրդային ձևով, գործան մտած:

Հարց է տրվում՝ այստեղ գյուղացիներին ինչ բան ունեն:

Յես գիտեմ կոլխոզների ամբողջ խմբեր, վորոնք պարզանում են ու ծաղրում, ճչտությամբ կատարում են պետության առաջադրանքը և որեցոր ամրապնդվում են անտեսականի նկատմամբ: Մյուս կողմից յես գիտեմ և այնպիսի կոլխոզներ, վոր նախորդ կոլխոզներին հարձակվան են, վորոնք չնայելով միատեսակ բերքին և միատեսակ արտաքին պայմաններին՝ հյուծվում են ու քայքայվում: Ինչ է պատճառը: Պատճառն այն է, վոր կոլխոզների առաջին խմբին գեկավարում են իսկական կոմունիստներ, իսկ յերկրորդ խմբին գեկավարում են չլսպանները, ճիշտ և կուստոմար գրպանում, բայց անհատնայնիվ չլսպանները:

Հարց է տրվում՝ այստեղ ինչ բան ունեն պյուղացիները:

Կոմունիստների դերի ու պատասխանատվության թերագնահատման հետևանքն այն է լինում, որ շատ անգամ դյուղում մեր աշխատանքի թերություններին պատճառն այնտեղ չեն փնտրում, որտեղ պետք է նրան որոնել, ուստի և թերությունները մնում են առանց վերացվելու:

Հացամթերումների դժվարությունների պատճառը վոչ թե գյուղացիների մեջ պետք է որոնել, այլ հենց մեր մեջ, մեր սեփական չարքերում: Վորովհետև մենք ենք իշխանության գլուխը, մեր ձեռքին են պետական միջոցները, մենք ենք կոչված ղեկավարելու կոլխոզներին և մենք պետք է ամբողջովին պատասխանատու լինենք գյուղի աշխատանքի համար:

Ահա գյուղի մեր աշխատանքի թերությունների վորոշող դիմաքոր պատճառները:

Կարելի է մատնել, որ յես չափազանց մոտալ պատկեր ներկայացրի, վոր մեզ մոտ ամբողջ աշխատանքը գյուղում միմիայն թերություններից է բաղկացած: Բայց այդ, իհարկե, ճիշտ չէ: Իհարկե մեր աշխատանքը գյուղում այդ թերությունների հետ միասին ունի և մի ամբողջ շարք ամենալուրջ ու վճռական նվաճումներ: Բայց յես արդեն իմ ճառի սկզբում ասեցի, որ իմ նպատակը չի մեր նվաճումների բնութագրումը, որ յես հանձն եմ առել խոսելու միայն մեր աշխատանքի թերությունների մասին գյուղում:

Սրտցավ, կարելի՞ է ուղղել այդ թերությունները: Այո, անպայման կարելի է: Կուղղենք մենք դրանց, արդյոք մոտ ժամանակներս: Այո, անպայման կուղղենք: Դրանում վոչ մի կասկած լինել չի կարող:

Յես կարծում եմ, վոր ՄՏԿ ու սովխոզների քաղաքժիններն այն վճռական միջոցներից մեկն են, վորոնց ոգնությամբ կարելի կլինի վերացնել այդ թերությունները ամենակարճ ժամկետում:

(Բուռն յերկարատև ծափահարություններ):

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԴՈԿՈՒՄԵՆՏ

(„ՊՐԱՎԴԱ"-Ի ՀՈՒՆՎԱՐԻ 18-Ի ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՂԸ)

«Գրավիլա»—յում հրատարակված ընկ. Ստալինի ճառը—«Գյուղում տարվող աշխատանքի մասին»—մեր աշխատանքի ծրագրային դոկումենտն է: կոլխոզնիկին սոցիալիստորեն վերաթոխելու համար: Մարքսիստական-լենինյան դիալեկտիկայի փորձված զենքով, չափազանց վորոշակիությամբ և միևյն բոլշևիկներին հատուկ ուղղամտությամբ՝ ընկ. Ստալինը քաց արավ գյուղում տարվող աշխատանքի թերությունների արմատները և ցույց տվեց նրանց արագորեն ուղղելու ուղիները:

Անցյալ տարի գյուղում տարած մեր աշխատանքի դիմաքոր թերությունը նրա մեջ է կայանում, վոր հացամթերումներ կատարելու ժամանակ մենք ավելի մեծ դժվարություններ ունեցանք քան 1931 թ: վինա: Ցեվ այդ այն ժամանակ, յերբ հացամթերման պայմանները բավականաչափ ավելի նպաստավոր էին քան նախորդ տարին: 1932 թվին մենք ավելի լավ հունձ ունեինք, ահել եր գյուղ ուղարկված արդյունաբերական ապրանքների քանակությունը, հացի ճնշող մասը պետությանը պետք է տար համամյնացած սեկտորը:

Դեռ հացամթերման կամպանիայից շատ առաջ կենտրոնական կոմիտեն նախազգուշացրել եր կուսկոմկուսկոմերկուսյուններին այն դժվարությունների մասին, վորոնք կհանդիպեին 1932 թվին հացը մթերելու ժամանակ: կենտկոմը մատնանշել եր, վոր պլանը կարող է հաջողությամբ միայն այն դեպքում կատարվել, յեթե հացամթերումները ինքնահոսի չթողնվեն, յեթե նրանք կազմակերպված լինեն, յեթե տեղական դործիչներն ըմբռնեն, թե քաղաքական ինչպիսի կարևորություն ունի սովխոզների, կոլխոզների ու մենատնտեսների պետության հանդեպ ունեցած պարտականությունների ուշադրությունն եր դարձրել կենտկոմը կուսկոմկուսկոմերի ուշադրությունն եր դարձրել դյուղում գոյություն ունեցող նոր պայմանների վրա, վոր ստեղծվել են հացի կոլխոզային առևտուր հայտարարելու շնորհիվ:

ՀԱՑԱՄԹԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ՊԼԱՆԻ ՑԵՎ ՀԱՑԻ ԿՈԼԽՈԶԱՅԻՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ԾԱՎԱԼՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՄԱՑԻՍԻ 6–ԻՆ ԿԱՑԱՑՐԱԾ ՎՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ Ս. ՄԻՈՒԹՑԱՆ ԺՈՂԿՈՄԽՈՐՀԸ ՑԵՎ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՆ ԱՌԱՋ. ԹԵՐԱՆ ՊԼԱՆԸ ԿԱՏԱՐԵԼ 1933 ՋԱՐԿԵԼ ԵԻՆ ՀԱՑԱՄԹԵՐՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՎԱՐՏԵԼ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1–ԻՑ ՎՈՉ ՈՒՇ, ԿՈԼԽՈԶՆԵՐՈՒՄ ՍԵՐՄԱՑԻՆ ՖՈՆԴԵՐ ԿԱԶՄԵԼԸ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 15–ԻՑ ՎՈՉ ՈՒՇ: ՑԵՎ ՄԻՄԻԱՅՆ ՀԱՑԱՄԹԵՐՄԱՆ ՊԼԱՆԸ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒՑ ԵՎ ԱՌՄԱՑՈՒՆ ՎԵՐԳՆԵԼՈՒՑ ՀԵՏՈ՝ ԿՈԼԽՈԶՆԻԿՆԵՐԻՆ ՈՒ ԿՈԼԽՈԶՆԻԿՈՒՀԻՆԵՐԻՆ ԿԱՏԱՐՑԱԼ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՑՈՒՆ ԵՐ. ՏՐՎՈՒՄ ԱՆԱՐԳԵԼ ԾԱԽԵԼ ԻՐԵՆՑ ՀԱՑԻ ԱՎԵԼՑՈՒՆԵՐԸ:

Կենտկոմի և Ժողկոմխորհի դիրեկտիվներում չնչված եր հացահատիկներն արագացնելու անհրաժեշտությունը: Գյուղական շատ մթերումներ արագացնելու անհրաժեշտությունը: Գյուղական շատ աշխատողներ չեն կատարել այդ դիրեկտիվները, տարվել են պանապան

ֆոնդերի ստեղծումով, կոլտնտեսների այն մասի տրամադրությունները փոխել են քաջ գիտեն, որոնք հարյուրավոր տարիներ շարունակ կալվածատիրոջ հողերն էին մշակում, ինչպես նաև նրանք, որոնք ստիպված էին եղել հարկեր վճարել։ Նրանք կոլտնտեսական հողերը համարում էին իրենց, ինչպես իրենց անձնական տնտեսությունը։ Նրանք ամեն կերպ ձգտում էին ավելի բարձր բերքատվություն ստանալ, ավելի շատ հացահատիկ հանձնել պետությանը, ավելի բարձր դնով ծախել շուկայում։ Նրանք կոլտնտեսական հողերին մոտեցել են ինչպես մասնավոր սեփականության։ Նրանք պահանջում էին, որ կոլտնտեսությունը ավելի շատ ուշադրություն դարձնի իրենց անձնական տնտեսության վրա, որ ավելի շատ հատկացնի նրանց ոչ միայն աշխատանքի համար, այլև կենդանիների կերակրելու համար։ Նրանք պահանջում էին, որ կոլտնտեսությունը ավելի շատ հատկացնի նրանց կալվածքներ, ավելի շատ հողեր, ավելի շատ խոտհարքներ։ Նրանք պահանջում էին, որ կոլտնտեսությունը ավելի շատ հատկացնի նրանց կալվածքներ, ավելի շատ հողեր, ավելի շատ խոտհարքներ։ Նրանք պահանջում էին, որ կոլտնտեսությունը ավելի շատ հատկացնի նրանց կալվածքներ, ավելի շատ հողեր, ավելի շատ խոտհարքներ։

Նույնպիսի սխալ թույլ են տվել նաև սովխոզների ղեկավարները։ Հաղթահարելով այն դժվարությունները, որոնք առաջ են գալիս կոլտնտեսական առևտուր հաստատելուց, անդադրում, սկսեցին ձգձգել հացահանձնումները, հացի առևտուրը թույլ տալին ժամկետից առաջ, լիբերալ վերաբերմունք ցույց տալին գնալի հացի սպեկուլյացիան։ Զարմանալի չէ որ հացահանձնման պլանը նշանակած ժամկետին վոչ բոլոր հանրապետությունները, երկրները ու շրջանները կատարեցին։ Ձմռանային կեղտով հետ, մնացին, բոլոր ժամկետներն անցկացրին Ուկրաինան և Հյուսիսային Կովկասը և սովխոզների նշանավոր մասը։

Հացի կոլտնտեսական առևտրի մասին տված դերեկտիվները վոչ միշտ ուղիղ կատարելը, գյուղի նոր պայմանները հաշվի առնելու անկարողությունը, իրենց շարքերն այդ պայմաններին հարմար վերակառուցելու անկարողությունը — այս է գյուղում աշխատելու թերությունների առաջին պատճառը։

Մի քանի վճռական ռայոններում համատարած կոլեկտիվացում անց կացնելը փոխել է գյուղում աշխատելու մեր պայմանները, իր հերթին պահանջելով գյուղական տնտեսության վերաբերմամբ մեր ղեկավարության փոփոխումը և բարելավումը։ Այդ բանը չհասկանալը —գյուղում մեր աշխատանքի թերությունների յերկրորդ պատճառն է։ Մի շարք տեղական կազմակերպություններ, (Ուկրաինա, Հյուսիսային Կովկաս, Ներքին Վոլգա,) հանդուրժանալով նրանով, որ հանրապետություններում, երկրներում ու շրջաններում կոլտնտեսական սեկտորը տիրապետող դիրք են բռնել, թուլացրել են ուշադրությունը դեպի գյուղական տնտեսությունը։ Նրանք չեն հատկացել, որ հենց այժմ, երբ չքավոր – միջակ գյուղացիության մեծ մասը խմբված է կոլտնտեսներում, կոլտնտեսների բոլշևիկյան ղեկավարությունը պիտի ամենամեծ չափով ուժեղացվի։ Նրանք չեն հատկացել, որ «կոլլեկտիվ տնտեսության, որպես տնտեսության դերակշռող ձևին անցնելը չի պակասեցնում, այլ ավելացնում է մեր հոգածությունը գյուղական տնտեսության վերաբերմամբ, վոչ թե պակասեցնում, այլ ավելացնում է կոմունիստների ղեկավար դերը՝ գյուղական տնտեսության բարձրացման գործում» (Ստալին)։

Այդ ամենը տեղն է հասկանալ, որ մի շարք տեղական կազմակերպություններ հեռացվել են ռայոններից, կոլտնտեսներից։ Քանի որ վոմանք էլ,

որ մեր բերկրային կուսակցական շատ կազմակերպություններ մինչև ամենավերջին ժամանակները դրեթե վոչ մի ուշադրություն չեն դարձնում հողային որդանների վրա, որոնք համաձայն հատուկ հրահանգների պետք է ղեկավարեն անհատական տնտեսության պրակտիկ ղեկավարության համար, այլ բյուրոկրատիկ եղանգլարիա։ Այդ բանում քիչ չափով հանցավոր չեն Հողժողկոմատի բյուրոկրատները, որոնք կտրված են գյուղական անհատական տնտեսության պրակտիկ աշխատանքից։

Մի շարք շրջանային կազմակերպություններ վոչ միայն չգիտեն, թե ինչ է կատարվում իրենց կոլտնտեսներում, այլև կարգին չեն էլ ճանաչում և կատարվում ռայոնական կենտրոնում։ Զի՞ վոր վաստահում թե ինչ է կատարվում ռայոնական կազմակերպություններ վոչնչանալ և, վոր շատ կուսակցական կազմակերպություններ ամեն մի կոլտնտեսության մասին կերպով իմանալու, թե ինչ է կատարվում մանրամասնությունների և մանելու կոլտնտեսային արտադրության բոլոր մանրամասնությունների մեջ, կոլտնտեսների ղեկավարությունը բացատրական տանում են յերբեմն յերբեմն կոլտնտեսային բջիջների քարտուղարների զեկուցումները լսելով միջոցով՝ միատեսակ, տաբերատիպ, ամեն մի կոլտնտեսին պետական ընդհանուր ձևանմուշներով։

Կոլտնտեսային շինարարության հսկայական հաջողությունները պրոցեսում են մեր շատ ընկերների գլուխները։ Նրանք վճռել են, — քանի վոր կոլտնտեսությունը կազմակերպված է, քանի վոր կա տնտեսության ստորին ձևը, մնացածը կգրավի։ Նրանք վճռել են, վոր յերկրի ցիալիստական ձևը, մնացածը կգրավի։ Նրանք վճռել են, վոր յերկրի վա մենատնտեսը, յերկրի սեփականատերը, այսօր կոլտնտեսությունը, միանգամից վերածվում է և կոլտնտեսի հանքից դուրս է թռչում նետ դարերով պատվաստված մասնատնտեսական հոգեբանությունը, միանգամից սոցիալիստ և դառնում։ Նրանք ու սովորույթները և միանգամից սոցիալիստ և դառնում։ Նրանք վորոշել են, թե կոլտնտեսը — դա համատարած «սոցիալիստական տաճար» է։ Նրանք չեն հատկացել դլխավորը, չեն հատկացել, վոր կոլտնտեսի անհատնտեսության սոցիալիստական ձևն — իմիջիայլոց դեռ հարցը չի վճռվում, վոր այդ ձևն իմիջիայլոց դեռ չի ապահովում մեզ այն բանից, վոր նրան կարող են ոգտագործել դասակարգային թշնամիները։ «Բանն, ամենից առաջ նրանումն է, թե ով է կոլտնտեսների դլուխ կանգնած, ով է նրանց ղեկավարում» (ՍՏԱԼԻՆ)։ Կոլտնտեսների ղեկավարում ենք մենք՝ կոմունիստնե՞րս — այն ժամանակ կոլտնտեսները իսկապես պետության առաջ։ Կոլտնտեսը մենք՝ կոմունիստներս չենք ղեկավարում, — այն ժամանակ կոլտնտեսի ղեկավարությանը դլուխ է կանգնած նրանց նախկին պետության առաջ։ Կոլտնտեսը մենք՝ կոմունիստներս չենք ղեկավարում — այն ժամանակ։ Կոլտնտեսը մենք՝ կոմունիստներս չենք ղեկավարում — այն ժամանակ կոլտնտեսները կանգնած են դասակարգային թշնամիների, կուլակների, որոնք ունեցող տարրերի դեմ։ Կոլտնտեսությունը դառնում է կոլտնտեսների, կուլակների, որոնք ունեցող տարրերի դեմ։

42914-63

ՊԵՏԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀԱՍՌ-ում СССР

կազմակերպության սոցիալիստական ձևը ոգտագործել մեր դեմ, պրոլետարիատի դեկտատուրայի դեմ:

«Դասակարգային ամենախիզ սուր պայքարի ժամանակ, — ասում է ընկ. Ստալինը, — վորպեսին մենք այժմ ունենք խորհրդային յերկրում, «չեզոք» կոլխոզնիկների համար արդեն տեղ չի մնում, այդպիսի պայմաններում կոլխոզնիկը կարող են լինել կամ բոլշևիկական, կամ հակախորհրդային: Ցնծ չենք մենք չենք զեկավարում այս կամ այն կոլխոզում, ապա դա նշանակում է, վոր նրանց զեկավարում են հակախորհրդային տարրերը»:

Կոլխոզնիկների, վորպես առանձնության նոր ձևի գերազանցությամբ կոլխոզների իդեալականացումը—այդ է գյուղում տարվող մեր աշխատանքի թերությունների 3-րդ պատճառը:

Դասակարգային թշնամին չափազանց է: Դրա մեջ է մեր կուսակցության մեծ, պատմական արժանիքը, վորը՝ չնայած այդ ոգտագործելու հանգամանքների ընդդիմադրությանը՝ իրագործել է համատարած կոլեկտիվացումը: Վորոշ ընկերներ այդ բանն ընդունել են վորպես գալիքի լավատար պենսաթափում, նրա դերքերի յեկատար հանձնումը:

Նրանք չեն նկատել, վոր չափազանց, բայց դեռ վերջնականապես չջարդված դասակարգային թշնամին հասկացել է գյուղում փոխված պայմանները և փոխել է իր տակտիկան: Կուլակային տարրերն այժմ արդեն չեն գրոհում կոլխոզներն բացարձակ: Ծածուկ ճամբարներով արահետներով, խնամքով քողարկվելով՝ նրանք խցկվում են կոլխոզ:

Տեղական կազմակերպությունների խնդիրը նրանումն է, վորպեսզի ժամանակին նկատեն դասակարգային թշնամու տակտիկան, արագությամբ վերակառուցեն իրենց չարքերը, արագությամբ փոխեն իրենց տակտիկան՝ դասակարգային թշնամու դեմ մղվող պայքարում: Մի շարք տեղական աշխատողներ չեն ունեցել հեղափոխական զգաստություն, նրանք անընդունակ են յեղել ժամանակին նկատելու դասակարգային թշնամու տակտիկայի փոխվելը: Դա տեղի է ունեցել այն պատճառով, վոր դեռ քիչ չեն յերեկվա որով ապրող աշխատողները, կուլակին վորոնում են այն տեղ, վորտեղ վաղուց նրա հետքն անգամ կորել է, դեռ ևս կուլակին վորոշում են արտաքինով, այնպես ինչպես նա նկարվում էր պլակատներում, ծաղրանկարներում: Այստեղ է գյուղում տարվող մեր աշխատանքի թերությունների 4-րդ պատճառը: Կոլխոզային շինարարության գործում կոմունիստների դերի և պատասխանատվության թերագնահատում, հացամթերումների գործում կոմունիստների դերի և պատասխանատվության թերագնահատում, գյուղական կուս-կազմակերպությունների աղտոտվածություն դասակարգային խորթ և թշնամական տարրերով, — գյուղում տարվող մեր աշխատանքի թերությունների 5-րդ պատճառն է:

1931 թվի հունվարին, անհատականացման խորհրդակցությունում ընկ. Ստալինը խիստ քննադատության է ենթարկել մեր կուսակցական, անհատական և պրոֆ. միությունական կազմակերպությունների աշխատանքը՝ արդյունաբերությունը դեկավարելու բնագավառում:

Այդ հարկ հետո դասակարգային թշնամիները փրփուրը բերանները ազատում էին այն մասին, վոր իբր թե, բոլշևիկները միայն քանդելն են լավ կարողանում բայց չեն կարողանում շինել, չեն կարողանում կառավարել տնտեսությունը: Դասակարգային թշնամուն հանդիպեցին պատասխանում էին ոպորտունիստներն ու բյուրոկրատները: Մեր կուսակցության, բանվոր դասակարգի հանճար ընկ. Ստալինի վեց պատմական ուղղումները դարձան հաղթանակի դրոշ: Ընկ. Ստալինի հարցը հետո անցել է մեկ ու կես տարի: Կոմունիստական կուսակցության դեկավարությամբ բանվոր դասակարգը հաղթականորեն կատարել է առաջին 5-ամյակը 4 տարում: Ցնծ առաջին 5-ամյակի հաջողությունների վերացման մեջ վեց պայմանները վճռական դեր են խաղացել:

«Գյուղում տարվող աշխատանքի մասին» արտասանած իր ճառում ընկ. Ստալինը բացատրեց խոսել է գյուղում տարվող մեր աշխատանքի թերությունների մասին: Հակառակորդ հաղթանակների մասին. հաղթանակ նենք, վոր համաչափ հատկանիշ ունեն, պեքմանիստ կերպով խոսում են թվերն ու փաստերը, վոր բերված են ընկ. ընկ. Ստալինի, Մոլոտովի և Կույբիշևի հրատարակված զեկուցումներում և կենտկոմի և կվՀ միացյալ պլենումի վորոշումներում: Պրոլետարական հեղափոխության հիմնական, ամենաարդյունավետ խնդիրը վճռված է: Կոլխոզային հողերը հաղթանակել են, Խորհրդային միությունը պարտել է աշխարհի ամենախոշոր գյուղատնտեսության յերկիրը:

Մեր կուսակցության և համաչափ պրոլետարիատի առաջնորդ ընկ. Ստալինի ճառը բոլշևիկյան ինքնաքննադատության մի որի նակ է: Միայն բոլշևիկների հզոր կուսակցությունը, վոր վարելում է մեր յերկրի բնակչության ճնշող մեծամասնությունը՝ կարող է անտեսման վտանգները, սերը և անտեսման նվիրվածությունը, միայն բոլշևիկների կուսակցությունը, վոր իր ձեռքին բարձր է պահում Լենինի դրոշը, վոր ձեռք է բերել համաչափ-պատմական նշանակություն ունեցող հաղթանակներ, վոր ստեղծել է աշխարհի ամենահզոր, ամենահեղափոխական կազմակերպությունը, մի կուսակցություն, վորին դեկավարում է Լենինի դիալեկտիկայից լավագույնը, — միայն այդպիսի կուսակցությունը կարող է այդպես բացեիբաց խոսել իր աշխատանքի թերությունների մասին:

«Կարելի՞ է, արդյոք, ուղղել այդ թերությունները: Այո, անպայման կարելի է: Կուղղե՞նք, արդյոք մենք այդ թերությունները մոտ ժամանակներս: Այո, անպայման կուղղենք: Դրանում վոչ մի կասկած լինել չի կարող» (ՍՏԱԼԻՆ): Այդ թերությունները ուղղելուն անհապաղ պիտի ձեռնարկեն մեր կուսակցական կազմակերպությունները: Այդ թերությունների վերացման, կոլխոզները վնասարարական տարրերից մաքրման, կոլխոզային արտադրության հասատատակում, դասակարգային պայքարում ստուգված դեկավարների ընտրության, բոլոր կոլխոզնիկները մեր, բոլշևիկյան կոլխոզները դարձնելու գործում վճռական դեր պիտի խաղան ՄՏԿ և սովխոզների բաղրաժիները: Վորպես

ավելի չուտ կենսագործենք պլենումի վորոշումը՝ ՄՏԿ և սովխոզների քաղաքժիններին մասին, վոր ընդունվել է ընկ. Կագանովիչի զեկուցման առթիվ, վորքան ավելի չուտ ամրապնդենք պրոլետարական քաղաքի դեկավարությունը կոլխոզային գյուղի վերաբերմամբ, վորքան ավելի չուտ դուրս չպրտենք գյուղական կուսակցական կազմակերպություններից բոլոր խորթ, այլասերված, դասակարգային թշնամու դեմ պայքարելու անընդունակ տարրերին, այնքան ավելի արագ դրանք կվերանան ընկ. Ստալինի մատնանշած այն թերությունները, վոր կան գյուղում տարվող մեր աշխատանքում:

Ընկ. Ստալինի ճառը—ծրագրային դոկումենտ է՝ գյուղական տնտեսության հետագա սոցիալիստական վերակառուցման վերաբերմամբ: Այդ դոկումենտը գյուղում տարվող մեր աշխատանքի հիմքը դարձնել, նրան դարձնել բոլոր կոլխոզնիկների և սովխոզների բանվորների սեփականությունը,—կուսակցական կազմակերպությունների կարեվորագույն խնդիրն է:

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍՈՒՄ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՋՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂԿՈՄԽՈՐՀԻ ՈՒ Հ(Բ)Մ. Կ(Բ)Կ. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ 1933թ. ՀՈՒՆՎԱՐԻ 23-Ի ՎՐՈՇՈՒՄԸ

Խորհրդային Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդն ու Համ. Կ(բ)Կ Կենտրոնական Կոմիտեն Հյուսիսային Կովկասում գարնանային ցանքային կամպանիայի պլանավոր խնդիրն են դնում մոլախոտերի վոչնչացումը, վոչ մի կերպ թույլ չտալ ցանքի ուշացումը ցանքսային պլանի լիովին իրագործումը, ցանքի ժամկետների կրճատումը և հողի մշակման վորակի խիստ բարելավումը:

Խորհրդային Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդն ու Համ. Կ(բ)Կ Կենտրոնական Կոմիտեն պարտավորեցնում են Հյուսիսային Կովկասի Յերկրկոմին և Յերկրգործկոմին, Խորհ. Միության Հողժողկոմատին ու սովխոզների ժողկոմատին հետևյալ միջոցառումները ձեռք առնել:

1) Դաշտերը համատարած կերպով մաքրել մոլախոտերից, այդ մոլախոտերը վառելու միջոցով և այլ մեթոդներով: Ռայգործկոմներին իրավունք տալ գյուղացիական բնակչության մոբիլիզացիայի կարգով ընդարձակել աշխատանքային պարտավորության կարգով, վաղահաս հատկային կուլտուրաներին ցեկած ու ավելի մաքուր հողեր հատկացնել, ապամատային ներով ու մոլախոտերով ծածկված հողերում աշխատանքն անպայման կոլտնտեսային դուբաններով կատարելով:

2) Հյուսիսային Կովկասի սովխոզների, կոլխոզների ու մենատնտեսների համար գարնանացանի պլան սահմանել 8250 հազար տես սեկտորի համար գարնանացանի պլան սահմանել 8250 հազար հեկտար, վորից ցորեն՝ 2050 հազար հեկտար, գարի՝ 900 հազար, վարսակ՝ 350 հազար, յեգիպտացորեն ու սորգո՝ 1,450 հազար, արևածաղիկ՝ 1050 հազար հեկտար:

3) 1,2 միլիոն հեկտար ցելի ամման ապահովումը, վորից 600 հազար հեկտարը կոլխոզներում, այնպես, վոր ցելելու տրվին ամենից ավելի մոլեխոտով ծածկված հողերը, ցելը սկսել վաղահաս գարնանացանի բույսերի ցանքից անմիջապես հետո և ավարտել հուլիսի 5-ից վոչ ուշ:

4) Ցորենի սերմը հավաքել լրիվ—2,255 հազար ցենտներ, վարսակինը՝ 455 հազար ցենտներ, գարու սերմ՝ 1·080 ցենտներ, յեգիպտացորենի՝ 435 հազար ցենտներ:

5) Սերմը հավաքելու գործն ավարտել մինչև փետրվարի 15-ը, այդ բանը, անհրաժեշտության դեպքում իրականացնելով հացամթերքային բանը, անհրաժեշտության դեպքում իրականացնելով հացամթերքային պլանի կատարով, բոլոր սերմերի ախտահանումն ու նրանց լավ պահպանումն կատարով, բոլոր սերմերի ախտահանումն ու նրանց լավ պահպանումն ապահովել: Հյուսիսային Կովկասում մի հեկտարի վրա ցանելու հանձնարարել նորմաները սահմանել. գարնանացան ցորենի՝ 1,1 ցենտներ, գարնանացան գարի՝ 1,2, վարսակ՝ 1,3 ցենտներ:

6) *Մինչև մարտի 1–ը ավարտել զարնանացանի ամբողջ նախապատրաստությունը—բրիգադները բաշխել ու նրանց կցելը հողամասերին, դաշտերի համար ցանքաշրջանառություն սահմանել, նորոգել մեքենաները և այլն:*

Ստրկդպային Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդն ու Համ. Կ(բ)Կ Կենտրոնական Կոմիտեն մատնանշում են, որ առանց կոլխոզներում հատատուն աշխատանքային դիսցիպլինայի՝ անհնար է հաջող գարնանացան անելը, այդ պատճառով դրծի չդուրս գալը, ատանձին կոլխոզնիկների կողմից դաշտում աշխատանքին չարտաֆտանձիությ վերաբերմունք ցույց տալը, պետք է պատժվի առանց վրձևի ներողամտության մինչև իսկ հեռացնելով կոլխոզից:

Ժողկոմխորհն ու Համ.Կ(բ)Կ Կենտկոմը նախազգուշացնում են Հյուսիսային Կովկասի կուսակցական և խորհրդային կազմակերպություններին, հողային որգաններին, մեքենա–տրակտորային կայաններին և սովխոզների աշխատողներին, ինչպես և կոլխոզների վարչությունների անդամներին ու բրիգադիրներին, որ իրանց ամենատատյին պարտականություն է համարում ջանքերը կուլակային տարրերի և վնասարարության ամեն մի դեպքերում, որ դեռ կարող է դեպքեր գալ մի չարք ռայոններում սերմը հավաքելու կամ ցանքի ժամանակ, ըստ որում ցանքը ստրատեժ անող՝ ժողովրդի թշնամիներին արված վրձև ներողամտություն՝ պետք և համարվի վոտրկես ոգնություն կուլակին ու հակահեղափոխական վնասարարին:

Ժողկոմխորհն ու Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմը պարտավորեցնում են իշխանության տեղական որգաններին, որ պահեստներից կամ ցանքհշնի ժից սերմի դողության կամ ցանվող սերմի նորման վնասատվական կերպով պակասեցնելու և կամ դաշտերը վչացնելու և բերքը վնասելու համար, վարի ու ցանքի ժամանակ վնասարարական աշխատանք կատարելու մեջ բռնվածներին հանձնել, վորպես կոլխոզային ու սրեստական սեփականության հափշտակիչների և նրանց վերաբերմամբ կիրառել 1932 թվի ոգոստոսի 7–ի դեկրետը հասարակական սեփականության մասին, վոչ մի կերպ ներողամիտ չլինելով:

Ժողկոմխորհն ու Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմը նախազգուշացնում են կուսակցական և խորհրդային կազմակերպություններին, որ անթույլատրելի է ցանքային պլանը կատարելիս, անտես անել մենատնտեսին: Ժողկոմխորհն ու Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմը հիշեցնում են, որ փետրվարի 15–ից վոչ ուշ, յուրաքանչյուր մենատնտեսին պետք է ցանքի պարտադիր հատատուն պլան հանձնվի, ըստ որում այն տեղերը, որտնք ցանքը կատարտաժին՝ հասարակական պատժի կենթարկվեն, մինչև իսկ դուրս քշելով յերկրի սահմաններից:

Հյուսիսային Կովկասի բոլոր սեկտորներում ցանքը հաջողությամբ և ժամանակին կատարելու համար՝ գարնանացանի Կոմիտե ստեղծել ընկ. Շերբոլդայևի նախագահությամբ, վորի կազմի մեջ մտնեն ընկ. ընկ. Լարին, Ջիմին, Յեվդոկիմով, Յուրկին և Իշչենկո: Կոմիտեին տալ կարգադրության բոլոր իրավունքները, վորոնք անհրաժեշտ են ցանքը հաջողությամբ կատարելու համար, իսկ Կոմիտեի կարգադրություններն անպայման պարտադիր համարել յերկրի բոլոր որգաններին, ձեռնարկություններին ու հիմնարկություններին համար և վորոնք չենթարկվա լինեն բողոքարկման:

Խորհրդային Միության Ժողկոմխորհի նախագահ՝
Վ. ՄՈԼՈՏՈՎ (ՍԿՐՅԱԲԻՆ)

Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի բարտուղար՝ Ի. ՍՏԱԼԻՆ

ՄՏԿ ՅԵՎ ՍՈՎԽՈԶՆԵՐԻ ՔՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱ-ԺԻՆՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ ՈՒ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Հ. Կ. (Բ) Կ. ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՅԵՎ ԿՎՀ ՄԻԱՑՅԱԼ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԲԱՆԱՁԵՎԸ ԸՆԿ. Կ. ԿՈՊՈՆՈՎԻՉԻ ԶԵԿՈՒՑՄԱՆ ԱՌԹՈՎ. ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ 1933 Թ. ՀՈՒՆ. 11-ԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԹԻ ԻԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՅՈՒՂՈՒՄ ՅԵՎ ՄՏԿ ՈՒ ՍՈՎԽՈԶՆԵՐԻ ՔԱՂԲԱԺԻՆՆԵՐ ՍՏԵՂԾԵԼՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գյուղատնտեսության հետագա վերելքի համար տարվող պայքարն ու նրա սոցիալիստական վերակառուցման ավարտումը նեղկապ կուսակցության կարևորագույն խնդիրն է հանդիսանում:

Զբաղվելա – մի քանի տարվա ընթացքում մասսայական կոլեկտիվացման, կոլխոզների արտադրա-տեխնիկական բազայի ընդլայնման և սովխոզային շինարարության զարգացման՝ անհրաժեշտ նախադրյալներ են ստեղծել գյուղատնտեսության հետագա վերելքի, ինդուստրիալիզացիայի մեծերային ու հումքի բազան ամրապնդելու, լինչպես կոլխոզների, այնպես էլ առանձին կոլխոզնիկների տնտեսությունների անընդհատ աճման համար:

Այս խնդիրները հաջողությամբ լուծելուն խոչոր դիմադրություն են ցույց տալիս գյուղի հակախորհրդային տարրերը: Տնտեսապես ջարդված, բայց դեռ իր ազդեցությունը չկորցրած կուլակը, նախկին սպիտակ սպաները, նախկին տերտերներն ու նրանց վորդիները, կալվածատերերի և չաքարադրածարանատերերի նախկին կառավարիչները, ուրյադնիկներն ու բուրժուա-նացիոնալիստական, այդ թվում և եսերական և պետլյուրական ինտելլիգենցիայի մյուս հակախորհրդային էլեմենտները, վոր դեռ նստած են գյուղում և աշխատում են ամեն կերպ քայքայել կոլխոզները, աշխատում են տապալել կուսակցության և կառավարության միջոցառումները գյուղատնտեսության բնագավառում, այդ նպատակներով ոգտագործելով կոլխոզնիկների անգիտակից մասը՝ ընդդեմ հասարակական կոլխոզային չահերի, ընդդեմ կոլխոզային գյուղացիության չահերի:

Կոլխոզները թափանցելով վորպես հաշվապահներ, տնտեսավարներ, պահեստավարներ, բրիգադիրներ և այլ պաշտոններով, իսկ հաճախ և կոլխոզների վարչությունների նկատելի աշխատանքի պաշտոնով, հակախորհրդային էլեմենտները ձգտում են վնասարարություն կազմակերպելու, վչացնում են մեքենաները, ցանում են խառնաքներով, թալանում են կոլխոզային գույքը, քայքայում աշխատանքի դիսցիպլինան, կազմակերպում են սերմերի գողություն, դաշտերի ամբարները, հացամթերման ատրատած, իսկ երբեմն էլ նրանց հաջողվում է կոլխոզները քայքայել:

Մտնելով սովխոզները տնտեսավարների, հաշվապահների, գործավարների, պահեստավարների, բաժիններն կառավարիչների և այլ պաշտոններով, այդ հակախորհրդային էլեմենտները վնասում են սովխոզային շինարարությանը՝ դիտավորյալ կերպով տրակտորներ, վոմբաներ կոտրելով, հողի վատագույն մշակումով, անտառների վատ խնամքով, աշխատանքային դիսցիպլինան քայքայելով, սովխոզային գույքի և մանավանդ նրա արտադրանքը (հացահատիկ, միս, կաթ, յուղ, բուրդ և այլն) թալանելով:

Բոլոր այս հակախորհրդային, հակակոլխոզային էլեմենտները մի ընդհանուր նպատակ են հետապնդում, նրանք ձգտում են վերականգնել կալվածատերերի և կուլակների իշխանությունը աշխատավոր գյուղացիների վրա, նրանք ձգտում են վերականգնել ֆաբրիկանտների ու գործարանատերերի իշխանությունը բանվորների վրա:

Կոմունիստներից և նրանց համակրող անկուսակցականներից պահանջվում է առանձին զգոնություն, վորպեսզի նրանք հակահարված կազմակերպեն այդ հակաժողովրդական էլեմենտների դեմ և ջարդեն նրանց վերջնականապես:

Մենշևյան գյուղական կուսակցական և կոմկերիտական կազմակերպությունները, այդ թվում և սովխոզների ու ՄՏԿ բջիջները, վորոնք հաճախ զուրկ են հեղափոխական հոտառությունից և զգոնությունից, մի շարք տեղեր վոչ միայն այդ թշնամական էլեմենտների հակախորհրդային աշխատանքին չեն հակազդում գործնական ղեկավարությամբ ու բոլշևիկյան ամենորյա պայքարը, կոլխոզնիկների ու սովխոզների աշխատավորների անկուսակցական լայն մասսաների վրա իրենց դասային ազդեցությունն ուժեղացնելու համար, այլ և երբեմն իրենք են ընկնում այդ վնասարարական էլեմենտների ազդեցության տակ, իսկ կուսակցության վորոշ անդամներ, կարգերիստական նպատակներով կուսակցության շարքերը մտնելով, միանում են կոլխոզների, սովխոզների և խորհրդային իշխանության թշնամիների հետ և նրանց հետ միասին ցանքի ժամանակ սերմ, բերքահավաքի ու կալի ժամանակ հացահատիկի գողություն են կազմակերպում, գաղտնի ամբարներում հացը թաղցնում, հացամթերման սաբոտաժ կազմակերպում, վորը նշանակում է առանձին կոլխոզներ ու կոլխոզնիկներ և սովխոզների հետամնաց աշխատակիցների համար խորհրդային իշխանության դեմ պայքարի հանում:

Այս մանավանդ վերաբերում է սովխոզներին, վորտեղ հաճախ սովխոզների դիրեկտորները, հակախորհրդային էլեմենտների ազդեցության տակ, բուրժուական այլասերման են ենթարկվում, սաբոտաժ են ենթարկում խորհրդային իշխանության պատվերները, ուղղակի խոչընդոտում կուսակցության ու կառավարության, վորոշում են պետական սովխոզային արտադրանքի հետ վարվել այնպես, ինչպես իրենց անձնական սեփականության հետ:

Այս կապակցությամբ գյուղական կոմունիստների և կոմկերիտների առաջ ներկայումս դրված են կոլխոզներում և սովխոզներում խոչոր կուսակցական և խորհրդային ակտիվի կազմակերպման և դիմակայող կուսակցական և խորհրդային ակտիվի կազմակերպման խնդիրները, կոլխոզներում և սովխոզներում մենշևյան վորոշման խնդիրները, կոլխոզներում և սովխոզներում մենշևյանությունը գրավելու, և նրանց մեջ մնացած հակախորհրդային էլեմենտներին, առանձին հերձին տնտեսավարների, հաշվապահների, հաշվապահ-

հնարքի, արհեստավարժների չարքից դուրս վռնդելու խնդիրները, խորհրդային իշխանության վարչական և պատժիչ մարմինների մասին հոդված որենքները համառորեն ու հետևողականորեն կիրառելու հարցերը պայքարի ինդիրները, միջոցառումները, որոնք ընդունվել են կոլխոզային և սովխոզային դույլի թալանն ու կուսակցության ու կառավարության միջոցառումների, սերմի հավաքի, ցանքի, բերքահավաքի և կալսելու, հացամթերման, մսամթերման և այլնի պլանների ջոնդ՝ սաբոտաժը կազմակերպողների դեմ:

Գյուղատնտեսության սոցիալիստական ձևով վերակառուցման և կոլտնտեսականների վրա խորհրդային ազդեցության անընդհատ ուժեղացման պայմանները լծակը հանձնում են ՄՏ կայաններին ու սովխոզներին իրենց սոցիալիստական հոլազործության խոշորագույն ֆարրլիկները:

Մեքենա-տրակտորային կայաններն ու սովխոզները սոցիալիստական գյուղատնտեսության մեջ իրենց հատուկ տեղն են գրավել, իրենց համապատասխան անտեսության սխեմայի կազմակերպիչներ: Սակայն, չնայած ՄՏԿ-ների խոշոր կազմակերպչական — անտեսական դերին և ազդեցությանը գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման և տեխնիկական վերազինման գործում, բաղաբական ազդեցությունը կոլտնտեսականների զանգվածների վրա առայժմ դեռ բոլորովին անբավարար է: ՄՏԿ-ները, հաճախ, քաղաքական դեմք չունեն: ՄՏԿ-ների ներսում ամենուրեք ծավալում են հանցավոր անփութի վերաբերմունք դեպի կուսակցության և կառավարության պատվիրանները, հանցավոր վերաբերմունք դեպի պետական դույքը և պետական սեփականության, կոլտնտեսային դույքի թալանն ու գողություն: Դասակարգային թշնամական էլեմենտները չատ հաճախ մտնելով ՄՏԿ-ների ներսում աշխատանք են տանում հակախորհրդային ազդեցությունը կոլտնտեսականների վրա ուժեղացնելու համար:

Այս նշանավոր չափով վերաբերում է սովխոզներին: Չնայած սովխոզների առաջավոր դերին՝ գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման և տեխնիկական վերազինման գործում, մինչև այժմ նրանց քաղաքական և անտեսական ազդեցությունը կոլտնտեսների վրա անբավարար է: Սովխոզների տեխնիկական դինման տիրապետման և ոգտագործման որինակելի աշխատանքի փոխարեն, խոշոր գյուղատնտեսական ձեռնարկությունների առաջնությունները մանր անհատական անտեսության հանդեպ զգոնության գույց տալու փոխարեն, սովխոզներում յերբեմն հանդուրժողականության են բուրժուական տենդենցները, ծուլության և հանցավոր արհամարհական վերաբերմունքը դեպի պետական դույքը, բարբարոսական վերաբերմունքը տրակտորների, ավտոմեքենաների, կոմբայնների, անասունների հետ, թալանվում ու գիր ու գող են տալիս սովխոզների արտադրանքը, չեն իրականացվում կուսակցության պատվիրանները արտադրանքը կատարարության հանձնելու մասին:

ՄՏԿ-ների և սովխոզների քաղաքական ամրացման, գյուղում նրանց քաղաքական դերի և ազդեցության բարձրացման և կոլտնտեսներում ու սովխոզներում մեր բջիջների քաղաքական ու անտեսական աշխատանքի մեծական լավացման նպատակներով Վ.Կ.Պ(բ) կենտկոմը վորոշել են բոլոր ՄՏԿ-ներում և սովխոզներում կամմակերպել բաղրաժիններ՝ քաղաքական գծով ՄՏԿ-ների և սովխոզների դիրեկտորների տեղակալների գլխավորությամբ, վորոնք մշտական ժամանակ հանդիսանալու են ՄՏԿ-ների և սովխոզների քաղբաժինների պետերը:

II. ՄՏԿ ՅԵՎ ՍՈՎԽՈԶՆԵՐԻ ՔԱՂԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՄՏԿ-ների և սովխոզների քաղբաժինները ծավալելով քաղաքական-մասսայական աշխատանքը կոլխոզներում և սովխոզներում մի կողմից և մյուս կողմից եվ կոլխոզներն ու սովխոզները կազմակերպչական նորեն և անտեսապես ամրացնելով, պիտի լրացնեն ՄՏԿ-ների և սովխոզների անտեսա-տեխնիկական աշխատանքը կոլխոզների և սովխոզների առաջ դրված խնդիրները՝ դաշտերի բերքատվության բարձրացման, անասունների լավագույն խնամքի, աշնանացանի և գարնանացանի ժամանակին կազմակերպման, բերքահավաքն ու կալսելը ժամանակին կազմակերպելու և կոլխոզնիկներին ու սովխոզների կողմից իրենց բոլոր պարտավորությունները պետության առաջ ժամանակին լրիվ կատարելու բնագավառներում լուծելու համար:

ՄՏԿ-ների և սովխոզների քաղբաժինները պետք է ապահովեն կուսակցական աշխատությունն ու հսկողությունը աշխատանքի բոլոր բնագավառներում, ինչպես իրենց ՄՏԿ-ների և սովխոզների, այնպես եվ ՄՏԿ-ների կողմից սպասարկվող կոլխոզների կյանքում: Ցանքի ժամանակ սերմերի վորակի ապահովումը, սերմերի գողանալու առաջն առնելը, ճիշտ կալսելու վրա հսկելը, կալսված հացահատիկի գողանալը, ճիշտ պայքարելը, աշխատանքի դուրս չգալու դեմ պայքարելը, կոլխոզների և սովխոզների կենդանի և անկենդան ինվենտարի ուշադիր վերաբերմունքի ապահովումը, կոլխոզներից և սովխոզներից բոլոր վնասատուներին, հակասանիտարային, հակակրիտազային էլեմենտներին դուրս անելը, կոլխոզների և սովխոզների համար ստուգված և լավագույն կադրերի ընտրելը — բոլոր այս եվ նման խնդիրները պետք է քաղբաժինների ուշադրության կենտրոնում լինեն:

ՄՏԿ-ների և սովխոզների քաղբաժինները պետք է ապահովեն քաղաքական հսկողությունն ու պետողությունը կոլխոզների և սովխոզների աշխատանքի բաշխման և ոգտագործման վրա, հիշելով վոր նրանցից ով է աշխատում սերմացան մեքենայի և կալսիչի վրա, ստանալով ամենաբարձր սովխոզի բաժնում, հացահատիկի, ամբողջ կոլխոզատնտեսական սովխոզի բաժնում, կախված է և կոլխոզատնտեսության և սովխոզային դույքի հաշվառման վրա, կախված է և կոլխոզատնտեսության և սովխոզային հասարակական սեփականության պահպանությունից, կախված են կոլխոզների և սովխոզների հաջողությունները:

ՄՏ կայանների քաղաքական բաժինների առանձնակարգ խնդիրը հանդիսանում է կոլտնտեսների և կոլխոզնիկների կողմից պետության հանդեպ վերցրած իրենց պարտավորությունների ժամանակին և անպակաս կատարման ապահովումը, մանավանդ վճռական պայքարը մանրեն կատարման ապահովումը, մանավանդ վճռական պայքարը կոլխոզային դույքի թալանի դեմ, պայքարը կոլխոզներում կուսակցության և կառավարության միջոցառումները հաղորդելու և մասնավորեցնելու և կառավարության միջոցառումները հաղորդելու և մասնավորեցնելու բնագավառում սաբոտաժի չեզոքացման ձևերի ու միջոցների գտնելու դեմ:

Սովխոզների քաղաքաժինների առաջնակարգ խնդիրը հանդիսանում է սովխոզների կողմից պետության հանդեպ ունեցած իրենց պարտականությունների ժամանակին և անպայմանորեն կատարման ապահովումը, մանավանդ առանձին ղեկավարների և նրանց տեղակալների իրենց սովխոզի նեղ շահերը պետության ընդհանուր շահերի դեմ հակադրելու փորձերի դեմ վճռական պայքար մղելը, ինչ, հայտնաբերվում և արտադրանքի հավելումները թաղցնելու մեջ, ինչպիսակ այն պետությանը հանձնելու:

ՄՏՏ Կայանների և սովխոզների քաղաքական բաժինները պետք է ապահովեն խորհրդային կառավարության միջոցառումների մասին ցեղած որոշումների ժամանակին, համառորեն և հիշողությունը, հատուկ անվտանգության մարմինների և կուսակցության ու կառավարության միջոցառումների սաբոտաժ կազմակերպիչների նկատմամբ դյուրազգոնությամբ:

Վերհիշված հանգամանքների ղեկով այդ բոլոր պատժիչ միջոցառումների, այդ թվում և դատական վճիռների մասին, քաղաքաժինները պիտի հաղորդեն միևնույն կոլտնտեսային մասսաները և սովխոզային աշխատակիցները, այդ միասների շուրջն ու նրանց հիման վրա ծավալելով բոլոր մասսայական բացատրական և դատախարակչական աշխատանք կոլտնտեսականների և սովխոզների բանվորների մեջ:

Այս բոլոր խնդիրները ՄՏԿ և սովխոզների քաղաքաժինները պետք է իրականացնեն կազմակերպչական – կուսակցական և քաղաքական–զանգվածային աշխատանքը սովխոզներում, ՄՏԿ և սրանց կողմից սպասարկվող կոլտնտեսներում կուսակցության անդամների և կոմերիտականների մեջ ծավալելու միջոցով, կոլտնտեսականների և սովխոզների բանվորների մեջ մասսայական – քաղաքական աշխատանքը դնելու միջոցով, կոլտնտեսների և սովխոզների կուսակցական և կոմերիտական, կոլտնտեսային դարձին նվիրված անկուսակցական ակտիվի ճիշտ ընտրության և բաշխման միջոցով, կոլտնտեսային կազմերի ամենօրյա ուսումնասիրության և ավելի առաջավորներին ու անպատման նվիրված ակտիվիստներին կոլտնտեսականներին արտադրության պատասխանատու և վճռական տեղամասերն առաջադրելու միջոցով:

Ձեռնամուխ լինելով այս կամ այն հաշվառարի և անտեսամարի վերնատրատարական աշխատանք կոլտնտեսում, մերկացնելով բուրժուական ուեվնդենցները սովխոզներում, մերկացնելով լենինականությանը և կոլտնտեսներում սրանց վարչությունների այս կամ այն անպատների չարքից թաղան կազմակերպություններին, վճռական պայքար տանելով կոլտնտեսային և սովխոզային սեփականության թալանչիների, գողությունների և յուղրների դեմ, կոլտնտեսականների և սովխոզների կենդանի ու անկենդան ինվենտարի նկատմամբ անփութության և անբարեխիղճ վերաբերմունքի դեմ,—ՄՏՏ Կայանների և սովխոզների քաղաքաժինները պետք է կոլտնտեսների և սովխոզների ամենօրյա աշխատանքի և կյանքի կոնկրետ փաստերի վրա կազմակերպեն կոլտնտեսականների և սովխոզային աշխատակիցների բոլոր մասսաները, կոլտնտեսների և սովխոզների կազմակերպչա–տնտեսական ամրապնդման կոլտնտեսային և սովխոզային հասարակական սեփականության պահպանման և անձեռնմխելիության, կոլտնտեսների և կոլտնտեսուհիների նյութ ինկամուտների աճման, կոլտնտեսականների և սովխոզների կողմից պետության հանդեպ ունեցած իրենց բոլոր պարտավորությունները լրիվ և ժամանակին կատարելու համար պայքարելու:

ՄՏՏ Կայանների և սովխոզների քաղաքաժինները պետք է կանխեն և պայքարեն կուսակցության և կառավարության վորոշումների ոգուվրդման և խախտումների դեմ, սուտ ճնշման և վարչարարության մեթողների դեմ, հիշելով, վոր վերև հիշված խնդիրների իրականացումը հնարավոր է միայն կազմակերպչական – տնտեսական ղեկավարության ամրապնդման ու ամեն կերպ բավարման պայմաններում, գործի դնելով պրոլետարական դիկտատուրայի բոլոր լծակները կուլակի և նրա ագենտուրայի դեմ կոլտնտեսներում և սովխոզներում, չոյն քաղաքատարակչական աշխատանք ծավալելով կոլտնտեսականների մեջ:

ՄՏՏ Կայանների և սովխոզների քաղաքաժինները վոչ մի դեպքում չպետք է իրենց աշխատանքում ՄՏԿ և սովխոզների ղեկավարների տեղը բռնեն, հիշելով, վոր Կայանի և սովխոզի տնտեսական ղեկավարությունը կատարում է ՄՏԿ և սովխոզի ղեկավարը՝ միանձնյա վարչության սկզբունքների հիման վրա, հիշելով, վոր քաղաքաժինները պետք է իրենց մասսայական, քաղաքական, կազմակերպչական–կուսակցական և դատախարակչական աշխատանքով ոգնեն սովխոզների և ՄՏՏ Կայանների ղեկավարներին առաջ կանգնած խնդիրների լուծմանը:

Ներկա մոմենտում քաղաքաժնի և նրա պետի առաջին խնդիրը կանում է ՄՏԿ և նրա կողմից սպասարկվող կոլտնտեսների նկատում, ինչպես և սովխոզներում ու նրանց բաժիններում կուսակցական և կոմերիտական ակտիվ համախմբելու մեջ՝ անդամների քանակի հետևից չընկնելով, այլ գլխավոր ուշադրությունը դարձնելով նրանց վորակի, նրանց կուսակցությանը նվիրված լինելը, կոլտնտեսականներին և սովխոզի բանվորներին իրենց հետևից տանել համալը:

Ձեռնարկը խնդիրը, վոր պետք է լուծվի առաջինի հետ սերտ կապակցությամբ, կայանում է կուսակցական և կոմերիտական բջիջների չորքն անկուսակցական ակտիվ համախմբելու մեջ՝ բնավ ձգտելով անկուսակցական կոլտնտեսականներից և սովխոզի բանվորներից, այլ ընդհակառակը, նրանց հետ կապ ու աշխատակցական հարաբերության սահմանելով ու ձգտելով նրան, վորպեսզի կոլտնտեսները—սովխոզն սահմանելով ու ձգտելով նրան, վորպեսզի կոլտնտեսները—սովխոզն սահմանելով ու ձգտելով նրան, վորպեսզի կոլտնտեսները — իրենց ղեկավարության համար պատասխանատու բոլշևիկյան կոլտնտեսներ:

Քաղաքաժինը և նրա ղեկավարած կուսակցականներն ու կոմերիտականները պետք է ամեն կերպ նեղորդեն բավարարեն անհրաժեշտները և սովխոզների բանվորներին կուսակցականներին ու կոլտնտեսուհիներին և սովխոզների բանվորներին, թույլ տան նրանց բջիջների դռներից ժողովներին՝ քաղաքական, նախ և առաջ նրանց՝ կոլտնտեսային ու սովխոզային շինարարության կոնկրետ հարցերը և այդպիսով առեղծեն մի համախմբված կուսակցական–կոմերիտական և անկուսակցական ակտիվ կոլտնտեսականների, կոմերիտականների

խոշոր կամ սովխոզի միասնություն: Մեզ պետք չէ ամեն մի միասնություն: Կոլխոզում կամ սովխոզում մեզ այնպիսի միասնություն է պետք, որն ապահովում է բոլշևիկյան կուսիչի զեկավարությունն ու գործունեությունը՝ անկուսակցական ակտիվի աջակցությամբ: Իսկ այդպիսի միասնության հասնել չի կարելի առանց լրջորեն պայքարելու կոլխոզներից ու սովխոզներից հակակուսակցական, հակակոլխոզային տարրերին վտարելու համար: Այդ պատճառով էլ կուսակցական – կոմերիտական բոլշևիկյան կուսիչի պայքարը՝ կոլխոզում անկուսակցական ակտիվ ստեղծելու համար և հակահասարակական տարրերի վտարումը կոլխոզների և սովխոզների ներսում մեծամասնություն նվաճելու համար, ամենաէական խնդիրն է հանդիսանում ամեն մոմենտում:

Ռայոնական – գյուղական կոմունիստները պետք է հասկանան, որ մեր կոլխոզներն ու սովխոզները չերեսատարած, պեո ևս չամրապնդված տնտեսական ոլորանիզմներ են, որ նրանք իրենց կազմակերպչական շինարարության գործում այժմ ապրում են մոտավորապես այն ժամանակաշրջանը, որ ապրում էին մեր ֆաբրիկները ու գործարանները 1920–21 թվերին, երբ այս վերջիններս դեռ ամրապնդված չէին: Մի քանի որ հետևյալ ընթացքում մենք կարողացել ենք ստեղծել ավելի քան 200·000 կոլխոզ և 5000 սովխոզ, այնպես ստեղծել ենք կատարելապես նոր ձեռնարկներ, որոնք գյուղական տնտեսության համար այնպիսի նշանակություն ունեն, ինչպես գործարանները ու ֆաբրիկները արդյունաբերության համար:

Պատմության մեջ չկա մի այլ ժողովուրդ, որը հետք այնքան մեջ կարողանար ստեղծել մոտ 205·000, այլ թեկուզ 25·000 նոր խոշոր ձեռնարկ, նոր տեխնիկայով զինված: Միմիայն ՄՍՀՄ–ն է, միայն այն մեր խորհրդային հետքերն է, որ կարողացել է իրագործել ստեղծագործական աշխատանքի այս հրաշքը: Ուստի ծիծաղելի կլիներ պատահել, որ այդ բոլոր բազմաթիվ նոր խոշոր ձեռնարկները գյուղական տնտեսության բնագավառում՝ ստեղծված գյուղի կուլտուրական ու տեխնիկական հետամնացության պայմաններում միանգամից, մի տարվա մեջ որևնակելի ու բարձր – չհասաբեր լինեին. անշուշտ ժամանակ է հարկավոր, անհրաժեշտ է աղդապրուն, համբերատար, մանրակրկիտ աշխատանք կոլխոզների ու սովխոզների կազմակերպչական ամրապնդման նկատմամբ, այն տեղերից վնասատարական տարրերին վտարելու նկատմամբ, խնամքով ընտրության և նոր, ստուգված բոլշևիկյան կադրեր ստեղծելու նկատմամբ, որպեսզի կոլխոզները ու սովխոզները իսկապես որևնակելի դառնան: Ցավ նրանք անպայման որևնակելի կդառնան այնպես, ինչպես որևնակելի են դարձել մեր չատ ֆաբրիկները ու գործարանները, որոնք 1920–21 թվերին կարգավորված չէին ու թույլ էին կազմակերպված:

Ինչ վերաբերում է կոլխոզների ու սովխոզների մեջ վնասատարության ստրուկտուրի չերեսույթներին, ապա նրանք վերջ ի վերջո պետք է այնպիսի բարելավ դեր խաղան կոլխոզների ու սովխոզների համար բոլշևիկյան նոր կադրեր կազմակերպելու գործում, որպիսին խոշոր չափով վնասատարությունն ու «Ճախատյի գաղափարությունը» արդյունաբերության բնագավառում: «Ճախատյի գաղափարությունը» չերջապես կտա ծառայից կոմունիստների հեղափոխական պղոնության ու հեղափոխման գործում և կարմիր մասնագետներ կազմակերպելու մեջ՝ արդյունաբերության բնագավառում: Հիմք չկա տարակուսելու այն մասին, որ այս տարի մի քանի կոլխոզներում ու սովխոզներում ստեղծված վնասատարության ու տարատաժի չերեսույթները նույնպես չերջապես կեա կծառայեն մեր գյուղական և ռայոնական կոմունիստների հեղափոխական պղոնության ծավալման և կոլխոզների ու սովխոզների համար բոլշևիկյան նոր կադրեր ընտրելու գործում:

Ցեվ այդ այնքան ավելի արագ տեղի կունենա, որքան արագորեն ՄՏԿ և սովխոզները լայն հաղաբական ու կազմակերպչական աշխատանքի կենտրոններ կդառնան գյուղում:

ՄՏԿ սովխոզների քաղաքական բաժինները այդպիսով պետք ապահովեն մեքենա–տրակտորային կայանների ու սովխոզների,—որոնք նեղկա մոմենտում առավելապես տնտեսա–տեխնիկական կենտրոններ են հանդիսանում գյուղում,—վերածումը ինչպես տնտեսա–տեխնիկական, այնպես էլ հաղաբական ու կազմակերպչական զեկավարության ու կոլխոզնիկների լայն մասսաների վրա ազդելու կենտրոնների:

ՄՏԿ և սովխոզների քաղաքական բաժինների ամբողջ մասսայական – քաղաքական, կազմակերպչա – կուսակցական ու պատմարտակցական աշխատանքը պետք է այն բանին ուղղվի, որ վերջապես մի կուսուցվի դասակարգային թշնամու ազդեցությունը կոլխոզում ու սովխոզում և ձեռք բերվի մանր բուրժուական չերեկվա մենատրնտեսի, կոլխոզնիկի սեփականատիրական միտումների հաղթահարումը:

Սովխոզների ու ՄՏԿ քաղաքական բաժինները թե հենց կազմակերպի և թե ներսից տպատարկած կոլխոզների ամենօրյա ամբողջ աշխատանքը պետք է կապակցեն սոցիալիստական շինարարության ընդհանուր խնդիրների հետ՝ կազմակերպչա – կուսակցական աշխատանքը, կուսակցության ու կոմերիտմիության անդամների չարքերում լենինյան պատմարտակուցությունը ծավալելու միջոցով և լայն մասսայական պրոպագանդ մղերով անկուսակցական կոլխոզնիկների չարքերում կուսակցության և կառավարության միջոցառումների չուրջը՝ գյուղական տնտեսությունը տեխնիկապես վերափոխելու և գյուղական տնտեսության վերելքի բնագավառում, չերկրի ինդուստրացման և նրա պաշտպանունակության բարձրացնելու բնագավառում, բանվորների, կարմիր բանակի ու կոլխոզնիկների կյանքի նյութական կենցաղային պայմանների բարելավելու բնագավառում:

Կոլխոզնիկների ու սովխոզների բանվորների չրջանում քաղաքական ամբողջ աշխատանքի կարևորագույն առանցքը պետք լինի կուսակցության և կառավարության միջոցառումների լայն ժողովրդականացումը կոլխոզային ու սովխոզային հասարակական սեփականության անձեռնմխելիության համար մղվող պայքարի վերաբերմամբ: Անհրաժեշտ է բացատրել կուսակցության ու կոմերիտմիության անդամներին, կոլխոզնիկների լայն մասսաներին ու սովխոզների բանվորներին, որ այդ միջոցառումներն ուղղված են լուրերի, գլխով նեղի ու դողերի դեմ, որոնք գասակարգային թշնամու ազենտ են հանդիսանում, բանվորների ու կոլխոզնիկների թշնամիներ են հանդիսանում:

Քաղաքական բաժինները պետք է նկատի ունենան, որ կոլխոզնիկների վրա քաղաքական ամբողջ ազդեցությունն ապահովել, այդ

ազդեցությունը հակահեղափոխական տարրերի մեքենայությունները հաղթել կարելի է միմիայն այն պայմանով, եթե կոլխոզների կուսակցական կազմակերպությունները զգաստ ու կոմունիստական կազմակերպություններ լինեն, քաղաքականապես կոփված ու հեղինակավոր են կոլխոզ նախկինների լայն մասսաների մեջ:

ՄՏԿ և սովխոզների քաղաքական բաժինները պետք է մերկացնեն և կուսակցական ու կոմերիտական կազմակերպություններից դուրս գնեն ոպորտունիստական տարրերին և դասակարգային թշնամիների ազենտներին, որոնք սպոկել են կազմակերպության մեջ և իրենց քայքայիչ աշխատանքն են տանում՝ կուսակցական կամ կոմերիտական տոմսի հետևից քողարկված:

Քաղաքական բաժինները պետք է մարքսիստական–լենինյան դաստիարակություն ծավալեն գյուղում կուսակցության ու կոմերիտմիության անդամների շարքերում, ախտահամատիկ կերպով կոլխոզների ու սովխոզների կուսակցական ու կոմերիտմիութենական կազմակերպությունները զտեն անկայուն, կարիերիստ, տարրալուծված, դասակարգային թշնամու հետ կապված տարրերից, վճռական պայքար մղեն կուսակցական ու կոմերիտական կազմակերպությունների ինքնահոսի դեմ, զգաստացնեն գոգեն կազմակերպությունը՝ կոլխոզնիկների ու սովխոզների բանվորների անկուսակցական լայն մասսայի քաղաքական բոլշևիկյան ազդեցության ու ղեկավարության համար մղած պայքարում:

ՄՏԿ և սովխոզների քաղաքական բաժինները կարևորագույն առաջադրանք իրենց խնդիրն է սովխոզային բջիջների իսկական նահանգի խնդիրն է կոլխոզային ու սովխոզային բջիջները ախտահիասներից ամուր փորել տեղծել քարշը և այդ բջիջների չորքն անկուսակցական ակտիվի ստեղծումն անձնվեր ու խորհրդային իշխանության համար մղած պայքարում առաջադեմ կոլխոզնիկներից ու սովխոզների բանվորներից: Կենտրոնը կրկին անգամ ընդգծում է, որ այդ աշխատանքում չպետք է վազել քանակի հետևից· որ մեծ, բայց քաղաքականապես կոփված, պայքարի մեջ ամրապնդված կորիզը միշտ կարող կլինի իր հետևից տանել կոլխոզնիկների ու սովխոզների բանվորների ամբողջ մասսան: Դասակարգային ու բարձրագույն աշխատանք ծավալելով կոլխոզային բջիջներում և անհատական կոլխոզնիկների շրջանում՝ քաղաքական բաժինները առաջին հերթին պետք ապահովեն ակտիվի քաղաքական աճումը:

Քաղաքական բաժինները պետք ապահովեն կուսակցական ու կոմերիտական կազմակերպությունների առողջ աճումը իսկական առաջադիմող, ակտիվ կոլխոզնիկների հաշվին, որոնք առաջադրված են կոլխոզներում յեղած նրա ազենտների դեմ մղած պայքարում: Ըստ որում քաղաքական բաժինները պետք է այն բանից յելնեն, որ կուսակցական ու կոմերիտական կազմակերպությունները կատարելագործման կարիքն իրենց դերը գյուղում և իրենց հետևից կոլխոզային բոլշևիկյան զանգվածները քաջել կարող են միայն այն պայմանով, եթե նրանք չեն մասսաները քաջել կարող են միայն այն պայմանով, եթե նրանք կազմված են, թող լինեն փոքր մեծ քանակությամբ, բայց անպայման զտված են, որոնք զերծ լինեն վնասիչներից, վերջնական կուսակցության դրծին նկրտված բոլշևիկներից, որոնք զգաստացած են, զորեղացած են՝ դասակարգային թշնամու դեմ մղած պայքարում:

ՄՏԿ ու սովխոզների քաղաքական բաժինները այս խնդիրները կատարելով չպետք է իրենց վրա վերցնեն կուսակցական տեղական ու ադմինիստրատիվ կոմիտեների, իրենց աշխատանքը տանելով լիովին ընդհանուր հետ կապակցած: Դրա հետ միասին ադմինիստրատիվ կուսակցական կոմիտեները պետք է յուրացնեն, որ ՄՏԿ ու սովխոզների քաղաքական բաժինների առեղծումով, իրենք ամենևին չեն ազատվում կուսակցության կողմից իրենց վրա դրված խնդիրներից ու պատասխանատվությունից:

III. ՄՏԿ ԲԱՂԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա. ՄՏԿ ԲԱՂԲԱԺԻՆՆԵՐԸ

ՄՏԿ քաղբաժին կազմակերպվում է յուրաքանչյուր մեքենատրակտորային կայանի կից հետևյալ կազմով՝ պետ և նրա յերկու ոգնական ընդհանուր – կուսակցական աշխատանքի գծով և մի ոգնական կոմերիտական աշխատանքի գծով: ՄՏԿ քաղբաժնի պետը մի ժամանակ հանդիսանում է ՄՏԿ դիրեկտորի ոգնականը—քաղաշխատանքի գծով:

ՄՏԿ քաղբաժնի պետը լիովին իրագործում է ղեկավարությունը ՄՏԿ ու նրանց կողմից սպասարկվող սովխոզների կուսակցական ու կոմերիտական կազմակերպությունների վերաբերմամբ և լիովին պատասխանատու յե ՄՏԿ կուսակցական – քաղաքական աշխատանքի համար, համաձայնեցնելով իր աշխատանքի պլանը ՄՏԿ դիրեկտորի հետ:

Քաղբաժնի պետը, ոգնելով ՄՏԿ դիրեկտորին՝ նրա ամբողջ աշխատանքում, բայց դրա հետ միասին մոչ մի դեպքում նրան չենթարկվում, դիրեկտորի հետ միասին պատասխանատու յե ՄՏԿ արտադրական և ֆինանսական պլանների կատարման համար:

ՄՏԿ քաղբաժինները մեքենատրակտորային կայանների գործողության ռայոնում ամենաբարձր ախտահամատիկ ոգնության գյուղ տալիս կոլխոզային կուսակցական և կոմերիտական բջիջներին, հրահանգում են նրանց և տուգում են նրանց աշխատանքը, իրենց այդ գործում են նրանց և տուգում են նրանց աշխատանքը, իրենց այդ գործունեությունը տանելով կուսակցության տեղական ղեկավարի հետ համաձայնեցրած:

ՄՏԿ քաղբաժինն ակտիվ մասնակցություն է ունենում ՄՏԿ կազբերի, ՄՏԿ կողմից սպասարկվող կոլխոզների վարչությունների տոնածառայողների ընտրությանը, ինկատի առնելով ֆիզ ղեկավար կազմը և ֆիզ վարչա – տնտեսական աշխատողներին (տնտեսության վարիչ, պահեստի վարիչ, հաշվետար և այլն):

ՄՏԿ քաղբաժնի պետն անմիջականորեն ղեկավարվում է յերկրամասնի (շրջանային) հողվարչության և տղայնի հանրապետությունների (շրջանային) հողվարչությունների ՄՏԿ քաղաղեկավարներին և նրա առաջ պատասխանատու յե իր աշխատանքի համար:

Դրա հետ միասին նա իր աշխատանքը կապում և կուսակցության տեղական տայկոմի հետ՝ ա) քաղբաժնի պետի՝ տայոնական կուսկոմի բ) քաղբաժնի պետի· ր) տայկոմին պարբերաբար ինֆորմացիա կազմի մեջ մտցնելու մեջոցով· ր) տայկոմին պարբերաբար ինֆորմացիա կազմի մեջ մտցնելու մեջոցով· գ) տայկոմի պլենումներում զեկուցումով՝ քաղբաժնի աշխատանքի մասին:

ՄՏԿ քաղբաժինների պետերը նշանակվում և հեռացվում են Համ. կ(բ)կ կենտկոմի կողմից՝ յերկրկոմների, շրջկոմների և տղայնի կոմկուսների առաջին քարտուղարների առաջարկությամբ:

Բ. ՅԵՐԿՐԱՅԻՆ (ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ) ՀՈՂՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏՆԵՐԻ ՄՏԿ ՔԱՂԱՔԱԿՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Յերկրային (շրջանային) հողային վարչություններում և ազգային հանրապետությունների հողժողկոմատներում վարմակերպվում են ՄՏԿ քաղաքակորները հետևյալ կարգով՝ քաղաքկորի պետ, յերկու տեղապահ՝ ընդհանուր կուսակցական աշխատանքի գծով և մի ոգնական՝ կոմյերիտական աշխատանքի գծով ու պատասխանատու հրահանդիչներ՝ ճյուղային, յերկրային տրակտորակենտրոնների գծով:

Յերկրային (շրջանային, հանրապետական) ՄՏԿ անկատրի պետը հանդիսանում է յերկրային (շրջանային) հողային վարչության վարիչի տեղապահ. յերկրային (շրջանային) հողվարչության ՄՏԿ քաղանկատրի պետն անմիջականորեն ենթարկվում է Մխության Հողժողկոմատի ՄՏԿ քաղվարչությանը, իր աշխատանքը համաձայնեցնում և կապակցում է համապատասխան յերկրային, շրջանային կոմիտեների ու ազգային կոմկուսների կենտկոմների հետ, պարբերաբար հաշիվ և տալիս նրանց իր աշխատանքի մասին և մոնում է այդ կոմիտեների կարմի մեջ:

Յերկրային–շրջանային հողվարչության և ազգային հանրապետությունների Հողժողկոմատների ՄՏԿ քաղանկատրների պետերը հաստատվում և հեռացվում են Համ. Կ(բ)Կ կենտկոմի կողմից՝ յերկրկոմների, շրջկոմների և ազգային հանրապետությունների կոմկուսների կենտկոմների առաջին քարտուղարների առաջարկով:

Գ. ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՄՏԿ ՔԱՂՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

Միութենական Մխության Հողժողկոմատում վարմակերպվում է ՄՏԿ քաղվարչություն, հետևյալ կարգով՝ պետ, նրա յերկու տեղապահ՝ ընդհանուր–կուսակցական աշխատանքի գծով, մեկ ոգնական՝ կոմյերիտմիության աշխատանքի գծով և պատասխանատու հրահանդիչներ՝ շրջանային, ճյուղային տրակտորակենտրոնների վերաբերմամբ:

Մխության Հողժողկոմատի ՄՏԿ վարչության պետը հաստատում և Ժողկոմի տեղապահ և յենթարկվում է Ինչպես Ժողկոմին, այնպես էլ անմիջականորեն Համ. Կ(բ)Կ կենտկոմին:

Մխության Հողժողկոմի ՄՏԿ քաղվարչությունն իրագործում է մեքենա–տրակտորային վայրանների կուսակցական ու կոմյերիտական քաղաքական–մասսայական աշխատանքի պեկավարությունը՝ իր տեղական տրլանների—յերկրային (շրջանային) հողվարչությունների և ազգային հանրապետությունների հողժողկոմատների ՄՏԿ քաղանկատրների միջոցով:

Մխության Հողժողկոմատի ՄՏԿ քաղվարչության պետը նշանակվում կամ հեռացվում է Համ. Կ(բ)Կ կենտկոմի կողմից:

IV. ՍՈՎԽՈԶՆԵՐԻ ՔԱՂՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա. ՍՈՎԽՈԶՆԵՐԻ ՔԱՂՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Սովխոզների քաղվարչությունները կազմակերպվում են յուրաքանչյուր սովխոզի կից, հետևյալ կարգով՝ պետ, նրա յերկու ոգնական՝

ընդհանուր կուսակցական աշխատանքի գծով և մեկ ոգնական՝ կոմյերիտական աշխատանքի գծով:

Սովխոզի քաղվարչության պետը միաժամանակ հանդիսանում է սովխոզի դիրեկտորի տեղապահ՝ քաղաշխատանքի գծով:

Սովխոզի քաղվարչության պետն իրագործում է կուսակցական ու կոմյերիտական աշխատանքի ղեկավարությունը և լիովին պատասխանատու է սովխոզի կուսակցական–քաղաքական աշխատանքի համար, իր աշխատանքի պլանը համաձայնեցնելով սովխոզի դիրեկտորի հետ:

Քաղվարչության պետն ոգնում է սովխոզի դիրեկտորին նրա ամբողջ աշխատանքում ընդ ամին, վոչ մի դեպքում չխոչընդոտելով նրան, սովխոզի դիրեկտորի հետ միասին պատասխանատու է սովխոզի արտադրական պլանների կատարման և արտադրանքը պետության համաձնելու վերաբերմամբ կուսակցության ու կառավարության տված հրահանգները ճշտով կատարելու համար:

Սովխոզների քաղբաժինները ամրով կերպով մասնակցում են սովխոզի պլանների, այդ թվում նաև վարչական–անտնտական աշխատողների ընտրության:

Սովխոզի վարչության պետն անմիջականորեն ենթարկվում է Սովխոզժողկոմատի քաղվարչության և իր աշխատանքի համար պատասխանատու է չրջկոմի, յերկրկոմի կամ ազգային կոմկուսների կենտկոմների քարտուղարության առաջ:

Սովխոզի քաղվարչության պետը նշանակվում և հեռացվում է Համ. Կ(բ)Կ կենտկոմի կողմից յերկրկոմների, չրջկոմների և ազգային կոմկուսների կենտկոմների առաջին քարտուղարների առաջարկով:

Բ. ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՍՈՎԽՈԶԺՈՂԿՈՄԱՏԻՆ ԿԻՑ ՍՈՎԽՈԶՆԵՐԻ ՔԱՂՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

Միութենական Մխության Սովխոզժողկոմատին կից վարմակերպվում է սովխոզների քաղվարչություն, հետևյալ կարգով՝ պետ, յերկու տեղապահ և մեկ ոգնական՝ կոմյերիտական աշխատանքի գծով:

Սովխոզժողկոմատի սովխոզների քաղվարչության պետը հանդիսանում է Ժողկոմի տեղապահ և յենթարկվում է թե Ժողկոմին և թե անմիջապես Համ. Կ(բ)Կ կենտկոմին:

Հացահատիկային և անասնաբուծական սովխոզների Ժողկոմատի սովխոզների քաղվարչությունն իրագործում է սովխոզներում տարվող կուսակցական–կոմյերիտական, քաղաքական–մասսայական աշխատանքի ղեկավարությունը:

Սովխոզժողկոմատի սովխոզների քաղվարչության պետին նշանակում և հեռացնում է Համ. Կ(բ)Կ կենտկոմը:

ՏՐԱԿՏՈՐՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ՅԵՎ ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆԻ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

ԽՍՀՄ-Ի ԺԿԽ-Ի ՅԵՎ ՀԱՄ. Կ (Բ) Կ Կ-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմը և Մինիստրների Խորհուրդը անբավարար են գտնում ՄՏԿ-ների ու խորհրդանասնաբուժությունների տրակտորների նորոգման և նրանց պահեստի մասերի արտադրության վիճակը:

Մանրամասնորեն ծանոթանալով տրակտորների նորոգման վիճակին, Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմը և Մինիստրների Խորհուրդը գտան, որ Վոչ ԽՍՀՄ-ի Հողժողկոմատը, Վոչ էլ Խորհրդանասնաբուժությունների Ժողկոմատը հրամայական ճշգրիտ ժամկետներ չունեն նորոգվելիք տրակտորների թվի մասին: Նորոգվելիք տրակտորների այն թիվը, որ ուղարկել են նրանք, ինչպես և պահեստի մասերի անհրաժեշտ թիվը, վորոշվել և սոսկ մեքենայորեն, կրկնելով այսպես կոչված «նորմատիվներից», վորոնք իրենց հերթին սահմանված են «առնականորեն», և վոչ թե տեխնիկական հիմնավորված հաշվարկումների հիման վրա: Յերևան է բերված, վոր վոչ Հողժողկոմատը, վոչ էլ Խորհրդանասնաբուժությունների Ժողկոմատը, ճշտիվ չեն վորոշել—«հիմնական», «միջին» և «ընթացիկ» նորոգում հանձնաժողովությունները, չեն սահմանել այն կարգը, վորով նորոգվելիք տրակտորները պետք է բաշխվեն ըստ նորոգման տեսակների (հիմնական, միջին, ընթացիկ): Միության Հողժողկոմատը և Խորհրդանասնաբուժությունների Ժողկոմատը չեն ունեցել ոպերատիվ պլան տրակտորների պահեստի մասերն ըստ առանձին մարզերի, յերկրների, ՄՏԿ-ների ու խորհրդանասնաբուժությունների բաշխելու համար և չեն ղեկավարել այդ աշխատանքը: Հողժողկոմատի ու Խորհրդանասնաբուժությունների Ժողկոմատի կենտրոնական ապարատում գոյություն չի ունեցել նորոգման կազմակերպման իսկական ղեկավարություն, գոյություն չի ունեցել ոպերատիվ հաշվետվություն նորոգման կամավոր ընթացքի մասին, չեն վորոշվել այն անձինք, վորոնք պատասխանատու պետք է լինեին այդ գործի կազմակերպման համար:

Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմն ու Միության Ժողկոմխորհը արձանագրում են, վոր տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության պարտավորությունների կատարման ընթացքն արդյունաբերության մեջ, չի ապահովում այդ մասին հանձնումը ժամանակին, վոր մինչև 1933 թվականի առաջին յեռամսյակը Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմատն ամենևորյա ոպերատիվ ղեկավարություն չի ցուցաբերել պահեստի մասերի արտադրության գործում, ընդվորում առաջին յեռամսյակի պլանը անբավարար է կատարվում: Պահեստի մասերի արտադրության պլանը ծրագրի կատարման մեջ դեռ ևս անհրաժեշտ բեկում չկա:

Հայտնաբերված է, վոր արդյունաբերությունը յերկրորդ յեռամսյակում տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության պլանը վողջ յին արտահերթությամբ կատարել է միմիայն 55 տոկոսով, ընդվորում սուբ դեֆիցիտային պահեստի մասերի արտադրությունն ավելի հետ է մնում, քան մյուս մասերի արտադրությունը: Տրեստները, մի շարք ձեռնարկությունների դիրեկտորները, դեռ մինչև այժմ էլ յերկրորդական գործ են համարում պետական այդ կարևորագույն առաջադրանքը՝ պահեստի մասերի արտադրությունը, դրանով իսկ ցույց տալով, վոր իրենք անընդունակ են ըմբռնելու պետության չահերը, վոր փորձում են հակադրելու իրենց ձեռնարկության քաղքենիորեն հասկացված չահերը, պետության չահերին:

Կենտկոմը և Միության Ժողկոմխորհը մատնանշում են հատկապես հետևյալ գործարանների անթուլատրելի չափով հետ մնալը, գործարանները, վորոնք թերակատարել են պահեստի մասերի արտադրության 1932 թվականի ծրագիրը՝ Յարոսլավլի էլեկտրոմեխանիկական գործարանը, վորը կատարել է տարեկան պլանի 8,7 տոկոսը (դիրեկտոր ՍԻՊԵՐ), Զերժինսկու անվան գործարանը Գնեպրում, վորը կատարել է տարեկան պլանի 14 տոկոսը (դիրեկտոր ՆԻԿՈԼԱԻՆ), Կովալի անվան գործարանը, վորը կատարել է տարեկան պլանի 29 տոկոսը (դիրեկտոր ԻՎԱՆՈՎ), «Կրասնըյ Դվիգատել» գործարանը Նովոսիբիրսկում՝ սուբ դեֆիցիտային մասերի ծրագիրը կատարել է 14 տոկոսով (դիրեկտոր ՏԿԱՉՈՎ): Գործարանների դիրեկտորները ձեռնարկեցին պարտավորություն ստանձնելով կատարել 4-րդ յեռամսյակում թերի մնացած առաջադրանքները, իրականում չորրորդ յեռամսյակի այդ պակասը չեն մացնում ընթացիկ տարվա առաջին յեռամսյակի պլանի մեջ, դրանով իսկ վիժման վտանգի յենթարկելով պահեստի մասերի արտադրության 1933 թ. առաջին յեռամսյակի ծրագիրը:

Կենտկոմը և Միության Ժողկոմխորհը գտնում են, վոր տրակտորների նորոգման և նրանց պահեստի մասերի արտադրության այդ վիճակը ղեպի չափով առեղծվել և նաև այն պատճառով, վոր մարզկոմները, յերկրկոմները և ազգային կոմկուսների կենտկոմները, մարզային գործկոմները, յերկրային գործկոմները և հանրապետությունների Ժողկոմխորհները վոչ մի մասնակցություն չեն ցուցաբերել կուսակցության և պետության համար կարևորագույն այդ գործին: Մարզկոմները, յերկրկոմները, մարզային գործկոմները և յերկրային գործկոմները, փոխանակ իրենց վերահսկողության տակ առնելու նորոգման կամպանիայի ընթացքը և տրակտորների պահեստի մասերի արտադրությունը, փաստորեն մի կողմ են քաշվել այդ գործից, ամբողջ ծանրությունը բարդելով բացառապես Հողժողկոմատի, Խորհրդանասնաբուժությունների Ժողկոմատի և արդյունաբերության որգանների վրա:

Ցեղնելով վերոհիշյալից, Համ. Կ(բ)Կ-ի Կենտկոմը և ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհը ՎՈՐՈՇՈՒՄ ԵՆ՝

I. ՄՏԿ-ՆԵՐԻ ՈՒ ԽՈՐՀԱՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱԿՏՈՐԱՅԻՆ ՊԱՐԿԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

1. Դանելով, վոր տրակտորների նորոգման ժամանակին ավարտելը հանդիսանում է Հողժողկոմատի ու Խորհրդանասնաբուժությունների Ժողկոմատի մարտական խնդիրը, վորը վորոշում է դարնանացանի կամպանիայի արագ իրագործումը, Համ. Կ(բ)Կ-ի և Միության Ժողկոմխորհն

առաջարկում են Միության Հողժողկոմատին և Մոբհոնտեսություններին՝

ա) Ամենօրյա կոնկրետ ոպերատիվ ղեկավարություն ապահովել նորոգման կամպանիայի ամբողջ ընթացքի նկատմամբ, խուսափելով ընդհանուր վերացական դիրեկտիվներ տալուց, անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք առնելով յուրաքանչյուր այն խորհտնտեսության, այն ՄՏԿ-ի և Մարզային Տրակտորակենտրոնի նկատմամբ, վորտեղ, ոպերատիվ հաշվետվությունների տվյալների համաձայն, չերևան կդան այս կամ այն թերություններ նորոգման կամպանիայում:

բ) Արդյունաբերությունից ստացվող պահեստի մասերը, մանավանդ ամենից ավելի սուբ-դեֆիցիտային մասերը, բաշխել վերջ ին դիմազուրկ կերպով, վոչ թե ընդհանուր զուտ արտահայտությամբ, այլ կոնկրետորեն, ընդամին հաշվի առնելով նորոգման կամպանիայի ընթացքը յուրաքանչյուր մարզում, յուրաքանչյուր ՄՏԿ-ում ու խորհտնտեսության մեջ, անպայման ապահովելով պահեստի մասերի կոմպլեքսային տրաքտամը:

գ) Անձնական պատասխանատվություն դնել ընկ. ՄԱՐԿԵՎԻՉԻ (ՄՍՀՄ-ի Հողժողկոմատ) և ընկ. ԱՍՏՐՈՎՍԿՈՒ վրա (Մորհտնտեսությունների Ժողկոմատ) պահեստի մասերը բաշխելու համար, արդելով նրանց հանձնարարել այդ աշխատանքն այլ անձանց:

դ) Բոլոր ՄՏԿ-ներում, մարզային տրակտոր կենտրոններում և խորհտնտեսություններում, ամենամեծ հնարավոր հաշվեկշռություն հաստատել նորոգման կամպանիայի ընթացքի մասին:

2. Վերացնել գոյություն ունեցող այն կարգը, վորով առաջին հերթին վորոշում են նորոգել ամենից ավելի բարդ նորոգում պահանջող տրակտորը և վերջին հերթին՝ պակաս բարդությամբ նորոգում պահանջող տրակտորները:

Նորոգումն ամենից առաջ վատարելու, ՄՏԿ-ների ու խորհտնտեսությունների բոլոր արհեստանոցներն ամենանպատակահարմար կերպով բեռնավորելու համար, այսուհետև, հիմնական նորոգում պահանջող տրակտորների հետ միաժամանակ, պետք է նորոգվեն նաև այն տրակտորները, վորոնք կարող են նորոգվել ավելի արագ և հեշտ, վորոնք ավելի քիչ քանակությամբ դեֆիցիտային պահեստի մասեր են պահանջում:

3. Նորոգված տրակտորները և մատրնները հիմնական նորոգման արհեստանոցներից անձամբ ընդունում են ՄՏԿ-ների ու խորհտնտեսությունների դիրեկտորները և մեխանիկները, բաժանմունքի վատարվարիչներն ու մեխանիկները, ընդ վորում նորոգված տրակտորն ու մատրն ընդունելիս, յուրաքանչյուր անգամ պետք է կազմվի ընդունման և հանձնման արձանագրություն, վորտեղ պետք է մատնանշված լինեն պատասխանատու մասերի նորոգումը կատարող և հիմնական պահեստամասերի նորոգումը կատարող անձնավորությունների ազգանունները: Արգելել հավաքող անձնավորությունների ազգանունները: Արտադրական նորոգումը խոտանելու (բրակի) դեպքում, անհրաժեշտ է մատնանշել և խոտանքի (բրակի) համար մեղավոր անձնավորությունները և պատասխանատվության կանչել նրանց:

4. Վերացնել տրակտորները խոտանելու (վորպես անպետք հանձնելու) կարգը:

Արգելել խորհտնտեսություններին ու ՄՏԿ-ների դիրեկտորներին կատարել տրակտորների վերևի խոտանում (գործածությունից հանել), մինչև վոր Հողժողկոմատը մշակի տրակտորների խոտանման նոր կարգ: ՄՏԿ-ի ու խորհտնտեսության դիրեկտորների փատարակված կարծիքը՝ տրակտորն անպետք լինելու և նրա նորոգումն անհնար լինելու մասին, ներկայացվում է Մարզային Տրակտոր-կենտրոնին կամ Մորհտնտեսությանն իր հատատատության:

Այն տրակտորները, վորոնք Մարզային Տրակտոր-կենտրոնը կամ խորհտնտեսությունների տրեստն անպետք կհամարեն նորոգման համար, չի վարելի մասերը իրարից բաժանել, այլ պետք է կատարելապես պահպանված պահվեն խորհտնտեսություններում, մինչև վոր համապատասխան ընթացքում այդ տրակտորները քանի Միության Հողժողկոմատը կամ Մորհտնտեսությունների Ժողկոմատը տեխնիկական հատուկ հանձնաժողովը:

5. Նկատի ունենալով, վոր չնայած պահեստի մասերի պակասությանը, արհեստանոցներից շատերը խոտանում են տրակտորի այն մասերը, վորոնք դեռ պիտանի են աշխատանքի համար, վորոշել վոր մասերը վորոնք դեռ պիտանի են աշխատանքի համար, վորոշել վոր մասերի խոտանումը անհամար կատարում և վարիչը կամ տասնիկը:

Մարզային տրակտոր-կենտրոնների և խորհտնտեսական տրեստների տեխնիկական տեսուչների վրա պատասխանատվություն դնել՝ քննել ՄՏԿ-ների ու խորհտնտեսությունների արհեստանոցների խոտանած բոլոր մասերը և դատական պատասխանատվության կանչել այն անձանց, վորոնք խոտանել են աշխատանքի համար դեռևս պիտանի մասերը:

6. Անհրաժեշտ համարել 10 որվա ընթացքում լրացուցիչ կերպով դպրդյահներ ու սարքավորումներ տալ ՄՏԿ-ների ու խորհտնտեսությունների արհեստանոցներին, հանձնարարելով Աշխատանքի ու Պաշտպանության Մորհրդին յերեք որում քննել Հողժողկոմատի ու Մորհտնտեսությունների Ժողկոմատի հայտերը:

7. Պարտավորեցնել ընկ. Պյատակովին՝ 10 որում կատարել Աշխատանքի ու Պաշտպանության Մորհրդի վորոշումը՝ ՄՏԿ-ներին ու խորհտնտեսություններին գունավոր մետաղներ մատակարարելու մասին:

II. ՊԱՀԵՍՏԻ ՄԱՍԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒՄԸ ՏՐԱԿՏՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

1. Վերջնականապես հաստատված համարել տրակտորների պահեստի մասերի հետևյալ հաշված հաշվարկումը արտադրության ծրագրի ընդհանուր անտիսիպ պլանի համար (տես «Սոցիալիստիչեսկոյե Զեմլեդելիյե» և «Զա Ինդուստրիալիզացիու» թերթերի № 1-ի հավելվածը), ոտար մարկաներ ունեցող տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության համար (տես նույնը, հավելված № 2-րդ և 3-րդ): Ստալինգրադի տրակտորի գործարանի և Խարկովի տրակտորի գործարանի տրակտորների համար (տես հավելված № 4, նույն տեղը), Գուտիլովի գործարանի Ֆորդզոն տրակտորների համար (տես հավելված № 5, նույն տեղը):

2· Ամեն համաձել, որ Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմատի տրեստներն ու գործարանները, պահեստի մասերի արտադրության պլանի կատարումը հաշվելիս, նկատի են ունեցել մոմենտային 1933 թվի առաջին եռամսյակի պրոնը, առանց հաշվի առնելու 1932 թվականի չորրորդ եռամսյակի թերակատար մնացած առաջադրանքը: Վորոշել, որ այսուհետև 1933 թ· առաջին եռամսյակի արտադրական ծրագրի կատարումը հաշվարկելիս, պետք է ելնել մի ամբողջական առաջադրանքից՝ բաղկացած 1933 թ· առաջին եռամսյակի պատվերից և 1932 թվի չորրորդ եռամսյակի թերակատար մնացած առաջադրանքից:

3· Պարտավորեցնել Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմատին՝ 5 որում առուգել գործարաններում գոյություն ունեցող ,ծրագրեր նպատակ դնելով մտցնել նրանց մեջ չորրորդ եռամսյակի առաջադրանքի թերակատար մասն ու վերջնականապես ճշտել պահեստի մասերի արտադրության առաջին եռամսյակի առաջադրանքները յուրաքանչյուր գործարանում, համաձայն սահմանված հաշվարկումների, և ներկայացնել այդ գործարանների ցուցակը Կենտկոմի Գյուղ· բաժինը, ԲԳՏ–ի Ժողկոմատին, Միության Հոդժողկոմատին և Միջհանուն սուբյեկտների Ժողկոմատին:

4· Պարտավորեցնել Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմատին՝ ընկ· Պյատակովի անձնական պատասխանատվությամբ, ապահովել վերահսկողություն հատատել պահեստի մասերի արտադրության ծրագրի կատարման վրա և ամենամոտ կոնտրոլ սահմանել այդ բնագավառում ժամկետների ու տրեստների կատարած աշխատանքի վրա:

5· Պարտավորեցնել Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմատին՝ 5–որյա ապահովել հաշվետվություն սահմանել Համ· կ(բ)կ Կենտկոմի ու ՄՍՀՄ–ի Ժողկոմխորհի առաջ՝ տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության ծրագրի կատարման ընթացքի մասին և համապատասխան ցուցանիշներ հրապարակել մամուլում:

6· Հանձնարարել ԲԳՏ–ի Ժողկոմատին, Միության Հոդժողկոմատին և Միջհանուն սուբյեկտների Ժողկոմատին՝ սիստեմատիկաբար վերահսկել, որ գործարանները ժամանակին կատարեն տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության համար իրենց տանձնած առաջադրանքները, ժամանակին հաղորդեն Կենտկոմին, Ժողկոմխորհին և Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմատին այն գործարանների մասին, որոնք հանցագործ կերպով վիժեցնում են տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության նկատմամբ իրենց տանձնած պարտավորությունների կատարումը:

7· Հանձնարարել կատարման հանձնաժողովին, պարբերաբար, առնվազն հինգ որը մեկ անգամ, առուգել պահեստի մասերի արտադրության պլանի կատարումը և կուսակցական ու դատական պատասխանատվության կանչել ծրագիրը վիժեցնողներին:

8· Տրակտորների պահեստի մասերի արտադրությունը համարել գործարանների, տրեստների և միավորումների պետական կարևորագույն խնդիրը և առաջարկել Ծանր Արդյունաբերության Ժողկոմատին՝ գատական պատասխանատվության կանչել պահեստի մասերի արտադրության առաջադրանքները վիժեցնողներին:

9· Ընդրել ԿՎՀ–ին՝ չտալ կարգով քննել Սիպերի (Ճարոսլավի էլեկտրոմեխանիկական գործարանի դիրեկտոր), Նիկոլաևի (Գերմի Զեժինսկու անվան գործարանի դիրեկտոր), Իվանովի (Կովալի գյուղ Ծարանի դիրեկտորի), Տկաչովի (Նովորոսիյսկ «Կրասնիյ Դվիգատել» գործարանի դիրեկտոր) գործերը, որոնք մեղ են ավել վիժեցնելու արտադրանքի պահեստի մասերի արտադրության 1932 թվականի կառավարական առաջադրանքները:

III. ՄԱՐԶԱՅԻՆ, ՏԵՐԿրԱՅԻՆ ՏԵՎ ՀԱՆՐԱ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՅԱԿՑԱԿԱՆ ՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ: ՏՐԱԿՏՈՐՆԵՐԻ ՏԵՎ ՆՐԱՆՑ ՊԱՀԵՍՏԻ ՄԱՍԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐԶԵՐՈՒՄ

1· Կենտկոմը և Ժողկոմխորհը մարզկոմներին, երկրկոմներին և ազգային հանրապետությունների կենտկոմներին, մարզային գործկոմներին, երկրային գործկոմներին ու հանրապետությունների Ժողկոմխորհների վրա լիակատար պատասխանատվություն են դնում նորագան ամբողջ կազմակերպական՝ ինչպես ՄՏԿ–ներում, այնպես էլ խորհտնտեսություններում համամասնական իրականացնելու համար:

2· Կենտկոմն ու Ժողկոմխորհն առաջարկում են մարզկոմներին, երկրկոմներին, ազգային հանրապետությունների կենտկոմներին, մարզային գործկոմներին, երկրային գործկոմներին և հանրապետությունների Ժողկոմխորհներին՝ անմիջականորեն վերահսկել, թե ինչպես են կատարում երկրները (մարզը, հանրապետությունը) արդյունաբերական ձեռնարկությունների (մարզի, հանրապետության) արդյունաբերական ձեռնարկությունները տրակտորների պահեստի մասերի արտադրման ու հանձնելու գործը տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության ծրագրի կատարման վրա, ինչպես կենտրոնացված պլանով, այնպես նրանց առաջադրանքները, ինչպես կենտրոնացված պլանով, այնպես էլ տեղական պատվերի կարգով (հատուկ պայմանագրերով):

3· Կենտկոմը և Ժողկոմխորհը պարտավորեցնում են՝ մարզկոմներին, երկրկոմներին և ազգային հանրապետությունների կենտկոմներին, մարզային գործկոմներին և հանրապետությունների գործկոմներին, երկրային գործկոմներին և հանրապետությունների Ժողկոմխորհներին՝ անմիջապես երեան հանել և հայտնել այդ մարմին

5. Մարզկոմի, յերկրկոմի, ազգային կոմկուսանեղի կենտկոմների, առաջին քարտուղարների և մարզային գործկոմների, յերկրային գործկոմների ու հանրապետությունների ժողկոմխորհների նախագահների վրա պատասխանատվություն դնել՝ տրակտորների նորոգման կամպան նման ժամանակին ավարտելու համար, յերկրի, մարզի, հանրապետության գործարանների կողմից տրակտորների պահեստի մասերի արտադրության առաջադրանքները կատարելու համար:

ԽՍՀՄ–ի Ժողկոմխորհի նախագահ՝ Վ. ՄՈԼՈՏՈՎ (ՍԿՐՅԱԲԻՆ)

Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի բարտուղար՝ Ի. ՍՏԱԼԻՆ

29 հունվարի, 1933 թ.

ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԲԱՐԶՐԱՑՆԵԼՈՒ ՍԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԱՆԴՐԺՂԿՈՄԽՈՐՀԻ ՅԵՎ ԱՆԴՐՅԵՐԿՐԿՈՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Անդրկովկասի գյուղատնտեսության մեջ առաջին հնգամյակում ձեռք են բերվել խոշորագույն հաջողություններ. կոլխոզներում ընդգրկված են բերքի խոշոր հատվածները, սովխոզների 41 տոկոսը, սովխոզներին թվով հասել է 300 մեքենայի, կազմակերպված է 49 ՄՏՍ կայան, կատարելագործված գյուղատնտեսական մեքենաները զգալի կերպով նպաստել են պահեստի մասերի արտադրության ծավալի աճին, տրակտորային պարկի ուժը 1932 թվին կազմել է մոտ 54 հազար ձիաուժ, տեխնիկական մշակույթների ցանքային տարածությունը նախապատերազմականի դիմաց ընդարձակվել է յերկու և կես անգամ, զգալի չափով ընդարձակվել է գյուղատնտեսական բնատարածքները, ոռոգելի հողերը, ջրջանային կարանները, գյուղատնտեսական ԲՈՒՀ–երի, տեխնիկումների և այլն ցանցը, զգալի հաջողություններ են ձեռք բերվել կոլխոզնիկների և այլ ցանցը, ստեղծվել են ՄՏՍ կայանների վերելակային–վերանորոգման արհեստանոցների, սովխոզների ու ՄՏՍ կայանների վարպետական–ավտոմոբիլային տարբեր տիպի մեքենաների տարանցման գործում և այլն:

Դրա հետ միասին Անդրժողկոմխորհը և Անդրյերկրկոմը նշում են գյուղատնտեսության զարգացման, առաջին հերթին բերքատվության բարձրացման ճանապարհին լուրջ հետամնացություններ վերջին տարիներս: Հողային և կուլտուրական մարմինների (հողժողկոմատներ, տնտեսություններ) կողմից բերքատվության հարցերին ցույց տրված անուշադիր վերաբերմունքի հետևանքով վերջին տարիներս Անդրկովկասի գյուղատնտեսության մեջ բերքատվությունը զգալի կերպով ընկել է մի շարք հիմնական մշակույթների գծով (բամբակը—Հայաստանում, ծխախոտը—Վրաստանում, հացահատիկները—ամբողջ Անդրկովկասում):

Այդ դրության համար անթույլատրելի և ներելի չէ ոչ մի ղեկավարի, յերբ տնտեսության լայն պրակտիկ հնարավորությունների ներգործության միջոցով նպատակ ունենալով «վար հասել է ժամանակը, յերբ տնտեսության բոլոր ճյուղերում ամեն ցանքային տարածությունների մեծացման միջոցով, բերքատվությունը բարձրացնելու համար, անհրաժեշտ է սրբագրել բերքատվությունը պայմանավորող և կենտրոնական խնդիրը գյուղատնտեսության բնագավառում գլխավոր և կենտրոնական ամբողջ ջանքերը դարձնել դեպի մշակույթների գծով (ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի դահլիճում, նրա պատգամների ամբողջ ընդունում» (ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի և Համկոմկուսի Կենտկոմի որոշումը), Անդրժողկոմխորհը և Անդրյերկրկոմը որոշում են.

1· Հացարտադրության վերաբերյալ 1933 թվի համար տարեկան հետևյալ ցանքային տարածությունները (հազ.-հեկտար)՝

	ԱԴԲԷՋԱՆ	ՀԱՅԱՍՏԱՆ	ՎՐԱՍՏԱՆ	ԱՆԴՐԿՈՎ.
1) Տեխնիկական մշակույթ. .	205,5	36,3	50 8	296,6
Այդ թվում բամբակ . . .	191 2	25,8	18 0	236 6
Այդ թվում ծխախոտ . .	3 0	2 5	18,0	235,6
2) Բանջարանոց – բանչան .	50,5	18 5	39,3	108 3
3) Հացաբույսեր (գարնան ց.)	122 0	245 0	518 2	885 6
3) Կերային	43 2	26,7	36 9	106 8

2· Առաջարկել հանրապետությունների ժողկոմխորհներին, կենտկոմներին և Անդրհողժողկոմատին՝

ա) Մինչև 1933 թ. հունվարի 1-ը ապահովել սովխոզների արտադրական ֆինանսատնտեսական պլանների կազմելը·

բ) Մինչև 1932 թ. դեկտեմբերի 15-ը ավարտել կոլխոզների 1933 թվի արտադրական – ֆինանսատնտեսական պլանները կազմելու նախապատրաստական աշխատանքները, վորպեսզի կոլխոզներում պլանների կազմելը և քննել ավարտվի մինչ ուշ 1933 թ. փետրվարի 1-ից:

գ) Մինչև 1933 թվի հունվարի 1-ն ավարտել ոռոշտնական տիպային ցանքաշրջանառությունների մշակումը, առաջին հերթին բամբակային ծխախոտի և անասնաբուծական ռայոններում, մինչև 1933 թվի փետրվարի մեկն ապահովել նրանց լայն քննարկումը արտադրական խոր հըրպտակցություններում, սովխոզներում և կոլխոզներում. արտադրական յուրաքանչյուր մեկուսի համար մշակել կոնկրետ ցանքաշրջանառություններ և ապահովել նրանց անցկացումը:

Ցանքաշրջանառությունը մտցնելիս հաշվի առնել հացահատիկային և կերային մշակույթների ընդարձակումը, մանավանդ առվույտը նը բամբակային ռայոններում: Հատուկ ուշադրություն նվիրել տերքհատորիայի կազմակերպմանն հատկացրին, հողաչնաբարական աշխատանքներին, վորոնք անց են կացվում կոլխոզներում ցանքաշրջանառությունն մտցնելու կապակցությամբ:

3· Հանրապետությունների ժողկոմխորհները և կենտկոմները ապահովելու յուն սերմային ֆոնդերի հավաքը և պահպանումը կոլխոզներում և սերմային ու ապահովագրական ֆոնդերինը կոլխոզներում և անհատական տնտեսություններում, յուրաքանչյուր հանրապետության համար սահմանված ծավալով: Մշակել 1933 թ. բերքից սերմային և ապահովագրական ֆոնդերի ժամանակին զանձումը չերաչխավորող միջոցառումների սխատեմ, այդ ֆոնդերի պատշաճ պահպանումը և պարբերաբար նորոգումը, ինչպես և ավելացածները այդ ֆոնդերից փոխառնելու դեպքերում ժամանակին վերադարձնելը:

4· Անդրհողժողկոմատը և հանրապետությունների հողժողկոմատները մի ամսվա ժամկետում պետք է մշակեն ցեխ ներկայացնեն Անդրժողկոմխորհին գյուղատնտեսության ապրոարտադրական ապահովագրության կազմը կատարելու պլանը, նախատեսելով ստորին ապրոցանցի ամբողջացումը և ռայհողբաժինների ղեկավար դերի ուժեղացումը:

5· Պարտավորեցնել հանրապետությունների հողժողկոմատներին:

ա) Մի ամսվա ընթացքում ավարտել սելեկցիոն կայանների կազմակերպումը, ապահովելով նրանց անհրաժեշտ հողային տարածությամբ և հենակետերի ցանցով, ինչպես և հատկապես քննել 1933 թ. աշխատանքների պլանը սելեկցիայի, տեսակների քննության և տարածին ռեպրոդուկցիայի սերմերի արտադրության դեմ:

բ) Սերմարտադրության տեսակների քննության և տեսակավոր ցանքսերի դեմ 1933 թվի համար վերանայել մի ամսում սերմաբանական սովխոզների և կոլխոզների ցանքը, մշակել սերմաբանության զարգացումը կոլխոզներում ապահովող միջոցառումները, կազմակերպել առանձին տեսակ սերմերի (նախային նյութի, առաջին, չերկրորդ և չերրորդ ռեպրոդուկցիայի) արտադրանքի մուտքի և չկլի հաշվառումը, անհանձնապես մշակել 1933 թվի պետական սերմային տեսակների փոնդի կազմակերպման պլանը:

դ) Ձեռք առնել միջոցներ 1933 թվի հանքային պարարտանյութերի ներմուծվելիք կոնտինգենտ առանձին կազմակերպությունների զբաղ տեղավորելու համար, ապահովել պայմանագրերի կնքումը տեսակական կազմակերպությունների և հանքային պարարտանյութերի համամիութենական ընկերության (ՎՈՄՈՒ) միջև տեղափոխված հանքային պարարտանյութերի ժամանակին առնելը: Այլ և պահեստային հնձքերի կառուցումը ավարտել, մինչ պարարտանյութերի առաքվելը:

6· Նչելով մնասատունների դեմ պայքարող ընկերության սխատեմի միանգամայն անբավարար աշխատանքը բամբակի վոչ մորեխային վնասատուների և այդիների ու բանջարանոցների մշակույթների վնասատունների դեմ պայքար կազմակերպելու գործում, պարտավորեցնել Անդրհողժողկոմատին և հանրապետությունների հողժողկոմատներին յերկու տասնօրյակի ժամկետում մշակել միջոցառումների սխատեմ յերկու տասնօրյակի ժամկետում մշակել միջոցառումների սխատեմ դյուղատնտեսության վնասատունների դեմ պայքարելու համար, նախատեսելով աշխատանքների կազմակերպումը և ավյը, առանձին մեքենավոր

8. Անդրհողժողկոմատը և հանրապետությունների բամբակկոմներըմի ամսվա ժամկետում մշակելու են միջոցառումներ բամբակի բերքատվության բարձրացման համար: Ձնոք առնել վճռական միջոցներ բամբակի սառնամանի և ձմեռվա ոչնչացման 1932 թվի պլանն աչքի առնելով կատարելու համար հետևյալ ծավալով (հազ. հեկտար):

	Ադրբեջան	Հայաստան	Վրաստան	Անդրկովկաս
Սառնավար	137,5	7,5	8,0	153,0
Ձմեռվա ոչոր	36,4	6,0	5,7	108,1

9. Վրաստանի Հողժողկոմատը և «Զայ-Գրուզիա»-ն մինչև 1932 թ. դեկտեմբերի 20-ը մշակելու են գոնկրետ միջոցառումներ թեյի պլանտացիաների բերքատվության բարձրացման, նրանց նորոգման և խնամելու համար:

10. Վրաստանի Հողժողկոմատը, Ազթաղիայի Հողժողկոմատի հետ միասին, մինչև 1933 թվի հունվարի մեկը մշակելու են կոնկրետ միջոցառումներ ծխախոտի պլանտացիաների բերքատվության բարձրացման համար (չկմոցպին և չիբվիլի անտառատվության կազմակերպում, ցանքաշրջանառության, քիմիացման կիրառում և այլն):

11. Անդրհողժողկոմատը և հանրապետությունների Հողժողկոմատները:

ա) Մի ամսվա ժամկետում կարգի են բերելու ադրոմինիմում-պահպանության, խոպոպի մշակման և թիթեռների վերաբերյալ (վերտիանցնում, բերքառատացում, վերապատվաստում, խնամում, բուժում և այլն): Ապահովել ադրոմինիմումների հատցնելը կոլտնտեսին ու պրոլետին, նրանց մշակութային տարեկան խորհրդակցություններում և նրանց կենսապրության:

բ) խիստ կարգադրել ընդունված ադրոմինիմում նների վերանայումը բոլոր միասյա բույսերի վերաբերյալ, մասնել նրանց մեջ անհրաժեշտ լրացումներ և փոփոխություններ, կապելով նրանց ոռայոնների համար մշակվող ցանքաշրջանառությունների հետ, ամփոփելով աշխատանքը 1933 թվին մինչ ուշ հունվարի 15-ը:

12. Պարտավորեցնել Անդրհողժողկոմատին և հանրապետությունների Հողժողկոմատներին 1933 թվին ապահովել սերմանյութի պաշարը 100 տոկոսով հայտահանելիների վերարերյալ, ամբողջ վարակված սերմանյութի ախտահանումը 100 տոկոսով, մաքրմամբ ընդդեմ չոր քացախամոր, բարձրացնելով մշակման նախապատրաստելի աշխատանքների կատարման որակը:

13. Հանրապետությունների Հողժողկոմատները մինչև 1933 թվի հունվարի մեկը՝ մշակելու են կեռասին տարածությունների ընդարձակման ռայոնական պլանը (խոտացան, ցանքսեր սիլոսի և կեռասին արմատապտուղների համար) և միջոցառումներ բարձրացնելու համար նրանց բերքատվությունը, նկատի ունենալով անասնական բազայի ստեղծումը, ինչպես և բնական բերրիության ավրատրանքի բարձրացման, արոտատեղերի և խոտհարքների ոչոխոնոլ ոռատործման պլանը:

14. Անդրհողկոմատը մի ամսվա ժամկետում մշակելու է միջոցառումներ սիսեռի տարածման, տեղական բուծման բարձրացման, սովխոզներում և կոլխոզներում սոյայի բուծման կազմակերպելու համար և ներկայացնել Անդրժողկոմխորհին հաստատման:

ԳԻՏԱԿԱՆ – ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅԱՄԲ

15. Անդրհողժողկոմատը, հանրապետությունների հողժողկոմատները և ՎԱՍԽՆԻԼ-ի Անդրբաժանմունքը:

ա) Մի ամսվա ժամկետում պետք է սխեմատիկ վերաբերյալ պետական-հետազոտական աշխատանքների տարբերակները:

բ) Վերանայել պետական-հետազոտական կազմակերպությունների ցանցի աշխատանքները ծրագրերը, առաջին տեղը տալով ադրոտեխնիկայի հարցին (ցանքաշրջանառություններ, սերմնկիա, տեսակների քննություն և սերմարծություն, պայքար մոլախոտերի դեմ, ադրոտեխնիկական մեթոդների մեքենայացում, մանր վոռոզման ցանցի չհազործում, ջրա-ոդտազործում, վոռոզման նորմաներ և այլն):

գ) Գիտական-հետազոտական կազմակերպությունները ապահովել հենակետերի բավարար ցանցով, կապելով կետերի աշխատանքը կոլխոզների և սովխոզների հետ ադրոպերսոնալի միջոցով:

դ) 1933 թվին առաջին տեղը տալ պետական-հետազոտական հիմնարկներին, չբնանային վարունների և հենակետերի աշխատանքի վոսկոսանների, վորպես կարևորագույն պրոբլեմ:

Անհրաժեշտ համարել չբնանային կայանի կազմակերպումը 1933 թվին հացատրության համար Որջոնիկիձեի անվան հացահատիկային սովխոզում:

16. Հանրապետությունների կենտկոմները և հանրապետությունների Հողժողկոմատները մասսայական-ավանգարդային աշխատանք են տանել Հողժողկոմատները վարելու կոլխոզներում, էքսպոր-միջոցով գյուղատնտեսական առաջադիմության ներում և սովխոզներում ադրոտեխնիկական կիրառելու համար, պայքարելու մոլախոտերի դեմ, վարելահողերի բերքատվության բարձրացման հարցերը հանրապետական և ռայոնական մասշտաբով, կազմակերպելով բերքատվության վկայ

այդ գործի համար անհրաժեշտ հատկացումները պետական և տեղական բյուջեով այլ և տնտեսական որպանների և ազդարարչության միջոցները:

18. Անդրկովկասյան Ժողկոմխորհը և Անդրկովկոմը պարտավորեցնում են Անդրկովկասում գյուղատնտեսական ապարատում աշխատող խորհրդային, կուսակցական, կոմերիտական և տնտեսական որպանները կապակցել իրենց աշխատանքները բերքատվության բարձրացման ուղղությամբ՝ վորպես գյուղական տնտեսության զարգացման կենտրոնական խնդիր նեղիա ժամանակ:

Ժողկոմխորհները և համապատասխան կենտկոմները մի տասնորյակի ընթացքում բոլոր կոլտնտեսություններում, սովխոզներում, Մ.Տ.Կ., պետխորհտնտեսություններում պետք է ապահովեն Համ. Կ.(բ)Կ. Կենտկոմի «Բերքատվության բարձրացման միջոցառումների» և նեղիա վորոշումների մշակումը, մոբիլիզացիայի ենթարկելով բերքատվության պայքարի համար կոլտնտեսականների լայն մասսաներին, չքավոր միջակ գյուղացիական տնտեսությունները. դրա հետ միասին հատուկ ուշադրություն դարձնել ատանձին կուլտուրաների (հեղեխտասական բամբակի, սոմոնի ծխախոտի և խաղողի մի քանի տեսակների վրա.) կապակցելով այս հարցերը գարնանային գյուղատնտեսական կամպանիայի ընթացքիկ կոնկրետ խնդիրների հետ և 1933 թ. գարնանային գյուղատնտեսական համպանիայի հետ

Ա.Ս.Ֆ.Ս.Մ. Ժողկոմխորհի նախագահ՝ Մուսաբեկով
Համ. Կ.(բ)Կ. Անդրկովկոմի քարտուղար՝ Լ. Բերիա.

1933 ԹՎԻ ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՊԼԱՆԻ ՅԵՎ ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԱԴՐԺՈՂԿՈՄԽՈՐՀԻ ՅԵՎ ԱԴՐԿՈՄԿՈՒՍԻ (Բ) ԿԿ-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Ցեղնելով այն բանից, վոր Խորհրդային Ադրբեջանի գյուղական տնտեսության զարգացման մեջ վորոշիչ գործոնները և առաջին հերթին բերքատվության առումով մեծ չափով հետ են մնում, վոր հետևանք է Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի և Մ[իութենական] վարչապետության այդ մասին տված ուղղակի ցուցմունքների բավարար ենթարկման ու ժամանակին չկատարման, — Խորհրդային Ադրբեջանի Ժողկոմխորհը և Ադրբկոմկուսի (բ) Կենտկոմը մատնանշում են Ժողկոմխորհի, Ադրտրակտրոցենտրի, Ազլողխոզի, Գիտատեխ-ժողկոմատի, Ադրտրակտրոցենտրի, Ազլողխոզի, Գիտատեխ-ժողկոմատի, Ադրտրակտրոցենտրի և Ադրբկոմկուսի (բ) մի շարք ոպակոմների, ռայտեղական խնամատուի և Ադրբկոմկուսի (բ) մի շարք ոպկոմների, ռայգործկոմների, ռայհողբաժինների ու ՄՏԿ ոպպրոտուխտասական վերատեղծման, բերքատվության բարձրացման ու ՄՏԿ ոպպրոտուխտասական վերատեղծման, ռայհողբաժինների

ՀԱՑԱՀԱՏՈՒԿՆԵՐ

			Այդ թվում սովխոզներում
1. Ցորեն	20 600	հեկտար,	1.350 հեկտ.
2. Գարի	32 260	»	1 180 »
3. Վարսակ	5.000	»	2.820 »
4 Բակլաններ	25.000	»	440 »
5. Բրինձ	27 000	»	— »
6. Կարտոֆելներն	53 000	»	— »
7. Կորեկ	12 730	»	760 »
8. Յեգիպտացորեն	5 000	»	760 »
Ընդամենը	129.990	հեկտար	7.220 հեկտ.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲՈՒՅՍԵՐ

9 Բամբակ	191 200	հեկտար,	11 000 հեկտ.
10 Կենաֆ	3.000	»	500 »
11. Կանեփ	4 500	»	300 »
12 Վուշ	4 000	»	— »
13. Ծխախոտ	3 000	»	160 »
14. Արեւածաղիկ	2.000	»	— »
15. Արաքիս	1 500	»	250 »
16. Այլ տեխնիկական	300	»	300 »
Ընդամենը տեխնիկական	209 500	հեկտար,	12.600 հեկտ.

ԲԱՆՋԱՐ.-ԲԱԽՉԱՅԻՆ ԲՈՒՅՍԵՐ

17. Բանջարեղեններ	16.000	հեկտար,	5.500 հեկտ.
18. Բախչաներ	9.670	»	940 »
19. Կարտոֆիլ	16 500	»	2 470 »
Ընդամենը բանջար.	42.172	հեկտար,	8 910 հեկտ.

ԿԵՐԱՅԻՆ ԲՈՒՅՍԵՐ

20. Միամյա խոտեր	11.000	հեկտար,	4.800 հեկտ.
21. Բազմամյա	19 000	»	6,750 »
22, Արմատապտուղներ	1.500	»	420 »
23. Սիլոս	4.000	»	1.280 »
24. Անցյալ տարվա խոտ	7.700	»	4.400 »
Ընդամենը կերային	43 200	հեկտար,	17.650 հեկտ.

Բազմամյա տունկեր դնելու տարածություն սահմանել 1933 թ. համար 2·095 հեկտար՝ հետևյալ բաժանումով ըստ կուլտուրաների.

	Ը ն 1933 թ. համար	Այդ թվից սովխոզ.	1933 թվի զարնանը	Այդ թվից սովխոզ.
1. Խաղողի վազ	1 400 հեկտ.,	360 հեկտ,	1000 հեկտ,	360 հեկտ.
2. Պտղի այգին	1 200 »	300 »	800 »	300 »
3. Պտղատնկ.	950 »	60 »	63 »	53 »

3· Հողժողկոմատի ներկայացրած ցանքսերի քան ռայոնների քաժանումը, հաստատել: Առաջարկել Հողժողկոմատին պլանն անհապաղ հասցնել ռայոններին:

4· Առաջարկել՝ ադպրօրգկոմների նախագահներին և ռայկոմների քարտուղարների պատասխանատվությամբ՝ ռայհողբաժինների և ՄՏԿ դիրեկտորների հետ միասին՝ պլանը հասցնել ամեն մի գյուղ, կոլտնտեսության, խոզ, և ապահովել նրանց լայն քննարկումը տեղերում՝ կոլխոզներում, սովխոզներում ու ՄՏԿ-ներում և կուլտակային-ունևոր տնտեսություններին տալ ռայոնական պլանից պրակտիկ հանձնարարություն: Պլանների հասցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 1933 թվի փետրվարի մեկը: Ադպրօրգկոմները և Հողժողկոմատը պետք է փետրվարի 5-ից ուշ տեղերին հասցրած ճշտված պլանների հիման վրա՝ կազմեն ռայոնական ու հանրապետական ամփոփիչ պլաններ ըստ տեսակների:

5· Առաջարկել Հողժողկոմատին և ադպրօրգկոմներին, ընկ. ընկ. Կաուամովի, Պիչախչու և ադպրօրգկոմների նախագահների պատասխանատվությամբ, համաձայն Ռոմերդպլանի Միության կենտրօրգկոմի ու Ժողկոմխորհի 1932 թվի սեպտ. 3-ի—«Կոլխոզների կայուն հողագործության նաեղծելու մասին» վորոշման՝ մինչև 1933 թվի մարտի մեկը դրծում ամրացնել հողային մասերի հատատուն ամրապնդումով կոլխոզներին, կապակցելով այդ բանը կոլխոզներում ցանքաշրջանառության մտցնելու հետ:

6· Մատնանշելով, վոր կոլխոզներում ու սովխոզներում ցանքաշրջանառության մտցնելը թերագնահատում են ռայոնական կազմակերպությունները, դարձնանալին կամպանիայում ցանքաշրջանառության մտցնելը, առաջին հերթին բամբակային ռայոններում, սահմանել, առաջարկել ռայկոմների բոլոր քարտուղարներին՝ ապահովելու նպատակով՝ ադպրօրգկոմների նախագահներին ՄՏԿ ու սովխոզների դիրեկտորներին, ռայհողբաժինների վարիչներին՝ սովխոզներին ու կոլխոզներին ագրոտեխնիկական խորհրդատվություն ցույց տալու նպատակով՝ ցանքաշրջանառության մտցնելու վերաբերմամբ՝ քննարկել տեղական ցանքաշրջանառության առանձնահատկությունները, վոր Հողժողկոմատն և տվել և աշխատել այն լիովին իրագործել: Հողժողկոմատն և տվել և աշխատել այն լիովին իրագործել: Հողժողկոմատն և ապահովի ռայոնները պլատոնոմներով և հողաչափական ապարատով:

Հողժողկոմատը՝ ծխախոտային, անասնաբուծական և բանջարաբուծական ռայոնները նախապես ապեկսպերիմենտալ կերտելու հիման վրա՝ պետք է մշակի տեղական ռայոնական ցանքաշրջանառության մասին՝ պետք է ապահովի, վոր պրակտ ռայոն հասնելու տարբեր ռայոնների համար, ապահովելով, վոր պրակտ ռայոն հասնելու տարբեր ռայոնների համար, ապահովելով, վոր պրակտ ռայոն հասնելու մինչև 1933 թվի փետրվարի մեկը:

Ցանքաշրջանառություն մտցնելու պատասխանատվությունը դնելով Հողժողկոմատի պժով ընկ. Պիչախչու և Ամանտովի վրա, Սախալոպրակտիկումատի պժով՝ ընկ. ընկ. Ալեքսեևովի և Սամոյլովի վրա, ադպրօրգբաժինների պժով՝ ընկ. ընկ. Ալեքսեևովի և Սամոյլովի վրա, ՄՏԿ դիրեկտորների՝ ռայոնական Հողբաժինների վարիչների, ՄՏԿ դիրեկտորների, ռայոնական ագրոնոմների և ՄՏԿ ավագ ագրոնոմների վրա:

7· Առաջարկել Հողժողկոմատին՝ ընկ. Պիչախչուն, Սախալոպրակտիկումատորին—ընկ. Ալեքսեևովին, ՄՏԿ սովխոզշինությունների վերաբերյալ

բենկտրներին, ռայդործկոմներին ու Ազրկոմկուսի (բ) ռայկոմներին, նաև ՄՏԿ գործունեության ռայոններից դուրս՝ ռայհողբաժիններին՝ ապահովելու կոլխոզների, սովխոզների, ՄՏԿ արտադրական-ֆինանսական պլանների կատարումը և բրիգադներին արտադրական առաջադրություններ տալը, վոչ ուշ սեպտեմբերի 15-ից (զարնանացին վաղահաս նեխայի և բերքառվությունը բարձրացնելու վերաբերմամբ) Հողժողկոմատի կողմից մշակված գործնական միջոցառումների հիման վրա նախապես պլաններով քննարկելով կոլխոզնիկների, ՄՏԿ և սովխոզների բանվորների արտադրական խորհրդակցություններում:

8. Առաջարկել Հողժողկոմատին՝ Ագրոտարածքորդենտներին վոչ ուշ քան սեպտեմբերի 5-ը մշակել պարտադիր ագրոտեխնիկական միջոցառումներ, հաշվի առնելով յուրաքանչյուր ռայոնի առանձնահատկությունները և գյուղատնտեսական կուլտուրաների ամեն մի տեսակի համար, ներառյալ մրգաբանջարային ու խաղողի տունկերը, և տեղերին տալ բերքառվության դիֆֆերենցիալ նորմաներ, նախատեսելով միջոցառումների ցանքի ժամկետները:

Ռայկոմները, Ռայհողբաժինները և ՄՏԿ պետք է ապահովեն ագրոտեխնիկական միջոցառումների քննարկումը և մշակումը կոլխոզներում ու անհատական աշխատավորական տնտեսություններում, հատուկ ագրոտեխնիկական կոնֆերանսներ հրավիրելու միջոցով, նույնպես և պետք է միջոցներ ձեռք առնեն զարնանային գյուղատնտեսական կամպանիայի ժամանակ լիովին կիրառելու ազդ:

9. Մատնանշելով մի շարք անճշտությունները վերաբերմունքը, որ ցույց են տալիս հողբաժինները և ՄՏԿ ու սովխոզային վարչությունները հանքային պարարտանյութերը գործադրելու վերաբերմամբ՝ առաջարկել Հողժողկոմատին ու տրակտորակենտրոնին նույնպես և սովխոզային տրեստների վարչություններին ապահովել պայմանագրերի կնքումը նախատեսվող հանքային պարարտանյութերի համար վոչ ուշ սեպտեմբերի մեկից և միջոցներ ձեռք առնել ժամանակին հասցնելու գործածության տեղերը:

Ռայոնական կարմակոպերացիաները պետք է ապահովեն ռայոնները նախատեսվող հանքային պարարտանյութերի լիակատար ապահովությամբ՝ Հողժողկոմատի կողմից տեղերին տրված պլանների հիման վրա: Ժամանակին նախատեսելու, պահելու և ռայոններին բաժանելու վրա: Ժամանակին նախատեսելու, պահելու և ռայոններին բաժանելու պատասխանատվությունը դնել Ագրոտարածքորդենտների վրա, իսկ ռայոնների ներսում՝ ռայհողբաժինների վարիչների ու ՄՏԿ դիրեկտորների վրա:

10. Զահրադանց անբավարար համարելով վնասատուների դեմ պայքարող ընկերության աշխատանքը, գյուղատնտեսական միջոցառումների վնասատուների դեմ պայքար մղելու բնագավառում՝ առաջարկել Հողժողկոմատին մինչև սեպտեմբերի 15-ը ժողկոմխորհին ներկայացնել աշխատանքի ծավալուն պլան՝ վնասատուների դեմ պայքարող ընկերության սխեմաի վերաբերմամբ:

11. Նկատի ունենալով ՄՏԿ չափազանց անբավար աշխատանքը կոլխոզների ագրո – արտադրական ստատիստիկայում և Տրակտորակենտրոնի կողմից այդ գործին ցույց տված թույլ ղեկավարությունը՝ առաջարկել Տրակտորակենտրոնին ՄՏԿ արտադրական ֆինպլանները կազմելու ժամանակ՝ նախատեսելով կոլխոզների ապատարկումն ապահովելու կոլխոզների, սովխոզների, ՄՏԿ արտադրական-ֆինանսական պլանների կատարումը և բրիգադներին արտադրական առաջադրություններ տալը, վոչ ուշ սեպտեմբերի 15-ից (զարնանացին վաղահաս նեխայի և բերքառվությունը բարձրացնելու վերաբերմամբ) Հողժողկոմատի կողմից մշակված գործնական միջոցառումների հիման վրա նախապես պլաններով քննարկելով կոլխոզնիկների, ՄՏԿ և սովխոզների բանվորների արտադրական խորհրդակցություններում:

8. Առաջարկել Հողժողկոմատին՝ Ագրոտարածքորդենտներին վոչ ուշ քան սեպտեմբերի 5-ը մշակել պարտադիր ագրոտեխնիկական միջոցառումներ, հաշվի առնելով յուրաքանչյուր ռայոնի առանձնահատկությունները և գյուղատնտեսական կուլտուրաների ամեն մի տեսակի համար, ներառյալ մրգաբանջարային ու խաղողի տունկերը, և տեղերին տալ բերքառվության դիֆֆերենցիալ նորմաներ, նախատեսելով միջոցառումների ցանքի ժամկետները:

Ռայկոմները, Ռայհողբաժինները և ՄՏԿ պետք է ապահովեն ագրոտեխնիկական միջոցառումների քննարկումը և մշակումը կոլխոզներում ու անհատական աշխատավորական տնտեսություններում, հատուկ ագրոտեխնիկական կոնֆերանսներ հրավիրելու միջոցով, նույնպես և պետք է միջոցներ ձեռք առնեն զարնանային գյուղատնտեսական կամպանիայի ժամանակ լիովին կիրառելու ազդ:

9. Մատնանշելով մի շարք անճշտությունները վերաբերմունքը, որ ցույց են տալիս հողբաժինները և ՄՏԿ ու սովխոզային վարչությունները հանքային պարարտանյութերը գործադրելու վերաբերմամբ՝ առաջարկել Հողժողկոմատին ու տրակտորակենտրոնին նույնպես և սովխոզային տրեստների վարչություններին ապահովել պայմանագրերի կնքումը նախատեսվող հանքային պարարտանյութերի համար վոչ ուշ սեպտեմբերի մեկից և միջոցներ ձեռք առնել ժամանակին հասցնելու գործածության տեղերը:

Ռայոնական կարմակոպերացիաները պետք է ապահովեն ռայոնները նախատեսվող հանքային պարարտանյութերի լիակատար ապահովությամբ՝ Հողժողկոմատի կողմից տեղերին տրված պլանների հիման վրա: Ժամանակին նախատեսելու, պահելու և ռայոններին բաժանելու պատասխանատվությունը դնել Ագրոտարածքորդենտների վրա, իսկ ռայոնների ներսում՝ ռայհողբաժինների վարիչների ու ՄՏԿ դիրեկտորների վրա:

10. Զահրադանց անբավարար համարելով վնասատուների դեմ պայքարող ընկերության աշխատանքը, գյուղատնտեսական միջոցառումների վնասատուների դեմ պայքար մղելու բնագավառում՝ առաջարկել Հողժողկոմատին մինչև սեպտեմբերի 15-ը ժողկոմխորհին ներկայացնել աշխատանքի ծավալուն պլան՝ վնասատուների դեմ պայքարող ընկերության սխեմաի վերաբերմամբ:

11. Նկատի ունենալով ՄՏԿ չափազանց անբավար աշխատանքը կոլխոզների ագրո – արտադրական ստատիստիկայում և Տրակտորակենտրոնի կողմից այդ գործին ցույց տված թույլ ղեկավարությունը՝ առա-

ջարկել Տրակտորակենտրոնին ՄՏԿ արտադրական ֆինպլանները կազմելու ժամանակ՝ նախատեսելով կոլխոզների ապատարկումն ապահովելու միջոցառումների կոմպլեքսը: ՄՏԿ դիրեկտորների պարտականությունը համարել՝ կոլխոզների բերքառվությունը բարձրացնելու նպատակով նախատեսված ագրոտարածքային միջոցառումների լիակատար կիրառումը: ՄՏԿ գործունեության ռայոններից դուրս կոլխոզների ագրո-ապատարկումը, ինչպես և ՄՏԿ ռայոնների սենատահանների ապատարկումը հանձնարարել ռայհողբաժիններին: Հանձնարարել Պետպլանին ու Հողժողկոմատին վերաբերմամբ 5-ից վոչ ուշ, սահմանել ՄՏԿ չընդգրկված ռայոնների ագրո-ապատարկման կարգը:

12. Հողժողկոմատը, Ագրոտարածքորդենտրոնը, Ազրկոմկուսի (բ) ռայկոմները և ռայդործկոմները մինչև սեպտեմբերի 15-ը պետք է ապահովեն սերմային ֆոնդերի լիակատար հավաքումն ու պահպանումը կոլխոզներում ու սովխոզային ֆոնդերը՝ կոլխոզներում ու անհատական տնտեսություններում, Հողժողկոմատի յուրաքանչյուր ռայոնի համար սահմանած չափերով, մորիլիզացնելով բոլոր սերմային ռեսուրսները, ծավալել ներքին մրցումներ, ներքին բոլոր սերմային ռեսուրսները մինչկոլխոզային վերանախկությունն ու փոխոգնություն: Կարգադրել նախապատրաստել ռայոնական բոլոր վարչակերպությունները, վոչ 1933 թվի գարնանային գյուղատնտեսական կամպանիայի ժամանակ կենտրոնացած սերմացու չի տրվի և պարտավորեցնել ռայկոմներին ու ռայդործկոմներին՝ սիստեմատիկ վերահսկողություն սահմանել սերմացուն մաքրելու և ոդատապոդելու նկատմամբ, խիստ պատասխանատվության ենթարկելով սերմերը կողոպտողներին և ցած ու ցրիվ անողներին:

1933 թվի պլանի մեջ առանձին կարևոր նշանակություն տալով բանջարանոցային մշակույթների, մասնավորապես փարատֆիլի յուրացմանը, պարտավորեցնել կարտոֆիլ ցանող ռայոնների բոլոր ռայկոմներին ու ռայդործկոմներին, սովխոզների դիրեկտորներին, կոլխոզներին ու նախագահներին՝ վճռական միջոցներ ձեռք առնել լիովին ապահովելու բանջարանոցային մշակույթների ու կարտոֆիլի ցանքի գարնանային պլանը՝ խորը ուշադրություն դարձնելով, որ տվյալ անհատական սեկտորները սերմացուով ժամանակին ապահովվեն:

13. Հողժողկոմատը և Տրակտորակենտրոնը 5-օրյա ժամկետում պետք է ճշտեն տրակտորների, դյուզատնտեսական ինվենտարի ու տրակտորանների նորոգման պլերատիվ պլանն այն պայմանով, որ նորոգությունը վերջանա վոչ ուշ 33 թվի մարտի մեկից: ՄՏԿ գործունեության ռայոններից դուրս կոլխոզներում և ամենուրեք մեքենատրակտորային ինվենտարի նորոգության պատասխանատվությունը հանձնարարել ռայհողբաժնին՝ պարտադիր կերպով նախատեսելով դյուզատնտեսական ինվենտարի նորոգության պատասխանատուների անհատական տնտեսություններում՝ ագրոտեխնիկական միջոցառումների ժամանակին անելով բամբակագործարաններին և այդ աշխատանքին մասնակից անելով բամբակագործարանների ռայոններում գտնված մեքենական արհեստանոցներին: Հիշյալ կոլխոզներում, անհատական տնտեսություններում Հողժողկոմատի գծով նախատեսված կամպանիայի պատասխանատվությունը դնել ընկ. Պիլյախյանի վրա:

14. Հողժողկոմատը միասնական ժամկետում պետք է վերանայի աերմաբուծական սովխոզների ու կոլխոզների ցանցը և միջոցառումներ մշակի, որոնք ապահովեն սերմաբուծության զարգացումը կոլխոզներում և նեղմասայնի ժողկոմխորհին:

Հողժողկոմատը, Տրակտորակենտրոնը, ՄՏԿ և ռայհողբաժինները պետք է 100 տոկոս ապահովեն հացահատիկների սերմնեղնի գոտեմարը և ամբողջ վարակված սերմնեղնի 100%-ային ախտահանումը; վերջելով չարքաշանել ռայոնական պլանը—մոչ ուշ փետրվարի 5-ից:

15. Պարտավորեցնել Հողժողկոմատին և Ավտոտրակտորակենտրոնին ռայկոմներին ու ռայգործկոմներին կոլխոզների կենցային ռեսուրսների հաշվառում կատարելիս և պարենատցանի կամպանիայի ժամանակ՝ ապահովել աշխատող անասունների կերային ֆոնդի առանձնացումը, ունեցած ռեսուրսները ռացիոնալ կերպով ողտագործելու միջոցով:

16. Առաջարկել Հողժողկոմատին (ընկ. Կասումովին) մոչ ուշ հունվարի 25-ից Հողժողկոմատի կոլեգիայում լսել Ասթրախանդաշտի մնասատուների դեմ պայքարող բնակերության և Մոյուսանմանոզի գիտաշխատողների՝ դյուզատնտեսական մեքենաներ, դյուզատնտեսության մնասատուների դեմ պայքարելու միջոցներ, պահպող սերմացուներ, նոր ցանքերի մշակույթներ (խոտ, բանջարանդեղի և այլն) ներմուծելու և բաշխելու պլանի ու սպեցսամանների մասին և անհրաժեշտ միջոցառումները մուծել ժողկոմխորհ հաստատելու համար:

17. Պարտավորեցնել Ավտոտրակտորակենտրոնին (ընկ. Ալիբեկովին) Աբրամյոդովին (ընկ. Մատիսովին) մոչ ուշ փետրվարի մեկից կենտկոմի և ժողկոմխորհի քննության ու հաստատության ներկայացնել բամբակի և մյուս բոլոր մշակույթների ջրով ապահովված վենտու մշակման պլանը ռայոնական հատվածով և այն միջոցառումների պլանը, որոնք կապված են ջուրն ողտագործելու հետ (ցանցի մաքրելը և այլն):

18. Առաջարկել Աշխատանքի ու Պաշտպանության ԽՍՀՄ մեծ ճամփաների լեռպետին (ընկ. Գրանատկին) Հողժողկոմատի, Միասնական Ժողկոմատի և Ավտոտրակտորակենտրոնի հետ միասին պայմանագրերի մշակույթների կոնտրակտացիայի պլան և կոնտրակտացիայի վերաբերմամբ մշակել և փետրվարի մեկից մոչ ուշ մուծել Ժողկոմխորհ և կենտկոմ՝ հաստատելու համար:

19. Առաջարկել Ավտոտրակտորակենտրոնին մոչ ուշ ս. տ. փետրվարի մեկից ավարտել Շամախիում և Դիվիչիում նոր ՄՏԿ կազմակերպումը:

Կենտկոմն ու Ժողկոմխորհը պահանջում են արմատապես բարելավել ՄՏԿ ապրհողմատների աշխատանքը՝ ՄՏԿ ու ապրհողմատների կազմակերպչական դերի բարձրացումը, ռահմանել ռայհողբաժինների, ՄՏԿ և ապրհողմատների մասնագետների խիստ պատասխանատվությունը բերքատվության միջոցառումների կենսագործման համար և հողը մշակելու նախապատրաստական աշխատանքների ժամկետներում—որոնք բարձրացնելու, տեխնիկան բարելավելու մղվող պայքարում—որոնք բարձրացնելու հետ (ցանցի մաքրելը և այլն):

Կենտկոմն ու Ժողկոմխորհը պարտավորեցնում են Հողժողկոմատին, Ավտոտրակտորակենտրոնին, Ապվոդխոզին, ռայգործկոմներին և ՄՏԿ ու ռայոնական բոլոր կազմակերպություններին անհապաղ առնել հատուկ պատասխանատվություն սահմանել աշխատողների ու մասնագետների համար՝ առանձնապես ամեն մի մշակույթի բոլոր միջոցառումների համար՝ ցանքի նախապատրաստության և ցանումների անցկացնելու

14. Հողժողկոմատը միասնական ժամկետում պետք է վերանայի անբարեխիղճ սովխոզների ու կոլխոզների ցանքը և միջոցառումներ ձեռնարկի, որոնք ապահովեն անբարեխիղճության զարգացումը կոլխոզներում և ներքին ռեզերվներին Հողկոմխորհին:

Հողժողկոմատը, Տրակտորակենտրոնը, ՄՏԿ և ռայհողբաժինները պետք է 100 տոկոս ապահովեն հացահատիկների սերմնեղենի գումարի և ամբողջ վարելիքի անբեղենի 100%-ային ախտահանումը; հրաժարվել չարգացնելի ռայոնական պլանը—տե՛ս ուշ վիճաբանքի 5-ից:

15. Պարտավորեցնել Հողժողկոմատին և Ավտոտրակտորակենտրոնին ռայկոմներին ու ռայգործկոմներին կոլխոզների կենցային ռեսուրսների հաշվառում կատարել և պարենառատության կամավոր ֆոնդի կաշխատանքի համար՝ ապահովել աշխատող անասուններին կերային ֆոնդերի առանձնացումը, ունենալով ռեսուրսները ռացիոնալ կերարժեքով ոգտագործելու միջոցով:

16. Առաջարկել Հողժողկոմատին (ընկ. Կասումովին) մինչ ուշ նոյեմբերի 25-ից Հողժողկոմատի կոլեգիայում քննել Ստալինաբադի մնատառուների դեմ պայքարող բնակչության և Սոյուզխմչանակոպի գերուգումները՝ դյուղատնտեսական մեքենաներ, դյուղատնտեսության մնատառուների դեմ պայքարելու միջոցներ, պահպանող սերմացուներ, նոր ցանքերի մշակույթներ (խոտ, բանջարանոցների և այլն) ներմուծելու և բաշխելու պլանի ու ոպերատիվ միջոցառումների մասին և անհրաժեշտ միջոցառումները մուծել Ժողկոմխորհ հաստատելու համար:

17. Պարտավորեցնել Ավտոտրակտորակենտրոնին (ընկ. Ալիբեկովին) Ազիմպետրոլին (ընկ. Մարկոսովին) մինչ ուշ փետրվարի մեկից կենտկոմի ու Ժողկոմխորհի քննության ու հաստատմանը ներկայացնել բամբակի և մյուս բոլոր մշակույթների ջրով ապահովված վենելու մշակման պլանը ռայոնական հատվածով և այն միջոցառումների պլանը, որոնք կատարած են ջրի ոպտագործելու հետ (ցանքի մատրեցը և այլն):

18. Առաջարկել Աշխատանքի ու Պաշտպանության Խորհրդի միության Վոմխիմի վարչությին (ընկ. Գրանաուրդ) Հողժողկոմատի, Մատերիալների և Ավտոտրակտորակենտրոնի հետ միասին պայմանագրերի մշակույթների կոնտրակտացիայի պլան և կոնտրակտացիայի վերաբերմամբ մշակել և վեհրվարի մեկից մինչ ուշ մուծել Ժողկոմխորհ և Կենտկոմ՝ հաստատելու համար:

19. Առաջարկել Ավտոտրակտորակենտրոնին մինչ ուշ ս. տ. վեհրվարի մեկից ամրապնդել Շամախիում և Դիվիչիում նոր ՄՏԿ կազմակերպումը:

Կենտկոմն ու Ժողկոմխորհը պահանջում են արմատապես բարելավել ՄՏԿ ապրովոդամատների աշխատանքը՝ ՄՏԿ ու ապրովոդամատների կազմակերպչական դերի բարձրացումը, ռացիոնալ ոգտագործելով ՄՏԿ և ապրովոդամատների մասնագետների խելամիտ պատասխանատվությունը բերքատվության միջոցառումների վճռակատարման համար մղվող պայքարում—որպեսզի բարձրացնելու, տեխնիկական բարելավելու և հողը մշակելու նախապատրաստական միջոցառումների և հենց ցանքսի ոգտագործելու միջոցով:

Կենտկոմն ու Ժողկոմխորհը պարտավորեցնում են Հողժողկոմատին, Ավտոտրակտորակենտրոնին, Ազիմպետրոլին, ռայգործկոմներին և ՄՏԿ ու ռայհողական բոլոր կազմակերպություններին անհապաղ առնել հատուկ պատասխանատվություն ստանձնել աշխատողների ու մասնագետների համար՝ առանձնապես ամեն մի մշակույթի բոլոր միջոցառումներն անցկացնելու համար՝ ցանքը նախապատրաստելու և կատարման բոլոր չբջանները ստուգելով վորոշումների կատարման վերահսկողություն:

20. Հանձնարարել Հողժողկոմատին և Կենտկոմի ագիտմատարաժնին՝ բերքատվության նկատմամբ հանրապետական ու ռայոնական բաժնին՝ բերքատվության նկատմամբ հանրապետական ու ռայոնական խորհրդակցություններ գործադրելը վճռելու համար:

21. Հանձնարարել Կենտկոմի ագիտմատարաժնին, Հողժողկոմատին և Ավտոտրակտորակենտրոնին մշակել և վեհրվարի մեկին մուծել Կենտկոմի ու Ժողկոմխորհի հաստատության՝ պարենառատին գյուղատնտեսական կամպանիայի վերաբերմամբ կազմակերպչական միջոցառումների պլանը, զանազան բրիգադների առաքումը խորհրդակցությունների հրավիրելը և այլն:

22. Առաջարկել հանրապետական և ռայոնական մամուլին՝ հաշվի առնելով 32 թվի գյուղատնտեսական կամպանիայի նախապատրաստման ու անցկացնելու թերությունները ու սխալները, լայն լուսաբանման աչքի առնելով ձմռանքի նախապատրաստության ու անցկացնելու բոլոր չբջանները՝ բերքատվությունը բարձրացնելու և պարենառատ ցանքի չուրջը: Բերքատվությունը բարձրացնելու խնդիրների չուրջը համամասնել վրլխոզային սովխոզի, ՄՏԿ ու սովխոզների բանվորներին և մասնագետներին, մասնավորապես կոնկրետ ոգնություն ցույց տալ և ժամանակին կատարած աշխատանքի ստուգում կազմակերպել:

23. Ժողկոմխորհն ու Ազիմկոմկուսի (բ) կենտկոմը անհրաժեշտ համարելով և պահանջելով գլխավոր ուշադրություն դարձնել բերքատվությունը բարձրացնելու խնդիրներին, արագ աճման հեռանկարներին, վոր մեզ մոտ շատ մեծ են, ամենամեծ վճռականությամբ չեշտում է, վոր այդ գործն ամենից առաջ վերաբերում է կոլխոզների ու սովխոզների մասամբ՝ նրա ակտիվությունը կոլխոզական կազմակերպությունների մասամբ՝ նրա ակտիվությունը կոլխոզական կազմակերպությունների ղեկավարության ամրապնդելու կարողությունից՝ դասդասում աշխատանքի արտադրողականության բարձրացնելու համար մղվող պայքարում:

Ժողկոմխորհն ու Ազիմկոմկուսի (բ) կենտկոմը նախազգուշացնում են կուսակցական ու խորհրդային կազմակերպություններին լրիվ վարչական կուսակցական ու խորհրդային կազմակերպություններին լրիվ վարչական չարարությունից՝ բերքատվությունը բարձրացնելու միջոցառումները կիրառելիս՝ պահանջում է հենց մոտակա որերս լուրջ բեկում առաջ բերել մասսայական աշխատանքում և դրնավորել կոլխոզնիկների ու աշխատավոր մենատնտեսների ակտիվությունը՝ բերքատվությունը բարձրացնելու համար մղվող հետագա պայքարում:

Ժողկոմխորհն ու Ազիմկոմկուսի (բ) կենտկոմը կարծում են, վոր դարենառատին գյուղատնտեսական կամպանիայի խնդիրները կատարելու կուսակցության—«Պայքար բերքատվության համար» լոզունգը անխոտան ակտիվությունն կհանդիսանա կուսակցական խորհրդային հողային կազմակերպության,—ամբողջ բոլոր կուսակցական խորհրդային հողային կազմակերպության,—ամբողջ

մանկավարժությունների, ՄՏԿ և սովխոզների ինդիրը կախանում է նրանում, որ ժամանակին կարողանան յեռնան հանել կուլտակային զամպրյուժությունները, մեկուսացնել նրանց, անխնա պայքար մղելով աջ-ոպորտունիստական կուլակային ինքնահոսի հուսապրմանց և «ձախ» վարչարարության դեմ:

Կենտկոմն ու Ժողկոմխորհը ասյունական, վուս. և խորհ. կազմակերպություններից պահանջում են բոլշևիկյան բոմանդակուժություն մացնել կոլխոզների մեջ, նրանց պայքարի ջնջը դարձնելով դասակարգային թշնամու դեմ, որը կոլխոզների դեմ մղած բացպրճանք պայքարից անցել է հանդարտ ականապորության պայքարին, պոկելով նրանց գիմակը, ուժեղացնելով կոլխոզնիկների դասակարգային զգոնությունը, հիշելով, որ «սուր դասակարգային պայքարի պայմաններում այժմ կոլխոզները կարող են լինել կամ բոլշևիկյան կամ հակահարձակային» (Ստալին):

24. Հողժողկոմատը յուրաքանչյուր սասնորյակում Ժողկոմխորհի նախագահին պետք է ինֆորմացիոն զեկուցում սա ներկա վորոշման կատարման ընթացքի մասին:

Խորհ. Ադրբեջանի Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի
նախագահ Դ. ԲԱԳԻՐՈՎ.
Ադրկոմկուսի (բ) Կենտկոմի բարտուղար՝ ԱՂԱ ՍՈՒԼԹԱՆՈՎ.

1933 ԹՎԻ ԳԱՐՆԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՍԱՍՍՏՅԱԿԱՆ ԿՎԱԼԻՖԻԿԱՑԻԱՅԻ ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՅԵՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՄ. Կ (Բ) Կ ԱՆԴՐՅԵՐԿՈՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

1. Արձանագրել, վոր մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պատրաստումը և վերապատրաստումը 1932 թվին անցկացվեց ծայրաստիճան անբավարար, (անբավարար ընդգրկում, վերապատրաստվող կոնտինգենտի ընտրության նկատմամբ ուշադրության բացակայություն, կարճատև կուրսերի, 2–3-որյա կուրս-կոնֆերանսների դրությունը, դեկավար և դասախոսների կազմի անբավարար ընտրություն, ՄԹՄ Ֆինանսական բազան և ուսումնական ձեռնարկների, մեթոդական ղեկավարությամբ ապահովվածության չլինելը և այլն, Համ. Կ(բ)Կ Անդրյերկրկոմը մշտապես ուշադրություն է դարձնում մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պատրաստմանը, վորը ընթացիկ տարում մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պատրաստումը պետք է անցկացվի վորպես խոշոր բարեփոխական կամպանիա, վորը ուղղված պետք է լինի կոլխոզները կուսակցական ղեկավարությամբ վերանորոգելու և ամրապնդելու ուղղությամբ:

2. Արձանագրել, Անդրհողժողկոմի տրամադրության տակ 1932 թվին մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պատրաստման արդյունքների մասին տեղեկությունների, ինչպես նաև 1933 թվի գարնան պատրաստական կամպանիային մասսայական վորակավոր կադրերի պատրաստման պլանի բացակայությունը:

3. 1933 թ. գարնան գյուղատնտեսական կամպանիայի հետ կապված մասսայական կվալիֆիկացիայի կարճաժամկետ կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման պլանը Անդր. ՍԽՀՄ-ի համար հաստատել 33.000 հոգի, վորից՝

ԱՍԽՀ-ում 15.000 հոգի.
Վրաստանի ՍԽՀ-ում 12.000 հոգի.
Հայաստանի ՍԽՀ-ում 6.000 հոգի.

Առաջարկել հանրապետական Հողժողկոմատներին, բնակ. բնակ. կատեմոի, Մատիկաշվելու և Գնատյանի անձնական պատասխանատվությամբ, 5-որյա ժամկետում, մշակել և ուղղություն տալ ընդունվելիք կոնտինգենտը բուն մասնագիտական թեքման: Անդրհողժողկոմատին,—յերկու որվա ընթացքում ներկայացնել Համ Կ(բ)Ն Անդրյերկրկոմի հաստատությանը, ՄՏԿ-ների և պյուգասոնատական մեքենաների դեմով պատրաստվելիք մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պլանը:

4. Առաջարկել Անդրժողկոմխորհին, Անդրկոոպկոմատին բյուջետ-

ապահովել պատրաստման և վերապատրաստման միջոցառումների ֆինանսավորումը 1·000·000 ռուբլու սահմաններում, մորից.

ԱՍԽՀ–ին 455·000 ռուբլի·

ՎՄԽՀ–ին 365·000 ռուբլի·

ՀՄԽՀ–ին 180·000 ռուբլի·

Մխոժամանակ ապահովել հանրապետությունների կենտկոմներին ապահովել հանրապետական բյուջեների, կոլխոզների միջոցների ընդ գրկման հետ միասին վերոհիշյալ նպատակով լրացուցիչ անհրաժեշտ միջոցների հատկացումը ԱՍՅՆԽՀ–ի համար վոչ պակաս քան 500·000 ռուբլու չափով:

5· Առաջարկել հանրապետությունների կենտկոմներին.—

ա) վերապատրաստման պլանը հաստել մինչև ռոպտնը վոչ ուշ քան հունվարի 18–ը, այն հաշվով, որ ցանցի սկիզբը ամենուրեք ապահովված լինի վոչ ուշ քան հունվարի 28–ը և վողջ աշխատանքը վերապատրաստման գծով ավարտվի վոչ ուշ քան ապրիլի 1–ը:

բ) ցանցը ապահովել ուսումնական ձեռնարկներով, ծրագրերով, մեթոդական ձեռնարկներով, այն հաշվով, որ ապահովված լինեն ակտիվի յուրաքանչյուր խմբի նպատակով դիֆֆերենցված մոտեցումը: Ծրագրերում պարտադիր կարգով մտցնել վոչ միայն ագրոտեխնիկական դոցիալիստիանները, այլև կարևորագույն քաղաքական հարցերը:

գ) վերապատրաստման աշխատանքները կազմակերպելու համար մոբիլիզացիայի ենթարկել պատասխանատու աշխատողներին և մասնագետներին ԱՍԽՀ–ում վոչ պակաս 75 հոգուց, ՎՄԽՀ–ում—50 հոգուց և ՀՄԽՀ–ում—30 հոգուց: Մոբիլիզացիայի ենթարկվածներից և դրա հետ միասին ասպիրանտների վրա դնել կուրսերի և խմբակների ցանցի աշխատանքները իր ժամանակին կազմակերպելու պատասխանատվությունը: Յերեք որվա ընթացքում մոբիլիզացիայի ենթարկված ընկերների ցուցակը հաստատել Համ. կ(բ)կ Անդրյերկրկոմի կազմբյուրոներին:

դ) տեմպանել, որ վերապատրաստման կուրսերը, վորպես կանոն, պետք է կազմակերպվին վոչ ուշ քան 1—1½ ամսվա ժամկետով:

ե) պարտավորեցնել կոոպերացիայի ասպիրանտներին, քննել և հատուցել կուրսերի և խմբակների ցանցի պետական և կոոպերատիվ անմասնական ցուցակները:

զ) վերապատրաստման կուրսերում պարտադիր կերպով ապահովել կոլխոզային ակտիվից 25 տոկոսից վոչ պակաս կանանց ընդգրկումը:

6· 1933 թվի գարնան գյուղատնտեսական կամպանիայի համար մասսայական վորակավորման կազմակերպության հաջողությամբ պատասխանատվություն արտակարգ քաղաքական նշանակություն տալով՝ Անդրյերկրկոմը պարտավորեցնում է հանրապետական կենտկոմներին, հատուկ ուշադրություն դարձնել ցանցի կոմպլեկտացման նվրա, այս գործի հատկապես պատասխանատվություն դնելով, այդ նպատակով ասպիրանտներին և բջիջների քարտուղարներին հրված բնակավայրերի վրա:

7· Մասսայական վորակավորման կազմակերպության և վերապատրաստման վողջ աշխատանքը պետք է ընթանա մանր բուրժուական և կուլակային տրամադրությունների բոլոր յերևույթների դեմ

խիստ պայքար մղելու հետ միասին, այս տրամադրությունների կոնկրետ կրեատ կրողներին մեկուսացնելուն դուշմանից և պետք է իր արդյունքում կրեատ կրողներին մեկուսացնելուն դուշմանից և պետք է իր արդյունքում մաբրի կոլխոզային ակտիվի շարքերը կուլակային ոտար տարրերից:

8· Առաջարկել «Զարյա Վոստոկա»–ի և հանրապետական թերթերի խմբագրություններին, սիստեմատիկ կերպով պարզաբանել նեպի վորոշման կատարման ընթացքը:

9· Անդրհողժողկոմատին՝ Համ. կ(բ)կ Անդրյերկրկոմի կազմերի հետ միասին մինչև փետրվարի 15–ը պկհուցկ Համ. կ(բ)կ Անդրյերկրկոմի քարտուղարությանը զարնան գյուղատնտեսական կամպանիայի համար կազմերի պատրաստման և վերապատրաստման աշխատանքների մասին:

Համ. կ(բ)կ Անդրյերկրկոմի քարտուղար՝ Ֆ. ՄԵՅԵՐՋՈՆ

ապահովել պատրաստման և վերապատրաստման միջոցառումների ֆինանսավորումը 1·000·000 ռուբլու սահմաններում, մոբիլ.

ԱՍԽՀ–ին 455·000 ռուբլի.
ՎՄԽՀ–ին 365·000 ռուբլի.
ՀՄԽՀ–ին 180·000 ռուբլի.

Միաժամանակ առաջարկել հանրապետությունների կենտկոմներին ապահովել հանրապետական բյուջեներից, կոլխոզների միջոցների ընդգրկման հետ միասին վերոհիշյալ նպատակով լրացուցիչ անհրաժեշտ միջոցների հատկացումը ԱՍՖԽՀ–ի համար վոչ պակաս քան 500·000 ռուբլու չափով:

5· *Առաջարկել հանրապետությունների կենտկոմներին.*—

ա) վերապատրաստման պլանը հասցնել մինչև առանց վոչ ուշ քան հունվարի 18–ը, այն հաշվով, որ ցանցի սկիզբը ամենուրեք ապահովված լինի վոչ ուշ քան հունվարի 28–ը և վողջ աշխատանքը վերապատրաստման գծով ամփոփվի վոչ ուշ քան ապրիլի 1–ը:

բ) ցանցը ապահովել ուսումնական ձեռնարկներով, ծրագրերով, մեթոդական նյութերով, այն հաշվով, որ ապահովված լինի ամեն մի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ դիֆֆերենցված մոտեցումը: Ծրագրերում պարտադիր կարգով մտցնել վոչ միայն ագրոտեխնիկական դոցիպլինները, այլև կոլեկտիվացման քաղաքական հարցերը:

գ) վերապատրաստման աշխատանքները կազմակերպելու համար մոբիլիզացիայի ենթարկել պատասխանատու աշխատողներին և մասնագետներին ԱՍԽՀ–ում վոչ պակաս 75 հոգուց, ՎՄԽՀ–ում—50 հոգուց և ՀՄԽՀ–ում—30 հոգուց: Մոբիլիզացիայի ենթարկվածների և դրա հետ միասին ուսկոմների վրա դնել կուրսերի և խմբակների ցանցի աշխատանքները իր ժամանակին կազմակերպելու պատասխանատվությունը: Յերեք որվա ընթացքում մոբիլիզացիայի ենթարկված ընկերների ցուցակը հաստատել Համ. Կ(բ)Կ Անդրյերկրկոմի կազբյուրոների բաժնին:

դ) ապահովել, որ վերապատրաստման կուրսերը, վորպես կանոն, պետք է կազմակերպվին վոչ ուշ քան 1—1½ ամսվա ժամկետով:

ե) պարտավորեցնել կոոպերացիայի ուսկոմներին, ջնջել և հատուցել կուրսերի և խմբակների ցանցի պեկավարների և դասատուների ամենաբնական ցուցակները:

զ) վերապատրաստման կուրսերում պարտադիր կերպով ապահովել կոլխոզային ակտիվից 25 տոկոսից վոչ պակաս կանանց ընդգրկումը:

6· 1933 թվի գարնան գյուղատնտեսական կամպանիայի համար մասսայական մոբիլիզացիայի կարգերով հանձնարարել պատասխանատու քաղաքական նշանակություն ստացող՝ Անդրյերկրկոմը պարտավորեցնում է հանրապետական կենտկոմներին, հատուկ ուշադրություն դարձնել ցանցի կոմպլեկտացման նկատմամբ, այս գործի համար պատասխանատվություն դնելով, այդ նպատակով ուսկոմներին և բջիջների քարտուղարներին կցված ընկերների վրա:

7· Մասսայական մոբիլիզացիայի կարգերով պատրաստման և վերապատրաստման վողջ աշխատանքը պետք է ընթանա մանր բուրժուական և կուլակային տրամադրությունների բոլոր յերևույթների դեմ

խիստ պայքար մղելու հետ միասին, այս տրամադրությունների կոնկրետ կրող կդոդնելին մեկուսացնելուն զուգընթաց և պետք է իր արդյունքում մաքրի կոլխոզային ակտիվի շարքերը կուլակային ոտար տարրերից:

8· Առաջարկել «Զարյա Վոստոկա»–ի և հանրապետական բոլոր համապատասխան մարմինների, սեռտեմատիկ կերպով պարզաբանել նեպի վերլուծման վերաբերման ընթացքը:

9· Անդրհողժողկոմատին՝ Համ. Կ(բ)Կ Անդրյերկրկոմի կազբերի բաժնի հետ միասին մինչև փետրվարի 15–ը գնկուցել Համ. Կ(բ)Կ Անդրյերկրկոմի քարտուղարությանը գարնան գյուղատնտեսական կամպանիայի համար կազբերի պատրաստման և վերապատրաստման աշխատանքների ընթացքի մասին:

Համ. Կ(բ)Կ Անդրյերկրկոմի քարտուղար՝ Ի. ՄԵՅԵՐՋՈՆ

1933 ԹՎԻ ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԿՎԱԼԻՖԻԿԱՑԻԱՅԻ ԿԱԴՐԵՐ ՊԱՏՐԱՍՏԵԼՈՒ ՅԵՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԱԳՐԿՈՄԿՈՒՍԻ (Բ) ԿԿ-Ի ԲՅՈՒՐՈՅԻ 1933 Թ. ՀՈՒՆ. Վ՛ՐՈՇՈՒՄԸ

Ագրկոմկուսի (բ) կենտկոմը մատնանշում է 1932 թվին մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման գործն ընթացքից անբավարար անցկացման մասին, որը պատահական է.

ա) Մի շարք կազմակերպություններում կադրերի պատրաստման և վերապատրաստման պլանի կատարողության բացակայությունը. կադրերի իսկական պահանջի հաշվեառման ինչպես և ֆինանսական բազայի չապահովելը, մի շարք կազմակերպությունների կողմից կուրսերի ժամանակին չբանալը կամ տապալելը և պլանների քանակականից և վարչական թույլ կատարումը (Զապոռոժսոպկ, Ազվոդխոզ, Սովխոզխլոպկ, Տրակտորոցենտր):

բ) Պատրաստման անբավարար վորակը, դասընթացների կարճաժամկետությունը ու կենտրոնական հանրապետական մասմինների, մանավանդ, Հողժողկոմատի, կազմակերպչական և ուսումնա-մեթոդական թույլ ղեկավարությունը կուրսերի ցանցի նկատմամբ (կենդանի ղեկավարության բացակայությունը, կուրսանտների վորակական անբավարար ընտրությունը, պլանների և ծրագրերի ժամանակին չհաստատելը, վորակապես թույլ մանկավարժական կադրերի ընտրությունը, կուրսերի և կուրսանտների աշխատանքների քաղաքական վորակական թույլ հաշվեառումը և այլն):

գ) Ագրկոմկուսի (բ) ռայկոմների, ռայկոմսոմոլների, ռայդործկոմների, ՄՏԿ և հողբաժինների չափազանց անբավարար ղեկավարությունը Համ. կ.(բ)կ. Անդրկովկոմի և Ագրկոմկուսի (բ) կենտկոմի կուրսերի կազմակերպման գործում. վորոշումների իրականացումը, նրանց վորակապես-կայուն մանկավարժական կազմով և ամենորյա ղեկավարությամբ ապահովելուն: Կուրսանտների անձնի բոլորովին անբավարար կազմակերպումը, հանրակացարանների և պարապմունքների համար ժամանակին չենթքեր չտարը, կոլխոզնիկ-կուրսանտների կուլտկենցաղային սպասարկման գործի թույլ դրված լինելը:

Համ. կ.(բ)կ. Անդրկովկոմի գարնանային գյուղատնտեսական կամպանիան մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերով ապահովելու մասին յեղած վորոշումը իրականացնելու և կոլխոզնիկներն մասսայական վորակյալ կադրերով ամրացնելու համար, վորոնք կարողանան ապահովել գյուղում դրված հեղափոխական-տնտեսական-քաղաքական խնդիրների կատարումը՝ Ագրկոմկուսի (բ) կենտկոմի գլուխն վորոշում է.

1. *Հաստատել գարնանային գյուղատնտեսական կամպանիայի համար մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրեր պատրաստելու և վերապատրաստելու պլանը՝ ընդամենը 15·723 հոգի, վորից Հողժողկոմատի մեքենայությունների հետ միասին — 7288 հոգի, Ազիլոպակտորոցենտրին — 5633 հոգի և Ազրհողժողկոմատի սիստեմի մեջ մտնող ուրիշներին—2792 հոգի:*

2. *Տրակտորոցենտրին՝ 33 թվի գարնան համար պատրաստել 250 տրակտորիստ և վերապատրաստել 350-ը:*

3. *Պարտավորեցնել Հողժողկոմատի գարնանային գյուղատնտեսական կամպանիայի համար տնեպարտի կարճատև դասընթացներով անցկացնել 3·000 մարդ:*

4. *1933 թվի համար կոլխոզային մասսայական կադրեր պատրաստելու գործում ուսումնա-մեթոդական ձախսերի համար հատկացնել մոտավորապես 633·840 ռուբլի:*

Ի լրումն Անդրկովկասյան բյուջեից կուրսերի կազմակերպման համար բաց թողնված 455·000 ռուբլու՝ Ազժողկոմխորհը պետք է հատկացնի մասսայական կազմակերպությունների հաշվին ապահովի 178·840 ռուբլի հատկացումը:

5. *Կոլխոզնիկ-կուրսանտներին՝ պահել (անուղ) կոլխոզների հաշվին:*

6. *Առաջարկել Ագրկոմկուսի (բ) ռայկոմների քարտուղարներին հունվարի 25-ից վոչ ուշ կոլխոզներում մեջ լայն բացատրական աշխատանք ծավալել կոլխոզային միջոցները մոբիլիզացիայի ենթարկելու՝ կադրեր պատրաստելու համար:*

7. *Առաջարկել Հողժողկոմատին 1933 թվի հունվարի 25-ից վոչ ուշ մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրեր պատրաստելու և վերապատրաստելու պլանները հաստատել մինչև ռայոն, այն հաշվով, վոր կուրսերի աշխատանքի սկիզբը ապահովել վետրվարի 1-ից և ավարտել սույն տարվա ապրիլի 1-ից վոչ ուշ:*

8. *Առաջարկել կենտկոմի կուլտպրոպին — ընկ. Պիչեռսկուն և Հողժողկոմատին — ընկ. Պիչեռսկուն հինգ որվա ժամկետում ապահովել բոլոր ուսումնական պլանների և մեթոդ մշակումների վերանայումը և հաստատել այն ռայոններում:*

Լուժողկոմին (Շահրապովին) Հողժողկոմին (Գայկովին) և Ագերնեշրին (Հեյդարլի) ապահովել կուրսերը մինչև պարապմունքները բերելը անհրաժեշտ ուսումնական պարագաներով:

9. *Առաջարկել կենտկոմի կադրերի բաժնին և Հողժողկոմին վոչ ուշ հունվարի 25-ից մոբիլիզացիայի ենթարկել և ուղարկել տեղերը առնվազն 75 պատասխանատու աշխատողներ և մասնագետներ ապահովելով նրանց համապատասխան ցուցմունքներով. (մոբիլիզացիա մի ենթարկվածների ցուցակը ներկայացնել Ագրկոմկուսի (բ) կենտկոմի քարտուղարությանն ի հաստատումն). դասընթացները ժամանակին կազմակերպելու և նրանց աշխատանքի նորմալ ընթացքն ապահովելու անձնական պատասխանատվություն դնել Ագրկոմկուսի (բ) ռայկոմների քարտուղարների և պատասխանատու ամրացվածների վրա:*

10. *Նախազգուշացնել Ագրկոմկուսի (բ) ռայկոմներին և Հողժողկոմատի որգանններին, վոր «Մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պատրաստման ամբողջ աշխատանքը պետք է տարվի բոլոր տեսակի*

մաներ բուժ-ուսական և կուլտ-կային տրամադրությունների դեմ անողոք պայքարի հետ միասին, այդ տրամադրությունների կոնկրետ կրողներին ելևէսն բերել և վարի արդյունքը տեսք և լինել կոլխոզային ակտիվի զոռումբ անհաղթահատ և կուլտ-կային տարրերից» Համ. Կ.(բ)Կ. Անդրեյեվկոմի վճռ-ումից:

11. Բացառիկ զգայունություն տալով պարենամատակարարման գյուղատնտեսական կամպանիայի համար մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրեր պատրաստելու և վերապատրաստելու գործի հաջող անցկացնելուն՝ Ազրկոմկուսի (բ) կենտկոմը պարտավորեցնում է Ազրկոմ կուսի (բ) ռայկոմին.

ա) Առանձին ուշադրություն դարձնել կուլտերի ցանցի կոմպլեկտավորման վրա, ընդգրկել լավագույն հարվածայիններ-արտադրական կոլտնտեսականներին, ակտիվիստներին, Ազրկոմկուսի (բ) և Ազլենկոմգերծանների անդամներին, ինչպես նաև կուլտերն ընդունվեն սոցիալապես անհարազատ տարրեր: Առաջնահերթ չափերով ապահովել հարվածային կոլտնտ-կանանց ներգրավումը կուլտերում:

բ) Ուսումնարանների բյուրոյում լսել՝ մասսայական կվալիֆիկացիայի կադրերի պատրաստման ու վերապատրաստման հարցը, քննարկելով մի չարք միջոցառումներ՝ ուղղված առանձին կուլտերի կոնտրոլային թվերի կատարմանը: Կուլտերի աշխատանքի համար անձնական պատասխանատու ընկերներ ջոկել Ազրկոմկուսի (բ) ռայկոմների բյուրոյի անդամների թվից: Ջոկվածների ազդանունները հաղորդել Ազրկոմկուսի (բ) կենտկոմին:

գ) Նայել և հաստատել կուլտերի պատասխանների վրայի և դեկավարների ցուցակը՝ դասակարգազանելով կոլոշն և վարակով համապատասխան աշխատանքներ ընտրելու նպատակով:

12. Կադրերի պատրաստման աշխատանքը հիմնականում կենտրոնացնել գյուղատնտեսական տեխնիկումներում և կոլխոզների ներսում ոգտագործելով գոյություն ունեցող չենքերը և մանկավարժական կազմը:

13. Հոգ-ողկոմատը պետք և ապահովի կուլտային ցանցի կենտրոնի դեկավարությունը: Կուլտերի կրամատիկության պատասխանատվությունը Հոգ-ողկոմատի գծով դնել ընկ. Պիչախչու վրա:

14. Առաջարկել «Բանկ-Բարոչե», «Կոմունիստա» (Հայերեն և Քուրքերեն) թերթերի և ռայոնական մամուլի խմբագրություններին, տեղ տեղ հատկացնել կենտրոն յատկացնելու կուլտային ցանցի գործունեությունը և Համ. Կ.(բ)Կ. Անդրեյեվկոմի վորոշման ու Ազրկոմկուսի (բ) կենտկոմի սույն վորոշման կատարումը:

15. Ազրկոմկուսի (բ) կենտկոմի քարտուղարության նիստերում լսել Ազրկոմկուսի (բ) կենտկոմի կադրերի բաժնի և Հոգ-ողկոմի հրահանգների գործնական գյուղատնտեսական կամպանիայի համար կադրեր պատրաստելու և վերապատրաստելու ընթացքի մասին:

Ազրկոմկուսի (բ) կենտկոմի քարտուղար Ադա Սուլթանով.

1933 ԹՎԻ ԲԱՄԲԱԿԱԲԾՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԱՍՖԽՀ ԺՂԿՈՄԽՈՐՀԻ № 506 ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Առաջին հնգամյակի հանրագումարում ԱՍՖԽՀ-ում բամբակարուծության ասպարեզում ձեռք են բերված խոշոր նվաճումներ, ինչպես գյուղատնտեսական տարածությունների, նույնպես և բամբակի հումքի ցանքային տարածությունների, չորքանատու արտադրանքի բնագավառներում:

Սոցիալիստական սեկտորը զարգացավ բամբակի հիմնական արտադրող՝ բամբակի հումքի մինչև 80 տոկոսը տալիս են սովխոզները և կոլխոզները: Կազմակերպված են 28 բամբակային ՄՏԿ-ներ, 16·000 ձիու ուժից ավելի տրակտորներ ունեցող պարկով: Սրա հետ միասին ԱՍՖԽՀ ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը արձանագրում է, որ ԱՍՖԽՀ-ում բամբակարուծության զարգացման բնագավառի հիմնական խնդրությունն անցյալում հանդիսացել և թերքատվության բարձրացման դեմ ուղղված տեխնիկական ոչ ճիշտ միջոցառումների հետևանքով անընդհատ անկում ապրող բերքատվությունը:

1933 թվի գարնանացին գյուղատնտեսական կամպանիան պետք և առաջին հերթին տարվի վորակային ցուցանիշների բարելավման և առաջին հերթին չամբակագործությունը բարձրացնելու նշանաբանի տակ:

Ցելնելով դրանից, ԱՍՖԽՀ ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը վորոշում է.—

1. Բամբակի ցանքի ստրուկտուրան ԱՍՖԽՀ-ում 1933 թվի համար սահմանել 235,000 հեկտար հետևյալ ստորաբաժանումով—

Շրջան.	Ընդ. հատ. հեկ.	Սով.	Պարմ. սեռ.
ԱՍԽՀ	191,2	11,0	180,2
ՀՍԽՀ	25,8	0,3	25,5
ՎՍԽՀ	18,0	1,5	16,5
ԱՍՖԽՀ	235,0	12,8	222,2

Դրանից՝ յեղիպտական բամբակ ԱՍԽՀ-ում վոչ պակաս 15·000 հեկտարից, վորից՝ սովխոզներում 7·000 հեկտար, իսկ պարմանագրված սեկտորում՝ 8,000 հեկտար:

2. Բամբակի ցանքի տարածությունները լուռ առանձին սովխոզների բաշխել հետևյալ ձևով—

Կարա-Ձորա	4·000 հեկտար.
Միլի սովխոզ	7·000 հեկտար
Կիրովի սովխոզ	300 հեկտար
Կարատալի սովխոզ	1·500 հեկտար.

3. Սահմանել տնկվող բամբակի կուլտուրայի հետևյալ ցանքատարածությունները (հեկտարներով)

Շրջ	Սովխ.	Կոլխ.	Ընդամենը
Հանրապ.	500		550
ԱՍԽՀ	50	100	100
ՀՍԽՀ	—	—	30
ՎՍԽՀ	30	600	680
ԱՍՖԽՀ	80		

4· Սովխոզներում և կոլտնտեսական դյուղացիական անկոտրում ամբողջ ցանքային տարածության վրա ապահովել բամբակի չաթքացանի հարյուր տոկոսային կատարումը:

5· Անցկացնել բամբակի ցանքի տարածությունների պարարտացումը՝ ա) հանքային պարարտացում՝ 20·500 հեկտարի չափով (ՀԱՄՀ–ում 14,200 հեկտ. ՀՍՄՀ–ում 4,800 հեկտ. ՎՄՀ–ում 1,500 հեկտ. որից՝ սովխոզներում 5,800 հեկտար (ՀԱՄՀ–ում 5,000 հեկտար, ՀՍՄՀ–ում 300 հեկտար և ՎՄՀ–ում 500 հեկտար):

բ) ազրային պարարտանյութերով ամենաքիչը 7,000 հեկտարի չափով, որից՝ ՀԱՄՀ–ում 6,000 հեկտար և ՎՄՀ–ում 1000 հեկտ.

6· Սահմանել բոլոր տարածությունների ձմեռնային ագրոթով պարզ տափեր տափանելը մինչև նախացանքային վարը հողի յերկկող հարթումը վոչ պակաս քան յերեք քաղհան միջշարքային կուլտիվացիայով:

7· ՀԱՄՀ–ի կազմում մտնող բոլոր հանրապետությունների ժողկոմխորհներին՝ 5–օրյա ժամկետում ընդունված տարածությունները բաշխել ըստ ռայոնների, միաժամանակ ՄՏԿ–ների և սովխոզների ղեկավ սահմանել մեքենատրակտորային (տրակտորային աշխատանքները) տոկոսները և հատկացնել այն ռայոններին:

Արձանագրելով աշնանամարդի և ձմեռնամարդի բույսարծակ անբավարար լինելը, ցանքաշրջանառության անցնելու գործում յեղած ձգձգումները, վորը ընթացիկ տարում բամբակագործության պլանների կատարումը վիժեցնելու վտանգի տակ է դնում, 1933 թվին բամբակարանի պրոպանների կատարումը ապահովելու համար՝ անցկացնել հետևյալ միջոցառումները:

ՅԱՆՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ ԲԱՄԲԱԿԱՅԻՆ ՄԱՍՍԻՎՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

I· Առաջարկել ՀԱՄՀ–ի կազմում մտնող հանրապետություններին

1· Պարտավորեցնել հողժողկոմներին և տրակտորկենտրոններին՝ սահմանել ՄՏԿ–ների տրակտորային պարկերի ոպերատիվ աշխատանքների պլաններ ըստ հնդորյակների, վարի պլանների որակյան առաջադրությունը հասցնել առանձին ՄՏԿ–ներին և կոլտնտեսներին ագ հաշվով, վորպեսզի աշնանամարդի պլանները լռվին կատարվեն վոչ ուշ քան աուգ տարվա հունվարի 20–ը:

2· Պարտավորեցնել ռայգործկոմներին, ՄՏԿ–ներին և հողաժիններին, վճռականորեն դադարեցնել կենդանի քաշող ուժի թերագնահատումը, վորը տեղի է ունենում աշնանամարդի ընթացքում, հաշվի առնել ռայոնի վրդ կենդանի քաշող ուժը, վորն ապատ և բամբակի տեղատվոխությունները և կազմել աշնանամարդը կենդանի քաշի միջոցով անցկացնելու ոպերատիվ պլանները, վարի որակյան առաջադրությունները կոլտնտեսներին և դյուղերին հասցնելու հետ միասին:

3· Մի առանձին ընթացքում, մշակել բամբակի տապարեզում գարնանային աշխատանքների մանրամասն պլանը, դիֆֆերենցիացիայի ենթարկել բոլոր միջոցառումները և ժամկետները ըստ ռայոնների առանձնահատկությունների:

Պլանները կազմելու ժամանակ հատուկ ուշադրություն դարձնել նախացանքային և ցանքային չրջանի ագրոտեխնիկական աշխատանքների բարձր վորակի վրա, վորոնք պետք է ապահովեն բարձր բերքատվություն:

4· Պարտավորեցնել հանրապետական հողժողկոմատներին և տրակտորկենտրոններին՝ լայն կոլտնտեսային ակտիվի ընդգրկմամբ ապահովել բամբակի վարի սիստեմատիկ ստուգումը և պարտադիր կերպով անցկացնել վատ վարված տարածությունների նոր վարը:

5· Պարտավորեցնել հողժողկոմատներին և տրակտորկենտրոններին կազմակերպել կոլտնտեսների կերային ռեսուրսների հաշվառումը և յեղած ռեսուրսները ճիշտ ոգտագործելով աշնանամարդի, գարնանամարդի և բամբակացանի չրջանում, ապահովել աշխատող անասուններին կերային ֆոնդերի հատկացումը:

II· Առանձնահատուկ անտեսական – քաղաքական նշանակություն տալով արդիֆիկացիաների ճիշտ կազմելուն՝ վորոնք հանդիսանում են յուրաքանչյուր կոլտնտեսի անտեսական գործունեության, վորոշելու բարձր բերքատվության, կոլտնտեսների վարպետ–անտեսական ամրապնդման համար մղվող պայքարի կոնկրետ ծրագիրը, ՀԱՄՀ ժողովրդական կոմիսարներին խորհուրդը պարտավորեցնում է բոլոր խորհրդային, կոլտնտեսային և անտեսական կազմակերպություններին, այդ պլանին, կոլտնտեսային և անտեսական կազմակերպություններին, այդ պլանների կազմելու գործում կոլտնտեսներին կոնկրետ ոգնություն ցույց տալ:

Կոլտնտեսների, ՄՏԿ–ների և սովխոզների արդիֆիկացիաների կազմելը պետք է ընթանա, վորպես հիմնական, մասսայական անտեսական – քաղաքական կամպանիա, կոլտնտեսային ակտիվի, կոլտնտեսային մասսաների վայն ընդգրկման հիման վրա և պետք է կոլտնտեսներում, սովխոզներում և ՄՏԿ–ներում ավարտվի 1933 թվի փետրվարի 15–ին:

III· Հանրապետությունների ժողկոմխորհներին պարտավորեցնել՝

1· Հողժողկոմատներին և տրակտորկենտրոններին, սովխոզներում, ՄՏԿ–ներում, կոլտնտեսներում և մենատնտեսների մոտ սկսել տրակտորների և դյուղատնտեսական մեքենաների վերանորոգումը, այնպես, վոր բոլոր վերանորոգումները վերջանան վոչ ուշ քան աուգ տարվա մարտի 1–ը:

2· Հողժողկոմատներին և տրակտորկենտրոններին մի առանձին կարգ ժամկետով հաշվի առնել յեղած պահեստային մասերը և հնարավորություն ստեղծել տրակտորների ու դյուղատնտեսական մեքենաների պահեստային մասերը տեղական արդյունաբերության միջոցով արտադրելու համար: Պահեստները բաշխել առանձին կոմպակտ տրակտորների միջչրջանի, խառը համապատասխան ձեռնարկներին պարտավորեցնել այդ պահեստային մասերի պատրաստման ձեռնարկներին հատուկ հակիչ–վերանորոգումներ և տրակտորկենտրոններ

տրների վրա, իսկ այն չբջանններում, որտեղ ՄՏԿ-ներ չկան, ռայոհողաշինների վարիչների վրա:

4. Հողժողկոմատներին և տրակտորկենտրոններին — սկսել մասնագիտական կվալիֆիկացիայի կազմերի պատրաստումը և վերապատրաստումը (ՄՏԿ-ների, սովխոզների և կոլխոզների աշխատողներ), այդ աշխատանքն ավարտել վոչ ուշ քան սույն տարվա ապրիլի 1-ը:

5. Պարտավորեցնել բամբակ մշակող վարչություններին և տրակտորկենտրոններին, տուկերի խառնելը կատարել գնման փետուրում, մինչև նրանց կոլխոզների միջև բաժանելը:

6. Առաջարկել Անդրհողժողկոմատին, վնասատուների դեմ պայքարող ընկերության Անդրկովկասյան բաժանմունքին, յուրաքանչյուր տարի ժամկետում ներկայացնել ԱՍՖՍՀ Ժողկոմխորհի հատատամանը՝ բամբակի վնասատուների դեմ պայքարելու աշխատանքի ծավալը, ապատրաստության վերանոդության որակության պլանը, ինչպես նաև ապահովել թռչունների ու պաշտպան ապատրանների տարածումը:

7. Անդրբամբակմիությունին վոչ ուշ քան 1933 թվի փետրվարի 1-ը, Անդրհողժողկոմատի հետ համաձայնեցնելուց հետո՝ ներկայացնել Անդրժողկոմխորհին 1933 թվի բամբակի կոնտրակտացիայի վորոշման նախագիծը:

ՄԻՋՈՑԱՐԻՄՆԵՐ ՋՐԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

1. Բամբակի և յոնջայի ստհմանված տարածությունները ջրով ապահովելու համար՝ առաջարկել Հանրապետության Ժողկոմխորհներին և մարզերին՝ պատրաստվորեցնել հողժողկոմատներին, ջրատնտեսության կազմակերպություններին և տրակտորկենտրոններին՝

1) Ընդունված ցանքաշրջանառության ռայոնների համար ջրափոխության և տեղերում դրանց քննության ժամանակ ապահովել տարածությունները յեղած չինարարական ռեսուրսների և մյուս թուլատվոր միջոցների հաշվի առնելով, կուլտուրաների ու բամբակի տեսակների հաջորդականության հետ կապելը, առաջին հերթին ապահովելով բամբակի ցանքսերը:

2) Ապահովել ռայոններում մինչև 1933 թվի մարտի 15-ը, կուլտուրաների ջրելու որոշակի պլանը, հաշվի առնելով այն մինչև տեսքի գյուղերը և կոլխոզները:

3) Սկսել կեղծ աշխատանք, վորպեսզի ամենամոտ ապագայում հնարավոր լինի սկսել և աշխատանքները ավարտել վոչ ուշ քան 1933 թվի փետրվարի 1-ը:

2. Անդրհողժողկոմատին՝ Անդրկովկասի ջրային տնտեսության գծով տնտեսության ինստիտուտի և Անդրկովկասի գիտա — հետազոտական ինստիտուտի հետ միասին յերկու տասնօրյա ժամկետում բամբակային ինստիտուտի հետ միասին՝ բամբակի և յոնջայի ջրելու ռայոնական որմնադիր կետում սահմանել բամբակի և յոնջայի ջրելու ռայոնավարման պլանները և հատացնել հանրապետություններին:

3. Հանրապետական ժողկոմխորհներին 1933 թվի փետրվարի 15-ից մինչև մարտի 15-ը (ըստ ռայոնական դիֆֆերենցիացիայի) անցկացնել ջրելու համար Ջրանցքային սիստեմի և Ջրաբաշխական ցանցի պատրաստումը:

Հանրապետությունների ժողկոմխորհներին Ջրատնտեսություններին և տրակտորկենտրոնների հետ միասին՝ վոչ ուշ, քան 1933 թ. փետրվարի 5-ը մշակել այդ սիստեմի մարզերում միասնական անցկացնելու կոնկրետ պլանները և ապահովել այդ պլանների քննությունը կոլխոզներում ու չքավոր-միջակային տնտեսությունների ժողոմներում:

4. Ջրհանների նորոգման ամարտումը և նրանց լիովին պատրաստումը ունենալու ժամկետը՝ սահմանել 1933 թվի մարտի 20-ը: ԱՍՖՍՀ Ժողկոմխորհին՝ պատրաստվորեցնել մեքենայական արբքավորումների վերանորոգումը կատարող ձեռնարկներին և կազմակերպությունները պահպանել վերանորոգման ժամկետները և ապահովել նրա բարձրը վորակը:

Միաժամանակ առաջարկել ձեռնարկությունների պրոֆմիությունին կազմակերպություններին հատուկ հսկողություն տալ ջրանցքային տնտեսության աշխատանքների համար տրված պատվերները:

5. 1933 թվի գարնանը մանր ու մանրագույն ցանցի սիստեմները մեքենայացված տնտեսությանը (ջրովի քարտերի խոշորացում) հարմարացնելու պլանը սահմանել՝ վոչ պակաս քան 40.000 հեկտար, ՀՍՖՍՀ-ում 8000 հեկտար, ՎՍՖՍՀ-ում 27.000 հեկտար, ՀՍՖՍՀ-ում 8000 հեկտար, ՎՍՖՍՀ-ում 5.000 հեկտար: Պարտավորեցնել Հանրապետությունների տրակտորկենտրոններին վերոհիշյալ աշխատանքը վերջացնել վոչ ուշ, քան 1933 թվի մարտի 10-ը:

Հանրապետությունների Ջրատնտեսություններին՝ տրակտորկենտրոններին այս աշխատանքի ընթացքում ցույց տալ տեխնիկական ոգնություն:

6. Հանրապետությունների ժողկոմխորհներին պարտավորեցնել՝

1) Հողժողկոմատներին մինչև սույն տարվա մարտի 10-25-ը՝ հատուկ հանձնաժողովների միջոցով կազմակերպել ջրային տնտեսության կատարված աշխատանքների և այդ սիստեմի ջրելու աշխատանքների համար պատրաստ լինելը և ընդունման և նրանց սկսելու համար պատրաստ լինելը: Ընդունման ժամանակ անհրաժեշտ է հատուկ ուշադրություն դարձնել կատարված աշխատանքի վորակի վրա:

2) Ջրատնտեսություններին և տրակտորկենտրոններին՝ վոչ ուշ քան 1933 թվի փետրվարի 1-ը կազմակերպել ջրային սիստեմի շահագործման տեխնիկական և միջին անձնակազմի վերապատրաստման կարճաժամկետ կուրսեր: Իսկ ջրելու նախորյակին՝ յուրաքանչյուր կոլխոզում կոլտեսի կուրսեր: Իսկ ջրելու նախորյակին՝ յուրաքանչյուր կոլխոզում կոլտեսի թյամբ յուրաքանչյուր կոլխոզի ցանքսերը ջրելու համար:

ՑԱՆՔԱՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԲԱՄԲԱԿԱՅԻՆ ՄԱՍԻՎՆԵՐԻ ԱՄՐԱՑՈՒՄԸ

1. Առաջարկել Անդրհողժողկոմատին և հանրապետությունների ժողկոմատներին ԽՍՀՄ կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի 1932 թ. սեպտեմբերի 3-ին «Կոլխոզներում կայուն հողոգործության տեղծելու մասին» ընդունած վորոշման համաձայն՝ մինչև սույն տարվա մարտի 1-ը վերջացնել հողային մասսիվների վերջնական ամրապնդումը:

2. Հանրապետությունների հողժողկոմատներին և տրակտորկենտրոններին մի տասնօրյակի ընթացքում հաստատել բամբակային ռայոնների համար տեխական ցանքաշրջանառության ցանքաշրջանառության կազմակերպել դրանց ներում տեխական ցանքաշրջանառության, կոլխոզներում, սովխոզներում քննությունն ու մշակումը ռայոններում, կոլխոզներում, սովխոզներում ընթացիկ տարվա գարնանը ցանքաշրջանառության անցնելը:

3· Ընթացիկ տարվա պարտադիր բամբակային ապրանքների կոլխոզներին ու սովխոզներին համար սահմանել յոնջալի ցանքաների տարածության՝ հետևյալ չափերով· —

Հանրապետություն	Հեկտար
Ա· Ս· Խ· Հ·	16·000
Հ· Ս· Խ· Հ·	5·500
Վ· Ս· Խ· Հ·	5·500
Ա· Ս· Ֆ· Խ· Հ·	27·000

Հանրապետությունների հողժողկոմներին և տեղամասային մի ուրյան բաժանմունքներին՝ ապահովել անհրաժեշտ քանակությամբ յոնջալի տարացում և բաշխումը՝ վոչ ուշ, քան 1933 թվի ապրիլի 1–ը:

ՅԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲԱՄԲԱԿԻ ԲՆԱՓԱՎԱՌՈՒՄ

ԱՍԽՀ Ժողկոմխորհին՝ պարտավորեցնել—

1· ԱՍԽՀ Հողժողկոմատին՝ Ազրոմբամբակտրակտորկենտրոնի հետ միասին, գործի մեջ ընդգրկելով Անդրկ· Գլխտա – հետախուզ· բամբ· ինստիտուտը և Ազրոնոմ կրեմլևսկային մեկ տասնօրյակ ժամկետում անցկացնել յեգիպտական բամբակի տարածությունների բաշխումն ըստ ռայոնների՝ համապատասխան ցանքի սահմանված տարածություններին և ԱՍԽՀ Ժողկոմխորհի հաստատման համար՝ անմիջապես հաստ ցնել այն ռայոններին:

2· ԱՍԽՀ Հողժողկոմատին, Ազրոմբամբակտրակտորկենտրոնին հատուկ ուշադրություն դարձնել յեգիպտական բամբակի համար հատկացվող տարածություններին ընտրության, լիովին ապահովելով ընտրված տեղամասերն աշնանացարով և ճմռտվա տրակտով:

3· Ազրոմբամբակտրակտորկենտրոնին 1933 թվի փետրվարի 15–ից Անդր· Գիտա–հետազոտ· բամբակ· ինստիտուտին կից կազմակերպել յեգիպտական բամբակի գծով ագրոնոմների և ագրոտեխնիկների վերատարտատման կարճատև կուրսեր:

4· Հողժողկոմատին՝ մինչև 1933 թվի փետրվարի 1–ը ռայոնական տարբերակման միջոցառումներով սահմանել յեգիպտական բամբակի բնագավառում ագրոտեխնիկական միջոցառումները ըստ ռայոնների տատանվող հատկությունների և ապահովել այդպիսիների քննությունը կոլխոզներում և ՄՏԿ–ներում:

ՍՈՎԽՈՉՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

1· Հանրապետությունների հողժողկոմատներին և սովխոզների դիրեկտորներին հանրապետությունների աշխատողկոմատների հետ միասին մշակել բամբակային կամպանիայի ամբողջ շրջանի համար (վարք, արոտ, մշակում) բանվորական ուժի բարանոք, ինչպես նաև սովխոզների համար մշտական կադրեր ստեղծելու միջոցառումները և անմիջապես մատակարարման աշխատանք ծավալել բանվորական ուժի համաքաղ պրման ու կոլխոզների հետ պայմանագրեր կնքելու ուղղությամբ, ճշտորեն սահմանել սովխոզները զարգ, մնացու ժամկետները, աշխատավարձը, աշխատանքի նյութական կենցաղային պայմանները:

2· Պարտավորեցնել սովխոզների դիրեկտորներին անցկացնել այնպիսի պաշտպային և բանջարաեղենային կուլտուրաների ցանքս, որոնք ապահովելու են սովխոզների բանվորության և ծառայողների մատակարարումը հացամթերքով և բանջարեղենով:

3· Հանրապետությունների ժողկոմխորհներին ապահովել մինչև 1933 թվի մարտի 10–ը սովխոզներում ամառային շրջանի համար բանվորական բնակարանների կառուցման աշխատանքների ավարտումը և բոլոր սովխոզային խուտորներում բուժական պունկտների կազմակերպումը:

4· Ժողկոմխորհներին մինչև սույն տարվա մարտի 15–ն ապահովել Կիրովի ջրանցքի և ընկ· Որջոնիկիձեի անվան ջրանցքի շինարարական աշխատանքների ավարտումը, այն ծավալով, որն անհրաժեշտ է Կիրովի և Մոլի սովխոզների տարածությունների ոռոգման համար անդադար ջուր մատակարարելու համար:

ՍԵՐՄԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՍԵՐՄԵԼԵՆԻ ՄԱՍԻՆ

1· Առաջարկել հանրապետությունների հողժողկոմատներին՝ վոչ ուշ քան սույն տարվա փետրվարի 1–ն Անդրհողժողկոմատին ներկայացնել 1933 թվի բամբակի սերմերի ռայոնացման պլանները:

Անդրհողժողկոմատին քննել և հաստատել այդ պլանները, վոչ ուշ, քան սույն տարվա փետրվարի 5–ը:

2· Առաջարկել Գիտ· բամբակ· ինստիտուտին մինչև սույն տարվա փետրվարի 1–ը ներկայացնել Անդրհողժողկոմատին և հանրապետությունների հողժողկոմատներին՝ 1933 թվի ցանքսերի համար հատկացված բամբակի սերմի քանակի և վորակի մասին մանրամասն զեկուցում:

3· Պարտավորեցնել Անդր· բամբակ մթերող վարչության՝ սերմային հումքի մաքրելը վերջացնել վոչ ուշ քան փետրվարի 15–ը, իսկ սերմացուն բամբակաբուծներին բաժանելու համար գնման կետերը տեղափոխելը՝ ավարտել վոչ ուշ քան սույն տարվա մարտի 15–ը:

Սերմացուի բուտանիկական զտված պետականները, ինչպես ամերիկական, նույնպես և յեգիպտական բամբակի սերմացուին խառնելու դեմ ձեռք առնել վճռական միջոցներ, ապահովել նրանց ճիշտ պահպանումը: Անդր· գիտ· բամբակ· ինստիտուտին՝ բամբակի սերմի ճիշտ պահպանման և նրա գործարանային զտման համար սահմանել տեսական հսկողություն:

ԱՍՖԽՀ–ի ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը պահանջում է խորհրդային, կոլխոզային և տնտեսական մարմիններից, անխնայորեն ջախջախել կուլակային ընդհատումները և սաբոտաժը բամբակի բարձր բերքն ապահովող միջոցառումների դեմ: Մերկացնել կոլխոզներն ու սովխոզները խցկված կուլակային տարրերին և այսպիսով կամպանիան, քաղաքականապես ամրացնել կոլխոզներն ու սովխոզները, բարձրացնելու ՄՏԿ–ների դերը 1933 թվի բամբակաբուծության բոլոր ցուցանիշները կատարելու շուրջը մոբիլիզացիայի յենթարկելով բանվորների, կոլխոզնիկների և գյուղի չքավորա – միջակային մասսաներին:

ԱՍՖԽՀ ԺողՎ· Կոմ· Խորհ· Նախագահ՝ ՄՈՒՍԱԲԵԿՈՎ.
ԱՍՖԽՀ ԺողՎ· Կոմ· Խորհի գործերի կառավարիչ՝ ՇԱՀՎԵՐԴՈՎ.
13 Հունվարի 1933 թ·
Թիֆլիս

3· Ընթացիկ տարվա զարնանը բամբակային դաշտերի կոլեկտիվներին ու սովխոզների համար սահմանել յոնջայի ցանքաների տարաջադրություն՝ հետևյալ չափերով· —

Հանրապետություն	Հեկտար
Ա· Ս· Խ· Հ·	16·000
Հ· Ս· Խ· Հ·	5·500
Վ· Ս· Խ· Հ·	5·500
Ա· Ս· Ֆ· Խ· Հ·	27·000

Հանրապետությունների հողժողկոմներին և սելեկցիա-փորձական մի ուրյան բաժանմունքներին՝ ապահովել անհրաժեշտ քանակությամբ յոնջայի առաջում և բաշխումը՝ վոչ ուշ, քան 1933 թվի ապրիլի 1–ը:

ՅԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲԱՄԲԱԿԻ ԲՆԱՓԱՎԱՌՈՒՄ

ԱՄԽՀ Ժողկոմխորհը՝ պարտավորեցնել—

1· ԱՄԽՀ Հողժողկոմատին՝ Ազրբամբակտրակտորկենտրոնի հետ միասին, գործի մեջ ընդգրկելով Անդրկ· Գիտա – հետախուզ· բամբ· ինստիտուտը և Ազրոնոմ Կրեմլևսկային մեկ տասնօրյակի ժամկետում անցկացնել յեգիպտական բամբակի տարածությունների բաշխումն ըստ ռայոնների՝ համապատասխան ցանքի սահմանված տարածություններին և ԱՄԽՀ Ժողկոմխորհի հաստատման համաձայն՝ անմիջապես հատկացնել այդ ռայոններին:

2· ԱՄԽՀ Հողժողկոմատին, Ազրբամբակտրակտորկենտրոնին հատուկ ուշադրություն դարձնել յեգիպտական բամբակի համար հատկացվող տարածություններին ընտրության, լավին ապահովելով ընտրված տեղամասերն աշնանամարով և ձմեռվա արտիով:

3· Ազրբամբակտրակտորկենտրոնին 1933 թվի փետրվարի 15–ից Անդր· Գիտա–հետազոտ· բամբակ· ինստիտուտին կից կազմակերպել յեգիպտական բամբակի գծով ագրոնոմների և ագրոտեխնիկների վերապատրաստման կարճատև կուրսեր:

4· Հողժողկոմատին՝ մինչև 1933 թվի փետրվարի 1–ը ռայոնական տարաբաժանումներով սահմանել յեգիպտական բամբակի բնագավառում ագրոտեխնիկական միջոցառումներն ըստ ռայոնների առանձնահատկությունների և ապահովել այդպիսիների քննությունը կոլխոզներում և ՄՏԿ–ներում:

ՍՈՎԽՈՉՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

1· Հանրապետությունների Հողժողկոմատներին և սովխոզների դիրեկտորներին հանրապետությունների աշխժողկոմատների հետ միասին մշակել բամբակային կամպանիայի ամբողջ շրջանի համար (մարտ, ապրիլ, մշակում) բանվորական ուժի բալանսը, ինչպես նաև սովխոզների համար մշտական կադրեր ստեղծելու միջոցառումները և անմիջապես մատակարարման աշխատանքը ծավալել բանվորական ուժի հավաքման ու կոլխոզների հետ պայմանագրերը կնքելու ուղղությամբ, ճշտորեն սահմանել սովխոզները գալու, մնալու ժամկետները, աշխատավարձը, աշխատանքի նյութական կենցաղային պայմանները:

2· Պարտավորեցնել սովխոզների դիրեկտորներին անցկացնել այնպիսի դաստային և քանջարաճոճային կուլտուրաների ցանքս, որոնք ապահովելու յեն սովխոզների բանվորության և ծառայողների մատակարարումը հացամթերքով և բանջարեղեններով:

3· Հանրապետությունների ժողկոմխորհներին ապահովել մինչև 1933 թվի մարտի 10–ը սովխոզներում ամառային շրջանի համար բանվորական բնակարանների կառուցման աշխատանքների ամբարտավանք և գոլոր սովխոզային խուտորներում բաժանման պունկտերի սարքավորումը:

4· Ժողկոմխորհներին մինչև սույն տարվա մարտի 15–ն ապահովել Կիրովի ջրանցքի և ընկ· Ոլջոնիկիձեի անվան ջրանցքի շինարարական աշխատանքների ամբարտավանքը, այն ծավալով, որն անհրաժեշտ է Կիրովի և Միլի սովխոզների տարածությունները զարնանային և ամառային շրջանում անդադար ջուր մատակարարելու համար:

ՍԵՐՄԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՍԵՐՄԵՂԵՆԻ ՄԱՍԻՆ

1· Առաջարկել Հանրապետությունների Հողժողկոմատներին՝ վոչ ուշ քան սույն տարվա փետրվարի 1–ն Անդրհողժողկոմատին ներկայացնել 1933 թվի բամբակի սերմերի ռայոնացման պլանները:

Անդրհողժողկոմատին քննել և հաստատել այդ պլանները, վոչ ուշ, քան սույն տարվա փետրվարի 5–ը:

2· Առաջարկել Պետ· բամբակ· ինստիտուտին մինչև սույն տարվա փետրվարի 1–ը ներկայացնել Անդրհողժողկոմատին և Հանրապետությունների հողժողկոմատներին՝ 1933 թվի ցանքսերի համար հատկացված բամբակի սերմի քանակի և վորակի մասին մանրամասն զեկուցում:

3· Պարտավորեցնել Անդր· բամբակ մշակող վարչության՝ սերմային հումքի մաքրելը վերջացնել վոչ ուշ քան փետրվարի 15–ը, իսկ սերմացուն բամբակաբուծներին բաժանելու համար գնման կետերը տեղափոխելը՝ պլատրել վոչ ուշ քան սույն տարվա մարտի 15–ը:

Սերմացուի բուռանիվակային զտված պահուկները, ինչպես ամերիկյան, նույնպես և յեգիպտական բամբակի սերմացուին խառնելու դեմ ձեռք առնել վճռական միջոցներ, ապահովել նրանց ճիշտ պահպանությունը: Անդր· պետ· բամբակ· ինստիտուտին՝ բամբակի սերմի ճիշտ պահպանման և նրա գործարանային զտման համար սահմանել առևտրական հանդուրժություն:

ԱՍՖԽՀ–ի Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհուրդը պահանջում է խորհրդային, կոլխոզային և առևտրական մարմիններից, անխնայորեն չախջախել կուլակային ընդհմտությունն ու ապրոտաժը բամբակի յարդը բերքն ապահովող միջոցառումների դեմ: Մերկացնել կոլխոզնիկը և սովխոզները խլիված կուլակային տարրերին և այսպիսով կամպանիան, քաղաքականապես ամրացնել կոլխոզներն ու սովխոզները, բարձրացնելու ՄՏԿ–ների դերը 1933 թվի բամբակաբուծության բոլոր ցուցանիշների կատարելու շուրջը մոբիլիզացիայի յենթարկելով բանվորներին, կոլխոզնիկներին և գյուղի չքավորությունը – միջակային մասսաներին:

ԱՍՖԽՀ Ժող· Կոմ· Խորհ· նախագահ՝ ՄՈՒՍԱԲԵԿՈՎ.
ԱՍՖԽՀ Ժող· Կոմ· Խորհի գործերի կառավարիչ՝ ՇԱՀՎԵՐԴՈՎ.

13 հունվարի 1933 թ·
Թիֆլիս

1933 ԹՎԻ ԲԱՄԲԱԿԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆԻ ՄԱՍԻՆ, ԲԱՄԲԱԿՍՅԻՆ ԿԱՊՊԱՆԻԱՅԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՎԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԱՍՍՀ ԺՈՂԿՈՄԽՈՐՀԻ ՅԵՎ ԱԿ(Բ)Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Կուսակցության գլխավոր գծի ճիշտ կենսագործման համար մղած, ԱՍՍՀ գյուղատնտեսությունը վերջին տարիներում ձեռք է բերել հաջողություններ: Բամբակի ցանքսի տարածությունը նախապատերազմյան 2 անգամ ավելացել է: Բամբակացան շրջանների գյուղացիության $^2/_3$ մասից ավելին կազմակերպված են կոլխոզներում: Հիմնական բամբակացան շրջաններում ծավալված է ՄՏԿ-ների լայն ցանց 1014 տրակտոր ունեցող տրակտորային պարկով:

Ձեռք բերած հաջողությունները հետագայում ամրապնդելու նպատակով և յերկրորդ հնգամյակում ԱՍՍՀՄ-ի բամբակային յերկրորդ բազա դարձնելու ու առաջիկա գարնանը բամբակացքին կամպանյան հաջողությամբ անցկացնելու համար, ԱՍՍՀ Ժողկոմխորհը և ԱԿ(բ)Կ կենտկոմը վորոշում են.

1. Ցանքսի տարածությունը 1933 թվին սահմանել 191·200 հեկտար, վորից սովխոզներում 11000 հեկտար և բամբակային անասնապահությունների ցանքսաշրջանառության մեջ մտցվող յոնջայի (люцерны) 16630 հեկտար, վորից սովխոզներում 4·500 հեկտար:

2. Հատատել բամբակի և յոնջայի ցանքսի հետևյալ բաժանումը բուն ռայոնների:

№ № բուն ռայոնների	ՌԱՅՈՆՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ	1933 թիվ	
		Բամբակ· ցանքսի պլանը	Յոնջայի ցանքսի պլանը
	ԳՅՈՒՂԱՅԻՆԱԿԱՆ ՍԵՏՈՐ		
1)	Սարիր–Ախտ	16·600	2·600
2)	Կարադոնլի	10·000	1·000
3)	Ալի–Բայրամլու	12·000	1·800
4)	Սալյանի	14·800	920
5)	Աղդաշ	11·000	1·000
6)	Գյոգչայ	17·500	1·000
7)	Ջյութլամիր	10·000	1·000
8)	Սամուխ	12·600	—
9)	Բարդի	19·500	300
10)	Աղջաբեդի	7·700	700
11)	Բելասուվար	6·800	1·000
12)	Կազախ	7·600	—
13)	Թաուզ	2·700	—
14)	Շամխոր	7·000	—
15)	Կասում–Իսմայլովսկ	8·500	200
16)	Գյանջա	3·500	—
17)	Աղդամ	6·000	—
18)	Կարյագին	6·800	—
19)	Ջիլթայլի	2·800	—
20)	Ջանգելան	1·000	—
21)	Լեռն· Ղար· Ամա· չրջան	2·500	—
22)	Նախ· Ի· Ս· Հ·	9·000	—
	Ընդամենը գյուղացիական տնտեսություն	180·200	12·030
	Սովխոզներ		
1)	Կարա–Ջալար	4·000	1·500
2)	Մ[illegible]	7·000	3·000
	Ընդամենը սովխոզներ	11·000	4·500
	Ընդամենը ԱՍՍՀ–ում	191·200	16·630

3. Առաջարկել Ժողժողկոմատին և Տրակտորկենտրոնին, կուսակցության ռայկոմների ու ռայդործկոմների հետ միասին ապահովել ագրոտարտադրական կոնֆերենցիայում բամբակի ռայոնական պլանների քննությունը, համապատասխան ջրային և հողային ռեսուրսների տեղավորել պլանն ըստ դյուղխորհուրդների և դյուղերի:

Հողժողկոմատին դնով պատասխանատվություն դնել ընկ· Պիչախչու և կուսակցության ռայկոմների քարտուղարների վրա:

4. Պարտավորեցնել Տրակտորկենտրոնին և Ագրոսովխոզամբակտրեստին, սովխոզներին, ՄՏԿ-ներին, կոլխոզների հատցրած պլանների համար վրա և գոյություն ունեցող հրահանգների համաձայն՝ առանձին սովխոզներում, ՄՏԿ-ներում և կոլխոզներում ապրիլյանների կազմակերպել, ՄՏԿ-ներում և կոլխոզներում ապրիլյանների կազմակերպել վոչ ուշ, քան սույն տարվա փետրվարի 15-ը:

Ներկա վիճակը չկատարելու դեպքում՝ պատասխանատվության դրվում է ընկ· Ալիբեկովի և Ջաղրդլի վրա:

5. Պարտավորեցնել ռայկոմների քարտուղարներին և դործկոմների նախագահներին ապահովել բամբակային տնտեսությունների, բուն առանձին դյուղխորհուրդների և դյուղերի մենատնտես աշխատավորների ցուցակի կազմումը, ռայդործկոմների անմիջական մասնակցությամբ, ցույց տալով մինտարակատգյալի յինվենտարային տարածության չափը: Այդ աշխատանքն ավարտել վոչ ուշ քան հունվարի 15-ը:

6. Արճանագրելով աշնանացանի վարի և ձմեռվա արտերի ծայր առաջիկան անբավարար ընթացքը, առաջարկել Ագրոտրակտորկենտրոնին· Ալիբեկովի պատասխանատվությամբ ապահովել աշնանացանի պլանի անցկացումը մինչև հունվարի 20-ը և ձմեռային արտերը մինչև սույն տարվա փետրվարի 15-ը:

7. Արճանագրելով ցանքսաշրջանառությունը մտցնելու հարցում չբավականացնող կազմակերպչական աշխատանքը, առաջարկել նրա ագրոտեխնիկական թերագնահատումը, ինչպես սովխոզներում և կոլխոզներում բերքատվությունը բարձրացնելու հիմնական միջոցն–

թյուն մեկը — պարտավորեցնել ռայկոմների քարտուղարներին, ռայդեպ կոմների նախագահներին, սովխոզների և ՄՏԿ պետերին մինչև սույն տարվա փետրվարի 1-ը սովխոզների և կոլտնտեսների արտադրական խորհրդակցություններում՝ ապրանքամթերքի պլանային աճման մասին մանրամասն բացատրություններ տալ և աշխատավորներին մանրածախ առևտրի ծավալների ավելացման հնարավորությունների մասին՝ ելնելով ցանքատարածության մեծացման բոլոր հարցերը:

8. Առաջարկել ընկ. Ալիբեկովին (Տրակտորկենտրոն) Հողժողկոմատի և Պետպլանի միջոցով մինչև սույն տարվա փետրվարի 15-ը մեծացնել ժողկոմխորհը հատուցանելու համար բամբակի ցանքսի և մշակման (պարզունակ, տափանելը և այլն) հետ կապված աշխատանքների բոլոր մեքենայացված (տրակտորային) պլանների պլանը:

9. Ադրտրակտորկենտրոնին և Հողժողկոմատին ապահովել մինչև սույն տարվա մարտի 1-ը ինքնաթափ ձմեռային վերանոթոգման ավարտումը:

Վերանորոգման կամպանիայի ընթացքի վրա հսկողություն դնել ընկ. Կրյուկովի վրա (Ադրտրակտորկենտրոն):

10. Տրակտորային հմնական մասերի աշխատանքի համար Ադրտրակտորկենտրոնի դեկավարության համար Սոյուզպրանսի աշխատանքները:

Տրակտորկենտրոնին ընկ. Կրյուկովի պատասխանատվությամբ մի ամսվա ժամկետում ապահովել արհեստանոցների վերանորոգումը և անհրաժեշտ պրոդուկցիայի արտադրությունը:

11. Առաջարկել Անդրկովկասեղեկ 3-րդ չահագործման ռայոնի պետ Հյուսեյնովին՝ ապահովել առանց հապաղումների հեռվից դուրս Ադրտրակտորկենտրոնի բեռների, տրակտորների պահեստային մասերի ՄՏԿ-ներին ուղարկելը:

12. Առաջարկել Ադրպլանին, ընկ. Յեֆիմովի անձնական պատասխանատվությամբ՝ 2-որյակ ժամկետում, Ադրտրակտորկենտրոնի բաշխման ցուցակների համաձայն, ապահովել Գյուղմասի ռայոնական պահեստները գյուղատնտեսական մեքենաների (շաքարեցան, դուբման, կուլտիվատոր և այլն) պահեստային մասերի ուղարկումը՝ կոլխոզնիկների և մենատնտեսների մատուցարարման համար:

13. Գյուղատնտեսության վնասատուներից բամբակի ցանքսի տարածությունները պահպանելու պլան հաստատել 61·000 հեկտար, որից ավելացնել ճանապարհով 27·600 հեկտար և ամբողջ ԱՍՍՀ-ում «Ջոտ»-ի թերկյակ մշակմամբ ու ալումինի թերկյակ մշակման հանձնարարով:

14. Ինդրել ՀՍՀՄ Ժողկոմխորհին վերև հիշված ցանքսային տարածությունների վրա բամբակի վնասատուների դեմ պայքարն ապահովելու համար

ա) առաջարկել ՀՍՀՄ Հողժողկոմատին վերանայել Վնասատուների դեմ պայքարող ընկերության միության կողմից Ադրբեջանում բամբակի վնասատուների դեմ պայքարելու համար աշխատանքների սահմանած ծավալը, քան նեղկա վորոշման 10-րդ կետ.

բ) առաջարկել վերոհիշյալին, յուր ժամանակին կենսագործել Ադրբեջանի համար խմիկատների ուղարկումը, ամենախիտ քանակության միջոցով, վորն ապահովի նախատեսված տարածությունների մշակումը

և առանձնապես լուծել այդ աշխատանքների ֆինանսավորման խնդիրը:

15. Առաջարկել Վնասատուների դեմ պայքարող ընկերության Ադրբեջանի բաժանմունքին, վոչ ուշ քան ապրիլի 15-ը, ավարտել ռայոնավորել — տեխնիկական կադրերի ընտրությունն ու պատրաստումը՝ բամբակի պահպանության հիմքով միջոցառումները ժամանակին կենսագործելու համար:

Վնասատուների դեմ պայքարելու դծով պատասխանատվությունը դնել ընկ. Ոսինի վրա:

16. Հանրային պարապմունքների մատակարարումը դնել Ադրբյուրմատ-ի վրա:

Ադրտրակտորկենտրոնին — ընկ. Ալիբեկովին և Գյուղմատ-ին — ընկ. Յեֆիմովին անմիջական պայմանագրեր կնքել հանրային պարապմունքների մատակարարումը և պահպանությունն ապահովելու համար:

Հանրային պարապմունքների պահպանության համար, բացի Ադրբյուրմատ-ի պահեստներից, հատկացնել նաև Ադրբամբակմիության, Տրակտորկենտրոնի և մյուս կազմակերպությունների ապրատ պահեստային չէնքերը:

17. Առաջարկել Ադրտրակտորկենտրոնին — ընկ. Ալիբեկովին, Հողժողկոմին — ընկ. Զալյանին, Բամբակ միության վարչությանը — ընկ. Մկրտչյանին մինչև սույն տարվա հունվարի 15-ը ներկայացնել ժողկոմխորհի քննության բամբակի բուռ տեսակների ռայոնացման կնճռակապելու պլանը:

18. Ձմեռնաների ցանքսային պլանների վիճակատար յուրացմանն ապահովել նշանակություն տալով՝ առաջարկել ընկ. Զալյանին և Սերմ Ֆոնդ միության — ընկ. Կամբուրովին՝ ապահովել յոնջանների սերմացուի անհրաժեշտ քանակության հայթայթումը:

19. Առաջարկել Ադրբլրտնտեսությանն ընկ. Հյուսեյնովի և Գավրիլովի պատասխանատվությամբ՝ ձմեռային արտերի ավարտման ժամանակ բամբակի ցանքսի ռայոններին հատկացված պլանների հիման վրա, տեղերում սկսել ջրելու պլանների կազմումն այն հաշվով, վոր նրանց դյուղսովետներին և կոլխոզներին ու մենատնտեսներին հասցնել վոչ ուշ, քան սույն տարվա փետրվարի 15-ը:

Առաջարկել ռայկոմներին և ռայդեպկոմներին ՄՏԿ-ների և ռայհողբաժինների հետ միասին, քննել և հաստատել ռայոնական ջրելու պլանները:

20. Ադրբլրտնտեսությանը, ընկ. Գավրիլովի պատասխանատվությամբ, վոչ ուշ քան մարտի 15-ն ավարտել ջրատաշխման սխեմայի մաքրումը և վերանորոգումը ռայոններում, սույն տարվա փետրվարի 15-ից մինչև մարտի 15-ը հատկացրած մաքրելու մխմամայակ:

21. Առաջարկել Ադրբլրտնտեսությանը ծավալել և սկսել ջրահանելիից ստացվող 61 ազրեզատների վերանորոգումը: Ապահովել ձմեռային արտերին մատնանշված չափերի և նստատների նորոգման սկիզբը վոչ ուշ, քան փետրվարի 10-ը նրանց Բաքվի գործարանների պահան պահպանի մեքենայական արհեստանոցներում միջև համաձայնության միջոցով: Մեքենայական ատրքավորման վրա վերանորոգության պետք և վերջացրի վոչ ուշ քան սույն տարվա մարտի 1-ը, խոկ

մոնտաժային – հավաքական ապրքավորման վերանորոգման մինչև սույն տարվա մարտի 20–ը:

Մեքենայական ապրքավորման վերանորոգման գծով պատասխանատվությունը դնել ընկ. Տորոպովի վրա:

22. Ադրջրանտեսությանն ապահովել ջուր ընդունող հուների և ջրաչափական ցանցի մաքրման վրա տեխնիկական ղեկավարություն այնպես, որ այդ աշխատանքները պատրաստիր կերպով կատարվեն ոչ ուշ քան սույն տարվա մարտի 20–ը:

Պատասխանատվությունը դնել ընկ. Գալիլովի վրա:

23. Ադրջրանտեսությանը՝ համաձայն հաստատված պլանների, ապահովել ճարտարապետական սխեմաների (ափերի ամրապնդում, լվացքների մաքրման աշխատանքներ, շլյուզների շինարարություն, ջրատար անցքերի վորելը և այլն) աշխատանքների լրիվ ապահովումը:

Ճարտարապետական սխեմաների գծով աշխատանքների կատարման պատասխանատվությունը դնել ընկ. Գալիլովի վրա:

24. Բազմի «Շմիդտի», ռազմական նավահանգստի գործարանների դերեկտորներին՝ Ադրջրանտեսության մեքենայական ապրքավորման պատվերները կատարել առաջին հերթին, խստորեն պահպանելով աշխատանքների ավարտման ճիշտ ժամկետները:

25. Կոմունալ փոնդերի լիազոր ընկ. Զարաֆյանին՝ մինչև փետրվարի մեկն ապահովել Ադրջրանտեսության կաթնայի, յերկաթի և մոնտաժային նյութերի պահանջը՝ յեղած հանրապետական փոնդերից:

26. Գետային տրանսպորտի Անդրկավկազյան — ընկ. Գրաբովսկուն՝ Անդրյերկաթգծի ճանապարհային – տրանսպորտային բաժանմունքի վարչության կատարել (Քուռի վրայով) նավթամթերքատարների, շինարարական նյութերի և մեքենաների մասերի տեղափոխությունն ըստ Ադրջրանտեսության պահանջի՝ հերթից դուրս:

27. Ադրնավթատր–ին, Ազերյանավաղին, համաձայն պահանջի, պատվեր Ադրջրանտեսության համար բոլոր կենդրոնական և գծային բազանեղեցամ նախատեսված արտերի համար անհրաժեշտ նավթամթերք – ներ:

Ադրնավթատր–ի գծով պատասխանատվությունը դնել ընկ. Ախունդովի, իսկ Ազերյանավաղի գծով՝ ընկ. Մուրատովի վրա:

28. Ինդրել Ադրժողկոմխորհին, Գլխ.–Ջրանտեսության գծով միջոցներ ձեռք առնել Ադրջրանտեսության պլանային պահանջները հիմնական շինարարության բնագավառում (ցեմենտ, փայտանյութ, մետաղ, յերկաթ) կատարելու համար, համաձայն նրանց որակուցյալային ժամկետների:

29. Հողժողկոմատին — ընկ. Զալյանին, Ադրջրանտեսությանը — ընկ. Գալիլովին, Պետպլանին — ընկ. Ալամալին յերկու տասնօրյակի ընթացքում մշակել և ներկայացնել Ժողկոմխորհին խոշոր ջրային – ամառնային շինարարության, ցանքասային տարածությունների յելքի և 1933 թվի պարտանքը նրանց դյուզատնտեսական յուրացման պլանը:

ԱՍԽՀ Ժողկոմխորհի նախագահ՝ ԲԱԳԻՐՈՎ

Ա(բ)Կ կենտկոմի բարտուղար՝ ԱՂԱ–ՍՈՒԼԹԱՆՈՎ

ՅԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲԱՄԲԱԿԻ 1933 ԹՎԻ ՊԼԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԱԴՐԺՂԿՈՄԽՈՐՀԻ ՅԵՎ ԱԴՐԿՄԿՈՒՍԻ (Բ) ԿԿ-Ի 1933 ԹՎԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 27-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Խորհրդային Ադրբեջանի Ժողկոմխորհը և Ադրկոմկուսի (բ) կենտկոմը մատնանշում են, վոր յեգիպտական բամբակի զարգացնելու գործում մեծ հաջողություններ են յեղել, մանավանդ անցած տարեշրջանում, վոր հնարավորություն է տալիս 1933 թ. ապնավառեցուկ սերմերով 25·000 հեկտար ցանել, դլխավորապես «Կարա Չալար» սոլիոկի հաշվին:

Ժողկոմխորհը և Ադրկոմկուսի կենտկոմը մատնանշում են, վոր ձեռք բերված հաջողությունների հետ միասին, մի շարք ռայոններ (Ջյուլյամխր, Գյոքչայ, Բարդա) մինչև ամառամարտը անթույլատրելի ուշացում են տարձրել բերքահավաքի և ցանքսի վորակի, մշակման և բերքահավաքի, յեգիպտական բամբակը վնասատուներից պաշտպանելու համար մղվող պայքարին, վորի հետևանքով չի կատարվել բերքահավաքի հանրապետական պլանը:

Միությանն ապրդյունաբերությունը բարձր տեմպերի մատուր բամբակով ապահովելու նպատակով և անհրաժեշտ դառնալով ուշ կերպով չրջազարձ անել՝ դեպի յեգիպտական բամբակի վորակական բերքի հավաքարձ մղվող պայքարը, Ժողկոմխորհն ու Ադրկոմկուսի (բ) կենտկոմը վորոշում են.

1. 1933 թվի յեգիպտական բամբակի ցանքսի պլանը հաստատել 25,000 հեկտար, բաժանելով ըստ ռայոնների հետևյալ կերպով:

Ալի–Բայրամլի — 5,100 հ. Սարիր–Սրատ — 1,200 հ. Բեյլասուվար — 500 հ. Քյուրդամիր — 3,400 հ. Սալյան — 3,800 հ. Ղարադոնղու — 500 հ. Աղջաբեդի — 2,500 հ. Գյոքչայ — 1,000 հ.:

Ընդամենը՝ պրմանատրած տեմպերը — 18·000 հեկտար, Կարա-Չալար սոլիոկը 4·100 հեկտար և Միլի սոլիոկը — 3·000 հեկտար:

Բացի դրանից, յեգիպտական բամբակ ցանելու սահմաններ վորոշել Համարի, հաստատած պլանից դուրս՝ հետևյալ ռայոններում նշել Սամուխի, Բարդայի, Աղդաշի, Կարյագինի ու Ջիլբրայիլի ռայոններում:

2. Յեգիպտական բամբակի տեսակներով ռայոնացման հետևյալ պլանը սահմանել.

ԹԱՅՈՆՆԵՐ	Սահիլյար դրա	Ցուտարի	Աշխատի	Մոլոտիով	Զանազան տեսակի	Ընդամենը
Ալի Բայրաժուխ ռայոն	1,400	3,700	—	—	—	5,100
Քյուրդամիր »		3,400	—	—	—	3,400
Սալյանի »	3,800	—	—	—	—	3,800
Սաատլու-Ասգափ »	1,200	—	—	—	—	1,200
Բելասուվարի »	—	500	—	—	—	500
Աղջաբեդու »	—	—	2,500	—	—	2,500
Գյոբչայի »	—	—	1,000	—	—	1,000
Ղարագոնչուի »	—	500	—	—	—	500
Ընդամ. բոլ ռայոններով	6,400	8,100	3,500	—	—	18,000
Գաբա Ջալա սովխոզ	2300	100	—	1300	300	4,100
Մասալինի անվան սովխոզ	—	1,000	—	2,000	—	3000
Ընդամեն Ադրբեջանում	8700	9200	3500	3300	300	25100

3. Առաջարկել Ադրբեջանի Ժողժողկոմատին, ընկ. Կասումովի պատասխանատվությամբ: Ապահովել տրամադրել — ընկ. Զադրաչին — Ադր. դիտ. հետազ. բամբ. ինստիտուտ ընկ. Աբաս Սուլթանովին, դյուղատնտես ընկ. Կրեմլեվային՝ մի առանձրյակում Ժողկոմխորհին ներկայացնելու ի հատատուվթյուն ցանքսի սկզբի և վերջի, մշակելու և վուզման դիֆերենցացրած ժամկետները:

4. Առաջարկել Ժողժողկոմատին, ընկ. Կասումովի պատասխանատվությամբ 3-որյա ժամկետում յեղխոտակաև բամբակի ռայոններ դրծուղել հատուկ աշխատողներ՝ ցեղած և արտի ապած լավագույն հոդամասերը յեղխոտակաև բամբակին հատկացնելու համար:

5. Առաջարկել Ադխլոպտրակտորոցենտրին և Զադրամբակմիությանը հրամայել կոմխոտին, վոր յեղխոտակաև բամբակ մատակարարողների հետ արտադրական վինդիս՝ պահել հատուկ տրթաչին պայմանագրերն անցյալ տարվա որինակով, վոր յեղխոտակաև բամբակ ցանելուն խթան հանդիսանան:

6. Առաջարկել Ադխլոպտրակտորոցենտրին, ընկ. Սամսոնովի պատասխանատվությամբ, փետրվարի 15-ից մինչև մարտի 1-ը Անգր. Գիտ. Հետազ. բամբ. ինստիտուտին կից, վոչ պակաս քան 50 դյուտա տնտեսանեների ու ագրոտեխնիկների վերատատրաստման համար 15-որյա կուրսեր կազմակերպել, յեղխոտակաև բամբակին վերաբերող աշխատանք տանելու համար:

Կուրսերի համար աշխատողների ընտրության գործը դնել ընկ. Պիչախչու (Ժողժողկոմատ) և Սամսոնովի (Ադխլոպտրակտորոցենտր) վրա:

7. Առաջարկել Ադխլոպտրակտորոցենտրին, յեղխոտակաև բամբակի վերաբերմամբ յերեք տեսուչ ընտրել, նրանց գործուղելով Կարա-Ջալա սովխոզ ընկ. Կրեմլեվայի մոտ համապատասխան հրահանգներն առանձրալու համար:

Իրագործման ժամկետ սահմանել փետրվարի 1-ը:

8. Առաջարկել Ադխլոպտրակտորցենտրին—ընկ. Սամսոնովին և ՄՏԿ-ների դիրեկտորներին յեղխոտակաև բամբակին վերաբերող աշխատանքում պատասխանատու լինելուց համար հատուկ դյուզատնտեսներ ու ագրոտեխնիկներ ընտրել:

Հողժողկոմատը պետք է նրանց հատուկ հաշվառի մեջ պահի ու նրանց անձնական պատասխանատվությունը սահմանի:

9. Հանձնարարել ընկ. Կրեմլեվային, վոր մի ամսում յեղխոտակաև բամբակի մշակությանը վերաբերող դրքույկ կազմի, իսկ Հողժողկոմատին,—ընկ. Պիչախչուն և Ադերնեչրին—ընկ. Հեյդարլուն՝ հրատարակել ապզայնի լեզուներով:

10. Պատասխանատվացնել վուռատկոմների ռայկոմներին և ռայգործկոմներին, վոր անհապաղ յեղխոտակաև բամբակին վերաբերող աշխատանք ծավալեն, այդ աշխատանքն առանձին հանդուրժության տակ առնելով, գյուղխորհուրդներն ու կոլխոզները լավագույն, առուզված աշխատողներով ապահովելով:

Խորհ. Ադրբեջանի ժողկոմխորհի նախագահ—ԲԱՂԻՐՈՎ

Ադրկոմկուսի (բ) կենտկոմի բարտուղար—ԱՂԱ ՍՈՒԼԹԱՆՈՎ

ԲԱՄԲԱԿԻ ՏՆԿՎՈՂ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ 1933 ԹՎԻ ՊԼԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ԱՍԽՀ ԺՈՂԿՈՄԽՈՐՀԻ 1933 Թ. ՀՈՒՆ. 27-Ի № 73 ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

ԱՍԽՀ Ժողկոմխորհը վորոշում է.

1. Հաստատել բամբակի տնկվող կուլտուրայի պլանն ըստ ռայոն-ների հետևյալ կարգով.

1. Գյոքչայ	50	50
2. Կատում-Խմայլովակ .	75	75
3. Գյանջայ	100	100
4. Թավուշլի	30	—
5. Ղազախ	70	5
6. Նախ. ԽՄՀ	175	20
Ընդամենը . . .	500	250

Ծանոթություն. (Նախ. Խ. Մ. Հ.) Նորաշենի ռայոնում—85:

2. Առաջարկել ռայդործկոմների նախագահներին և ՄՏԿ-ների դիրեկտորներին պլանային առաջադրությունը բաշխել և հասցնել առանձին կոլխոզների վոչ ուշ, քան հունվարի 25-ը, վորի ժամանակ տարածությունների բաժանումը կատարել վոչ թե բաժան բաժան տված տեղամասերով, այլ վոչ պակաս քան 5 հնկատար յուրաքանչյուր կոլխոզում և առաջին հերթին դրծի մեջ ներդրավել անցյալ տարինեթի վորձն ունեցող կոլխոզնիկներին:

3. Առաջարկել Անդրկյուղմատ Ազրբևջանի բաժանմունքին ընկ. Յեֆիևի անձնական պատասխանատվությամբ՝ դրծուղել ռայոններում հատուկ աշխատողներ, ռայոններն ուղարկված ջրմոցային տարքաղաքների Ազրբամբակտրակտրկենտրոնի պահանջի համեմատ, ընդունված տարածությունների համաձայն տեղափոխումներ կատարելու համար:

4. Առաջարկել Անդրյերկաթուղու 3-րդ շրջանի վարչակազմին ընկ. Հյուսեյնովին, անմիջապես Անդրկյուղմատի պահանջի համաձայն՝ բեռնատեղափոխել ջրմոցային տարքաղաքները:

5. Պլանի 100%-ային կատարումն ապահովելու նպատակով առաջարկել ռայդործկոմների նախագահներին և ՄՏԿ-ների դիրեկտորներին՝

ա) ապահովել ստացված ջրմոցային տարքաղաքներն իր ժամանակին կոլխոզներին բաժանելը.

բ) ծավալել բամբակի տնկվող կուլտուրայի շուրջը նախապատ-

րաստական աշխատանք և ապահովել նրա վարտարումը մինչև ապրիլի մարտի սկիզբը, այսինքն՝

1) ադրի ջրմոցային հողի մշակումը մինչև մարտի 1-ը,

2) ջրմոցային փոսերի փորելը մինչև ս.թ. փետրվարի 25-ը:

6. Առաջարկել Ազրկոլխոզբամբակին՝ ընկ. Զազրայի անձնական պատասխանատվությամբ՝ վոչ ուշ քան հունվարի 28-ը կարար – Զալա մի սովխոզին համապատասխան ցուցմունքներ տալ, համաձայն Ազրբամբակտրակտրկենտրոնի պահանջի անմիջապես հավաքել տնկվող բամբակի քիմերից տնկվող կուլտուրայի սերմերը:

7. Սահմանել աշխատանքի հետևյալ ժամկետները.

ա) Ջրմոցներում սերմի ցանելը փետրվարի 25-ից մինչև մարտի 15-ը:

բ) Հերկած հողում տնկելը—ապրիլի 25-ից մինչև մայիսի 10-ը:

Առաջարկել Ազրբամբակտրակտրկենտրոնին հիշյալ ժամկետները վերտաժանել առանձին ռայոնների մեջ:

ԱՍԽՀ Ժողկոմխորհի նախագահ՝ ԲԱԳԻՐՈՎ

ԱՍԽՀ Ժողկոմխորհի գործերի կառավ. ՇԱՄՍԱԴԻՆՍԿԻ

ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՎԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀՈՂԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

ԱՆԴՐԺՂԿՈՄԽՈՐՀԻ ՅԵՎ ԱՆԴՐՅԵՐԿՐԿՈՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Անդրժողկոմխորհը և Համ. կ(բ)կ Անդրյերկրկոմը արձանագրում են, որ Անդրհողժողկոմատի սիստեմի աշխատողները իրենց ղեկավարում ցույց են տվել հանցավոր անգործունեություն ու անփութություն վերաբերմունք գարնանացանի կամպանիայի նախապատրաստման գործում (մանավանդ հողային մարմինների խորթ տարրերի դեմ պայքարելու և կոլխոզային կադրերը ամրացնելու գործում):

Ընդառաջ կատարելագործային պայքարին՝ Անդրկոմկուսյան դյուրումի և կուլակության մնացորդների վորձերին՝ ամեն կերպ արգելակելու և վհատեցնելու Անդրկոմկուսի դյուրատնտեսության վերելքը Անդրհողժողկոմատի մի շարք սեկտորների և աշխատողների մոտեցման մեջ գերակշռում է ապազգաքաղաքականություն, գործնականություն, չկա դասակարգային զգոնություն, չկա չեզոքություն կոլխոզային ակտիվի կազմակերպման և մասսաների մոբիլիզացիայի վրա:

Գարնանացանի կամպանիայի և բերքատվության արմատական բարձրացման համար անհրաժեշտ ձեռնարկները անց են կացվում մեծ ուշացումով, վոչ բավարար կազմակերպված և առանց պատշաճ ուշադրության դեպի անցկացվող միջոցների վորակը:

Անդրժողկոմխորհը և Անդրյերկրկոմն Անդրկոմկուսի հողային մարմինների բոլոր աշխատողներից պահանջում են անվիճելական մարտական մոբիլիզացիա: Հողժողկոմատը պետք է անվիճելապես տահմանի աշխատանքի ամբողջ սիստեմում խիստ պատասխանատվություն (կուսակցական և դատական) ամեն մի աշխատողի կողմից գարնանացանի կամպանիայի վերաբերյալ նրա անցկացրած ձեռնարկումների համար, դուրս նետելով հողային մարմիններից դասակարգային թշնամու բոլոր ագենտներին և այլասերվածներին:

Անդրժողկոմխորհը և Անդրյերկրկոմը նախազգուշացնում են հողային մարմինների բոլոր աշխատողներին, վոր ամենաչնչին թափթփված վածություն հողային աշխատողների աշխատանքի մեջ կհամարվի դատավճռություն բանվոր գասակարգի և կուսակցության շահերի պայքարի ու շինարարության ամենակարևոր տեղամասում և կպատժվի հեղափոխական օրենսդրության ամբողջ խստությամբ:

Հողային մարմինների աշխատողները հատուկ ուշադրություն են դարձնելու՝

ա) հողային և կոլխոզային կադրերի խիստ ստուգման ու ընտրության և նրանց իրական (և վոչ թե ձևական ու մակերեսային) քաղաքական ու արտադրական վերապատրաստման վրա,

բ) մասսայական աշխատանքի լայն ծավալման և, այդ հիման վրա, կոլխոզային շինարարության նկատմամբ պրոլետարական ղեկավարության ապահովելու վրա (ցանքաշրջանառություն, արտադրական – ֆինանսական պլան, արտադրական բրիգադ և այլն):

գ) Անդրկոմկուսի առանձին տայոնների առանձնահատկության մանրամասնին հաշվառման վրա (կուլտուրայի, կոլեկտիվացման մակարդակի տարբերությունը):

Ժողկոմխորհը և Անդրյերկրկոմը հատկապես ընդգծում են, վոր գիտական – հետազոտական հիմնարկների և ԲՈՒՀ–երի սիստեմը գյուղատնտեսության ծծով բոլորովին կտրված և գարնանացանի կամպանիայի մարտական խնդիրներից: Ժողկոմխորհը և Անդրյերկրկոմը նախազգուշացնում են գիտական–հետազոտական հիմնարկների և ԲՈՒՀ–երի բոլոր աշխատողներին, վոր ղեկավարության պիտանիությունը դատելու են ըստ այն, թե նրանք վորքան հաջող կերպով կկապահեն իրենց գործնական աշխատանքը գարնանացանի կամպանիայի հերթական խնդիրների լուծման հետ:

Անդրժողկոմխորհը և Անդրյերկրկոմը բոլոր կուսակցական, խորհրդային և հողային մարմիններից պահանջում են անվիճելապես ծավալել ամենալարված պայքար գարնանացանի կամպանիայի վերաբերյալ ձեռնարկումների գործադրմանը ցույց տրվող բյուրոկրատական վերաբերմունքի դեմ:

Ադրժողկոմխորհի նախագահ՝ Գ. ՄՈՒՍԱԲԵԿՈՎ

Համկոմկուսի Անդրյերկրկոմի բարտուղար՝ Ժ. ՄԵՑԵՐՋՈՆ

ԱՍԽՀ 1933 ԹՎԻ ՇԵՐԱՄԱՍԿՈԿՈՆԱՅԻՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

ԺՈՂԿՈՄԽՈՐՀԻ ՅԵՎ ԱԿ (Բ) Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

1· Շերամի բաժանման 33 թվի պլանն ամբողջ ԱՍԽՀ-ում հաստատել 80·000 տուփ, յուրաքանչյուր տուփից հաշվելով 25 կիլոգրամ թերք:

Հաստատել ըստ ռայոնների շերամի բաժանման և կոկոնների յելքի Հողժողկոմատի ներկայացրած պլանը, ըստ պայմանագրային սեկտոր – բի:

Շերամապահական շրջաններին շերամի իր ժամանակին բաց թողնե – լու և բաժանելու պատասխանատվությունը պետական կերպով դնել ըն – կեր Իսամիլովի և նրա ոգնական Ախունդովի վրա:

2· Կոլխոզներում՝ շերամի սերմի բազմացման պլանն ընդունել 115 տուփի չափով, որից Շամախու սովխոզում 45 տուփ, Նուխու սովխո – զում 70 տուփ, յուրաքանչյուր տուփից 25 կիլոգրամ կոկոնների յելք ունենալու հաշվով:

Պլանի լիակատար յուրացման պատասխանատվությունը դնել սով խոզների դիրեկտորների վրա:

3· Առաջարկել Հողժողկոմատին և Ազրմեռաքատրեստին 1933 թվի հունվարից վոչ ուշ՝ սկսել 33 թվի շերամակոկոնային կամպանիան, ա – ռաջին հերթին ապահովելով շերամի պետական վերահսկողությունը՝ 32 թվին արտադրած շերամի վարակվածությունը հայտնաբերելու նպատակով և ապահովել նրա պահպանման համար համապատասխան պայմաններ:

Շերամին իր ժամանակին վերահսկելու և նրան բավարար պահպա – նելու պատասխանատվությունն Ազրմեռաքատրեստի գծով՝ դնել ընկ· Սավուշկանի վրա: Ազրմեռաքատրեստին — իր ժամանակին ապահովել շերամի վորդերի դեզինֆիկացիան (հակահնեխում), շերամի սերմի տա – քացնելը, ինչպես նաև այդ ուղղությամբ կապրելի պատրաստումն ու վերապատրաստումը: Դեզինֆիկացիայի և սերմի տաքացնելու պատաս – խանատվությունը դնել ընկ· Իբրահիմովի, իսկ կապրելի պատրաստ – ման գործում ընկ· Մարգարովի վրա:

4· Պատրաստ պահել Վնասատուների դեմ պայքարող ընկերությա – նը՝ բաց թողնել Ազրմեռաքատրեստին անհրաժեշտ քանակությամբ թուրմ և ապարատուրա· Իր ժամանակին բաց թողնելու պատասխանա – տվությունը դնել ընկ· Ոսկնի վրա:

5· Առաջարկել շերամապահական շրջանների ռայպոտրեբկոմներին և ռայհողբաժիններին, ռայմեռաքակոմների հետ միասին տեղերում հայտ նաբերել կուլտիվացիոն–ուռճացած ոնտեռությունները և տալ նրանց պլան նից ավելի կայուն առաջադրություններ, այն պայմանով, վորպեսզի

տվյալ ռայոնի կոլխոզնիկների համար ստեղծված համեմատությամբ յուրաքանչյուր տուփից կուլտիվացիոն ոնտեռությունները տան 30% ավե – լի շերամի յելք:

6· Ազրմեռաքատրեստին 1933 թվին ապահովել բարձրավորակ շե – րամի սերմ արտադրելու և հետագայում ավելի շատ բերք տվող տե – սակների ներդրման համար անհրաժեշտ պայմաններ ստեղծել:

Հողժողկոմատին և Ազրմեռաքատրեստին — շերամի գործարաններ բե – րել կցել վորոշ ռայոններ, գործարանների վրա դնելով ապրովորտադրա – կան ճեռնարկությունների և շերամի կերակրելու վողջ պատասխանա – տվությունը: Պատասխանատվությունը դնել շերամաեկսպորի վարիչ ըն – կեր Սավուշկանի վրա:

7· Շերամի արտադրության վրա պետական հսկողություն ուժե – ղացնելու նպատակով՝ առաջարկել Հողժողկոմատին և Բանպրոլտեռա – չության տասն որվա ընթացքում քննել, կարմակերպել շերամի գծով պետական ինսպեկցիա:

8· Հաստատել 1933 թվի համար թթի ծառեր տնկելու և նրանց խնամք բի հետևյալ պլանը:

ա) Սովխոզներում զարնանը տնկել 20 հեկտար շերամի թթենիներ, իսկ աշնանը 30 հեկտար:

բ) Շերամի թթենիներ սովխոզներում զարնանը տնկել 2 հեկտարի, իսկ կոլխոզներում 18 հեկտարի վրա:

գ) Շերամապահներին բաց թողնել հաստատված թթենու ծառեր— զարնանը՝ 900·000, աշնանը՝ 300 հազար:

դ) Սովխոզներում վերանորոգել թթուտային տունկեր—100 հեկ – տար:

յե) Սովխոզներում թթուտային տունկերի խնամք — 150 հեկ – տար, կոլխոզներում՝ 400 հեկտար:

զ) Սովխոզների յերկամյա դպրոցների կից հիմնադրել թթենու ծառեր—30 հեկտար, կոլխոզներում՝ 70 հեկտար:

9· Հողժողկոմատին, Ազրմեռաքատրեստին և շերամապահական ռայոնների կազմակերպություններին՝ ապահովել յեղած և նոր տրնկ վող թթի տունկերի լիակատար պահպանություն և համապատաս – խան խնամք:

Հողժողկոմատին, Ազրմեռաքատրեստին՝ իր ժամանակին տեղե – րին հասցնել ապրոճեռնարկումների պլանը: Պլանը ժամանակին տեղե – րը հասցնելու, հետևելու և կատարելու պատասխանատվությունը դնել Ազրմեռաքատրեստի գծով ընկ· Դավիդովի և Հողժողկոմատի գծով ընկ· Կամսարականի վրա:

10· Ազրջրմեռությանը՝ ընկ· Գալիլովի պատասխանատվու – թյամբ ապահովել թթի տունկերն իր ժամանակին ջրելը:

11· Ռայոններում, թթի տունկերի համեմատաբար լրիվ խնամքի և կերային ռեսուրսների ոգտագործման համար առաջարկել Ազրմե – ռաքատրեստին, ռայկոոպերատիվների հետ միասին մինչև 33 թվի փետրվարի մեկը թթուտային պլանտացիաների և հատուկացված տուն կերի հետու ընկած տեղամասերին կցել կոլխոզնիկներին և շերամա – պահներին:

Կերային ֆոնդն իր ժամանակին և ճիշտ կցելու պատասխանատվությունը Հողժողկոմատի դծով դնել Համայիլովի վրա։

12. Արձանագրելով չերամի կրկնակի պահելու և մի քանի բերք ստանալու ուղղությամբ յեղած հաջողությունները՝ առաջարկել Հողժողկոմատին և Ադրմետաքստրեստին մինչև ապրիլի 1-ը ժողկոմխորհի հաստատմանը ներկայացնել 33 թվի համար կրկնակի պահելու և բազմացման պլանը։

13. Համաձայնվել Սոյուզչոլկի վարչության առաջարկի հետ՝ լիկվիդացիայի յենթարկել Աղջաբեդու մեխանիկասովխոզը և Ադրմեխտաքստրեստի սխեմեում պահպանել Նուխու և Շամախու մեխանիկասովխոզները։

Ժողկոմխորհին՝ վոչ ուշ քան փետրվարի 15-ը, լսել Հողժողկոմատի և Ադրմեխտաքստրեստի դեկուցումները սովխոզների կազմակերպչական — տնտեսական ամրապնդման մասին։

Հողժողկոմատին, Ադրմեխտաքստրեստին և չերամապահական ռայոնների դործկոմներին հունվար ամսվա ընթացքում անցկացնել կոկոնների կոնտրակտացիայի նոր պայմանների և 33 թվի կամպանիայով տրվող արտոնությունների մասին լայն բացատրական կամպանիա համաձայն ՍՆՀՄ Ժողկոմխորհի 32 թ. սեպտեմբերի 9-ի վորոշումի։

Կոնտրակտացիայի կամպանիայի անցկացման ժամկետը սահմանել հունվարի 15-ից մինչև 33 թ. մարտի 2-ը։

Կամպանիայի անցկացման պատասխանատվությունը դնել ընկ. Համայիլովի վրա։

15. Աչխ. և Պաշտ. Խորհրդի մթերման կոմիտեին—ընկ. Գրանովբերդին՝ ապահովել չերամապահական ռայոններին հացի համապատասխան քանակության իր ժամանակին ուղարկելը։

Ցեղնելով սահմանված նորմաններից (ՍՆՀՄ Ժողկոմխորհի 1932 թվի սեպտեմբերի 9-ի վորոշումը), հացի 35%-ը տալ պահելու ժամանակ, իսկ 65%-ը հանձնելու ժամանակ, նկատի ունենալով կոնտրակտացիոն պայմանագրերի կատարումը։

16. Աչխատանքի և Պաշտպանության Խորհրդի մթերման կոմիտեի լիազոր ընկ. Գրանաբերդին, հացահատ. մթերող վարչության—ընկ. Արուշանովին և Ադրմեխտաքստրեստին — Համայիլովին լիովին ապահովել չերամապահների կողմից հացահատիկի ապրանքայնացումը. նրանց կողմից 32 թ. հանձնված կոկոնների դիմաց, մեկ կիլոգրամ հացահատիկի դիմաց, մեկ կիլոգրամ կոկոն առանձնաց հաշվով։

17. Պետբանկին՝ ընկ. Գոլյատովակու պատասխանատվությամբ՝ ապահովել Ադրմեխտաքստրեստի 33 թվի չերամակոկոնային կամպանիայի ծախսերը կանխիկ դրամով։

18. Նկատի ունենալով Ադրմեխտաքստրեստի ռայոնական սխեմեի աչխատողների այլ կամպանխանների գծով մոբիլիզացիայի յենթարկելը, կատեդորիկ կերպով արգելել ռայկոոպերացիաներին Ադրմեխտաքստրեստի ռայաչխատողների, չերամապահների և սեռաքայլին սովխոզների աչխատողների բոլոր սեզոնկի մոբիլիզացիան մինչև 1933 թվի հոկտեմբերի 1-ը։

19. Խնդրել Անդրժողկոմխորհին և Անդրկերկոմին համապատասխան ցուցմունք տալ Անդրհողժողկոմատին վերստանձի մեխանիզատորական դեկավարության, ԱՍՍՀ-ի ֆոնդ կարանի դեկավարության ուժեղացնելու նկատմամբ։

ԱՍԽՀ Ժողկոմխորհի նախագահ՝ Մ. Դ. ԲԱԳԻՐՈՎ,

ԱԿ(բ)Կ կենտկոմի քարտուղար՝ ԱՂԱ-ՍՈՒԼԹԱՆՈՎ.

Կերային ֆոնդն իր ժամանակին և ճիշտ կցելու պատասխանատվությունը Հողժողկոմատի գծով դնել Համայիլովի վրա։

12· Արձանագրելով չերամի կրկնակի պահելու և մի քանի բերք ստանալու ուղղությամբ յեղած հաջողությունները՝ առաջարկել Հողժողկոմատին և Ադրմետաքստրեստին մինչև ապրիլի 1-ը ժողկոմխորհի հաստատմանը ներկայացնել 33 թվի համար կրկնակի պահելու և բազմացման պլանը։

13· Համաձայնվելով Սոյուզչոլկի վարչության առաջարկի հետ՝ լիկվիդացիայի յենթարկել Աղջաբեդու մետաքսատվիխողը և Ադրմետաքստրեստի սիստեմում պահպանել Նուխու և Շամախու մետաքսատվիխողները։

Ժողկոմխորհին՝ վոչ ուշ քան վեռտեմբերի 15-ը, լսել Հողժողկոմատի և Ադրմետաքստրեստի դեկուցումները տվիխողների կապամակերպ չական — տնտեսական ամրապնդման մասին։

Հողժողկոմատին, Ադրմետաքստրեստին և չերամապահական ռայոնների գործկոմներին հունվար ամսվա ընթացքում անցկացնել կոլտնտեսների կոնտրակտացիայի նոր պայմանների և 33 թվի կամպանիայով սրվող արտոնությունների մասին լայն բացատրական կամպանիա համաձայն ՍՄՀՄ Ժողկոմխորհի 32 թ. սեպտեմբերի 9-ի վորոշումի։

Կոնտրակտացիայի կամպանիայի անցկացման ժամկետը սահմանել հունվարի 15-ից մինչև 33 թ. մարտի 2-ը։

Կամպանիայի անցկացման պատասխանատվությունը դնել ընկ. Համայիլովի վրա։

15· Աշխ. և Պաշտ. Խորհրդի մշեռման կոմիտեին—ընկ. Գրանտ բերդին՝ ապահովել չերամապահական ռայոններին հացի համապատասխան քանակության իր ժամանակին ուղարկելը։

Ցեղնելով սահմանված նորմաններից (ՍՄՀՄ Ժողկոմխորհի 1932 թվի սեպտեմբերի 9-ի վորոշումը), հացի 35%-ը տալ պահելու ժամանակ, իսկ 65%-ը հանձնելու ժամանակ, նկատի ունենալով կոնտրակտացիոն պայմանագրերի կատարումը։

16· Աշխատանքի և Պաշտպանության Խորհրդի մշեռման կոմիտեի լիազոր ընկ. Գրանաբերդին, Հայգահատ. մշեռող վարչությանը—ընկ. Արուշանովին և Ադրմետաքստրեստին — Համայիլովին լիովին ապահովել չերամապահների կողմից Հայգահատիկի ապրանքացման մը. նրանց կողմից 32 թ. հանձնված կոկոնների դիմաց, մեկ կիլոգրամ հայգահատիկի դիմաց, մեկ կիլոգրամ կոկոն առանալու հաշվով։

17· Պետբանկին՝ ընկ. Գոլյատովսկու պատասխանատվությամբ՝ ապահովել Ադրմետաքստրեստի 33 թվի չերամակոկոնային կամպանիայի ծախսերը կանխիկ դրամով։

18· Նկատի ունենալով Ադրմետաքստրեստի ռայոնական սիստեմի նեռքի աշխատողների այլ կամպանիաների գծով մոբիլիզացիայի յենթարկելը, կատեգորիկ կերպով արգելել ռայկամակերպությունների, Ադրմետաքստրեստի ռայաշխատողների, չերամապրծարանների և մետաքսային սովխոզների աշխատողների բոլոր տեսակի մոբիլիզացիան մինչև 1933 թվի հունվարի 1-ը։

19· Խնդրել Անդրժողկոմխորհին և Անդրկերկոմին համապատասխան ցուցմունք տալ Անդրհողժողկոմատին Վրաստանի մետաքսինստիտուտի ղեկավարության, ԱՄՍՀ-ի գոնալ կարանի ղեկավարությունն ուժեղացնելու նկատմամբ։

ԱՍՆՀ Ժողկոմխորհի նախագահ՝ Մ. Դ. ԲԱԳԻՐՈՎ,

Ա.Կ(բ)Կ կենտկոմի բարտուղար՝ ԱՂԱ-ՍՈՒԼԹԱՆՈՎ.

ԿՈԼԽՈԶՆԵՐՈՒՄ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ-ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԼԱՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԱԴՐՀՈԶԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ԿՈԼԵԳԻԱՅԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 1932 ԹՎԻ

Կոլխոզների 1933 թվի արտաֆինպլանների ճիշտ և իր ժամանակին կազմելը պետք է ապահովի կոլխոզի հիմնական ճևի, դյուզատնտեսական արտելի ամրապնդումը, համապատասխան Համ. կ(բ)կ 1932 թվի փետրվարի 4–ի «Կոլխոզների կապի – տնտեսական ամրապնդման մասին» ունեցած վորոշմանը: Պետք է մոբիլիզացիայի ենթարկել կոլխոզային մասսաներին, կայուն հողոգործության, հիմնական արտադրական միջոցների համընդհանուր ամրացման, համասարության և դիսցիպլինայի, բրիգադների ճիշտ ընտրության, իր կոլխոզի ներքին միջոցների և հնարավորությունների ոգտագործման հարցերի չուրջը, զոզուրյունների դեմ պայքարելու և կոլկեմպել ունեցվածքի պահպանության, կոլխոզային կապերի պատրաստման և այլ հարցերի չուրջը:

Կոլխոզի պլանը պետք է զառնա ամբողջ տարվա ընթացքում կոլխոզի, կոլխոզային բրիգադի և յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի իրական դեկավար զոկումենտը, հատկապես պետության առաջադրությունների կատարման, բերքատվության բարձրացման, կոլխոզնիկների նյութական վիճակի բարելավման գործում, կոլխոզային առևտրի լայնացման, և կուլակի ու նրա ագենտուրայի դեմ իրական պայքար մղելու գործում:

Արտաֆինպլանների ժամանակին և բարձրորակ կազմելուն հատուկ նշանակություն տալով՝ Ադրհոզժողկոմատի կոլլեգիան վորոշում է:

1. Հաստատել աշխատանքի կազմակերպման և յեկամուտների բաշխման վարչության կողմից ներկայացրած կոլխոզի արտաֆինպլանների ձևեր և բրիգադանդի (բամբակային, դաշտամշակման, բանջարաբոստանային, անասնապահական) ու ապրանքային ֆերմաների (կաթնային, վոչխարաբուծական, խոզաբուծական, ձիաբուծական և բանջարաբոստանային) պլան – առաջադրություններ:

2. Առաջարկել աշխատանքի կազմակերպման և յեկամուտների բաշխման վարչությանը՝ պլանի, պլան–առաջադրությունների և հրահանգների տարագրությունը վերջացնել 1933 թ. հունվարի 5–ին:

Պարտավորեցնել պլանային վարչությանը՝ մինչև 1933 թ. հունվարի 5–ն ապահովել ջրովի տարածությունների, տունկերի բերքատվության ագրոկանոնների և լիմիտների, արտադրական վարկերի գծով պլանային առաջադրությունները ռայոններին ուղարկելը:

4. Առաջարկել ռայհողբաժիններին և ՄՏԿ–ներին մինչև 33 թ. հունվարի 15–ը վերջացնել արտադրական առաջադրությունները տեղերին հասցնելու և կոլխոզներում քննելու աշխատանքը: Այս աշխատանքի վրա հսկողությունը և դեկավարությունը դնել պլանային վարչության վրա:

5. Կոլխոզների արտաֆինպլանների կազմելու կամպանիայի դեկավարությունը և կամպանիայի ընթացքի ոպերատիվ դեկավարությունը դնել աշխատանքի կազմակերպման և յեկամուտների բաշխման վարչության վրա:

6. ՄՏԿ–ների գործունեության ռայոններում՝ կոլխոզների արտաֆինպլանների կազմման դեկավարությունը դնել Ադրբամբակտրակտորկենտրոնի և ՄՏԿ–ների, իսկ մնացած ռայոններում՝ ռայհողբաժինների վրա:

7. Ռայոններին և կոլխոզներին պլանների կազմման գործում վոնկ թեա ոգնություն ցույց տալու համար՝ առաջարկել կազրերի սեկտորին մինչև 1933 թվի հունվարի 5–ը, Աշխժողկոմատի հետ միասին, մոբիլիզացիայի ենթարկել բոլոր կենտրոնական, դյուզատնտեսական կազմակերպությունների գծով 80 ագրոնոմների և եկոնոմխոռների, ինչպես և այն ագրոնոմներից, վորոնք աշխատում են վոչ ըստ իրենց մասնագիտության: Համաձայն Ադրկոլխոզկենտրոնի վնջած պայմանագրի, արտադրական պրակտիկայի կարգով՝ մոբիլիզացիայի ենթարկել Ադր. դյուզատնտ. ինստիտուտի և Ադր. բամբակ–ինստիտուտի 105 ուսանողների:

8. 1933 թվի հունվարի 5–ից — 10–ն անցկացնել կենտրոնական հիմնարկների մոբիլիզացիայի ենթարկված աշխատողների, ՄՏԿ–ների ավագ ագրոնոմների, իսկ 1933 թվի հունվարի 10 — 14–ն Ադր. դյուզատնտեսական ինստիտուտի և Ադր. բամբակ ինստիտուտի ուսանողության հրահանգումը:

9. Հունվարի 10 — 15–ը ՄՏԿ–ների ավագ ագրոնոմների և մոբիլի զացիայի ենթարկված աշխատողների միջոցով՝ անցկացնել տեղերում կազրերի պատրաստման և ըստ կոլխոզների ուժերի դասավորման աշխատանքը:

10. Առաջարկել ՄՏԿ–ներին և ռայհողբաժիններին՝ կոլխոզներում ծավալել լայն մասսայական – քաղաքական կամպանիա, ապահովելով բոլոր կոլխոզներում պլանները կատարելու համար, կոլխոզային ակտիվի պլանա – ոպերատիվ խմբակների կազմակերպումը, պլանների աշխատանքը չափազանցելով յեկամուտների բաշխման կամպանիայի հետ:

11. Կոլխոզներում պլանների կազմումն անցկացնել 1933 թ. հունվարի 15–ից մինչև փետրվարի 15–ը, արտադրական խորհրդակցությունների, բրիգադանդներում և կոլխոզում քննել ու կոլխոզնիկների ընդհանուր ժողովում, ռայհողբաժնում և ՄՏԿ–ներում պարտադիր կերպով հաստատել:

12. Արտաֆինպլանների տեղեկագրերի կազմման ժամկետները ռայոնների համար հաստատել փետրվարի 15 — 30–ը, իսկ կենտրոնի համար մարտի 1–ից մինչև 15–ը:

13. Արտաֆինպլաններին և բրիգադանդների ու ապրանքային ֆերմաների պլան–առաջադրությունների կազմումը պետք է անցկացվի միաժա

մանակ: Պետք է ապահովել մշտական բրիգադների ստուգումը և ամրապնդումը, կոլխոզի բոլոր աշխատանքների համար բրիգադաների և կոլխոզի յուրաքանչյուր տեղամասի ճիշտ աշխատորմանների սահմանումը, գործարքային պահատուտմները: Պետք է ապահովել բրիգադների, առանձին փերմաների և կոլխոզների կողմից ամբողջությամբ առաջադրությունների կատարման համար աշխատերի պլանային քանակությունը: Կամպանիայի անցկացումը պետք է ապահովի բոլոր կոլխոզնիկների մասսայական ակտիվ մասնակցությունը և վերջիններիս վերահսկողությունը պլանները հետապատում կատարելու համար:

Հողժողկոմ՝ Մ. ԿԱՍՈՒՄՈՎ

ԱԶԽԼՈՊՏՐԱԿՏՈՐՑԵՆՏՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՈՐՈՇՈՒՄԸ Բ) ԿԿ-Ի 1933 Թ. ՀՈՒՆ. 28-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԻՑ

Ազխլոպտրակտորցենտրի 1932 թվի աշխատանքը լիովին տապալելու, ոպորտունիստական թերագնահատման և բերքատվության համար մղվող պայքարի միջոցառումները խախտելու համար (կատարված է միայն տրակտորային ցանքսի 39%, մի շարք ռայոններում տապալված է մշակման կամպանիան, առանձնապես տրակտորային և ձիու կուլտիվացիայի գծով), բերքահավաքի կամպանիայի թույլ կազմակերպման, առանձնապես բամբակի մեքենայացրած հաղի բնագավառում, տրակտորային տնտեսության վատ կազմակերպման համար (անդիմություն, նորոգման անբավարար կազմակերպում), որի հետևանքով չափազանց ցածր է տրակտորների արտադրողականությունը, իսկ տրակտորային պարկի նշանավոր մասն անգործունեության է մատնված: Ազխլոպտրակտորցենտրի կենտրոնական ապարատն ուղցնելու տնտեսական վարժի բացակայության համար, որը կատաստրոֆիկ փիճանական է և հասցրել Ազխլոպտրակտորցենտրի ամբողջ սիստեմը, ապրատեխնիկական պրոպագանդայի բացարձակ անբավարար կազմակերպության համար, 1933 թվի գարնանը պատրաստվելու (ցել, ձմեռային պության համար, 1933 թ· գարնանը պատրաստվելու (ցել, ձմեռային աշխատանքը թույլ կազմակերպելու և ոպորտունիստական տեմպերի համար՝ Ադրկոմկուսի (բ) կենտկոմը ՎՈՐՈՇՈՒՄ Ե· —

Ազխլոպտրակտորցենտրի կառավարիչ ընկ· Հասան ԱԼԻԲԵԿՈՎԻՆ հանել աշխատանքից, ազատել Թուրքեջանի Հողժողկոմատի տեղակալի պարտականությունից և ուղարկել աշխատանքի ՄՏԿ:

Ընկ· Ալիբեկովի Ադրկոմկուսի (բ) շարքերում մնալու հարցը, վերաշել՝ նայած թե ինչպես կաշխատի Մ·Տ·Կ·:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

ԱՂՈՒՅԱԿՆԵՐ

ԱՍԽՀ ՄՏԿ բամբակի ցել եճ տրել, մինչեվ 5/II 1933 թ. ստացված տեղեկություններով

Հերթի թիվը	ՄՏԿ անունները	1933 թ. ցանվելիք տարածությունը	Ցանված է հեկտարով	% % ցանքերի	Ցանվածքից ելք ցյուղով	Ցանված է հեկտարով մշակվելիք	Ամաթիվը
1	Դուլյաբի (Շամխոր) . . .	7000	6607	94.4	2875	5776	25 հուն.
2	Քյուրդամիրի	10000	9078	90.8	2024	8611	31 »
3	Կարյագինի	2800	2476	88.4	684	2434	30 »
	Ջեբրայիլի	1400	725	60 4	62	713	30 »
4	Լյաքի (Ագդաշ)	11000	9331	84.8	3089	6950	31 »
5	Ուջարի (Դյոքչայ) . . .	17500	14752	84.3	4051	10234	2 փետ.
6	Ազատաֆա (Ղազախ) . .	7600	6313	83 1	972	5 91	22 հուն.
7	Ջրաբերդի	2500	1973	78.9	980	1409	30 »
8	Ղարադոնղի	10000	7515	75.2	3240	6770	2 փետ.
9	Ղասում-Իսմայիլի	8500	6265	73.7	1578	6202	30 հուն.
10	Սալյանի	14300	10263	69 3	6776	9987	1 փետ.
11	Գյանջայի	35 0	2400	68.6	1860	2400	31 հուն.
	Մամուխի	2600	1020	39.2	444	1020	30 »
12	Սաբիր-Աբադի	16500	11046	66 9	5700	10144	31 »
13	Թառթառի	6700	4401	65.7	1737	4148	26 »
14	Աղջաբեդու	7700	2839	59.3	3316	3566	25 »
15	Բարդայի	12300	6293	49.2	2664	6293	25 »
16	Ալի-Բայրամլուի	12000	5852	48.8	4368	5558	21 »
17	Աղդամի	6000	2396	39.9	1545	2021	20 »
18	Գուշչինսկի (Բելյասուվար	6800	2505	36.8	1418	1118	20 »
19	Նախիջևան	2700	718	26.6	679	700	5 դեկ.
20	Նորաշենի	6300	1318	19 3	1158	1218	15 »
21	Ջանդևանի	1000	60	4.6	60	60	15 »
22	Թաուզի	2700	1681	62.3	267	1643	17 հուն.
	ԱՍԽՀ ամբողջ ՄՏԿ ընդ.	180200	118727	65.9	51337	104556	—
	Մինչև 2/II կար . .	—	117694	65.3	51021	103909	—

Ադրբամբակտրակտորցենտրի կառավարչի տեղ.
Վիճակ. սեկտորի դեկավար Շախտախտինսկի

ԱՍԽՀ ՄՏԿ ձմեռային արաթ է սրված սկսել 5/II—1933 թ. ստացված տեղեկություններով

Մ. Տ. Կ. անուններըը	Ընդ. ձմեռ. արաթ			Ձմեռային արաթը կոլեկտ. ներսում	Թիվը	Ծանոթութ.
	Պլան հեկտար.	Հասցրած ենթակ է	% %			
Կարյագինի	500	740	148.0	740	30 հուն.	
Ջիբրայիլի	300	302	100,7	302	31 „	
Աղստաֆի (Ղազախ) . .	2500	2418	96,7	2383	1 փետ.	
Թաուզի	1000	635	63,5	635	17 հուն.	Ընդհատում հունվ. 17-ից
Աղդամի	2000	1827	91,4	1827	31 „	
Կասում-Իսմայիլի . . .	33.0	2651	80,3	2615	31 „	
Դալյար-Շամխոր . . .	3300	2615	79,2	2215	2 փետ.	
Բարդայի	7800	3477	78,7	3477	30 հուն.	
Քառքառի		2663		2663	26 „	
Կյաքի-Աղդաշ	5500	4000	72,7	3060	31 „	
Գյանջայի	2500	1636	65,4	1636	31 „	
Ֆյուրգամիրի	5150	3237	62,9	2968	1 փետ.	
Ջրաբերդի	1700	1009	61,1	1000	30 հուն.	
Ղարադոնլուի	5850	3261	55,7	3261	2 փետ.	
Ուզնաբի-Գյոքչա	9900	5108	51,5	4260	2 „	
Սալյանի	8690	4387	50,5	4387	1 „	
Սաբիր-Աբադի	7335	3551	48,4	8551	1 „	
Պուշկինակի-Բելյասուվար	4300	1957	45,5	1957	30 հուն.	
Աղջաբեդու	3600	971	27,0	971	30 „	
Ալի-Բայրամլու	5000	817	16,3	847	31 „	
Նարաշենի	3000	17	0,6	17	5 փետ.	Բանուժի բաց. պատճ. ընդհատում դեկտ. 6-ից
Նախիջևանի	2500	—	—	—	—	
Սամուխի	1000	1000	100,0	1000	30 հուն.	
Ընդամենը ՄՏԿ-ում	86725	48304	55,7	45778	—	
Մինչև 2/II կար . .	—	46086	53,1	43871	—	

Ազրթամբակաթակտրացենարի կառավարչի տեղ.
Գլան-վիճակագր. սեկ. Շախտախտինսկի

վերսիա ըստ 1933 թ. ստուգման

Տրակտորային բրիգադների աշխատանքի մասին ՄՏԿ-ների կողմից ներկայացրած տեղեկությունների համաձայն ձմեռային արաթի ենթակա 38 հազար հեկտարից մինչև 5/II-ը հասցրած է 23 հազար հեկտարը, կամ 60%-ը։ Ընդհատումների մեծ մասը տեղի է ունեցել դեկտեմբերի 17—ից հետո։ Ընդհատումների հիմնական պատճառներն են եղել՝ վատ եղանակը, վարելահողերի ոչ լավ պատրաստությունը, ինչպես նաև տրակտորների ոչ լավ որակը։

№ №	Տրակտորային բրիգադների տեղադրությունը	Տրակտ. քիվը		Ցանքսի ենթակա հողերի ցանքսի ընթացքը 5/II-ին						Ցանքսի ընդհատումները						Ընդհատումների պատճառները						Ցանքսի վերսկսումը					
				Ցանքսի ենթակա հողերի ընդհանուր քանակը		Ցանքսի ենթակա հողերի ցանքսի ընթացքը 5/II-ին				Ընդհատումների ընդհանուր քանակը						Ընդհատումների պատճառները						Ցանքսի վերսկսումը					
		Հաշվ.	Փաստ.	Հաշվ.	Մեքենայական	Փաստ.	Մեքենայական	Հաշվ.	Մեքենայական	Հաշվ.	Մեքենայական	Փաստ.	Մեքենայական	Հաշվ.	Մեքենայական	Հաշվ.	Մեքենայական	Փաստ.	Մեքենայական	Հաշվ.	Մեքենայական	Հաշվ.	Մեքենայական	Փաստ.	Մեքենայական	Հաշվ.	Մեքենայական
1	Ղարաքենդի	—	288	309	269	199	431	319	—	—	322	316	—	—	557	507	431	319	332	316							
2	Ուզնաբի	—	26	6	20	11	33	8	18	—	24	15	20	4	46	17	51	8	44	19							
3	Ալի-Բայրամլու	—	6	13	43	12	—	—	—	—	—	—	—	—	10	25	—	—	—	—							
4	Ղարաքենդի	—	2	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—							
5	Ղարաքենդի	—	5	2	4	4	4	4	8	—	2	—	—	—	9	6	8	12	—	3							
6	Ղարաքենդի	—	8	—	6	13	10	14	14	—	1	—	3	—	14	13	20	28	4	5							
7	Ղարաքենդի	—	9	14	3	10	—	14	8	0	6	—	—	—	12	24	—	22	—	9							
8	Ղարաքենդի	—	8	15	—	18	11	29	29	9	24	10	—	—	8	33	23	58	19	47							
9	Ղարաքենդի	—	2	1	—	2	1	2	—	—	—	1	—	—	2	3	1	2	1	2							
10	Ղարաքենդի	—	21	13	19	14	28	2030	32	2165	—	—	—	—	40	27	60	4195	—	231							
11	ՄՏԿ գյուղ. տրակտ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	—	—	122	40	27	60	4195	—	231						
12	Ագգենդի	—	5	—	—	5	5	4	6	2	—	1400	—	—	1796	—	—	—	3876	—	3196						
															1	5	5	11	6	—	1						
	Ընդամենը	—	380	373	328	290	523	2424	82	2226	366	1871	34	1958	708	663	605	13528	406	3829							

ՄՏԿ գյուղատնտեսական մեքենաների ձմեռային

№ կարգի	ՄՏԿ անունները	Գութաններ			Հարթեցնիչներ		
		ընդհանուր թվից քանիսն են տրակտորայինները	կա փոխարինող	%	ընդհանուր թվից քանիսն են տրակտորայինները	կա փոխարինող	%
1	Կարյագինի	22	—	—	4	3	75,0
2	Ալի-Բայրամլու	45	38	84,4	35	21	60,0
3	Թառթառի	22	24	109,0	—	21	—
4	Նախիջևանի	17	20	117,0	3	7	266,6
5	Ուջարի	55	18	22,0	43	48	111,6
6	Աղդամի	22	7	31,8	4	—	—
7	Ագջաբեդու	20	33	165,0	8	9	112,5
8	Մալյանի *)	33	10	30,3	50	—	—
9	Սաբիր-Աբադի	45	6	13,3	16	12	75,0
10	Ազատափի	27	23	85,2	15	17	113,3
11	Գյանջայի	25	7	28,0	9	—	—
12	Լյաքի	40	4	10,0	11	10	90,9
13	Ղարադոնլիի *)	27	4	14,8	20	—	—
14	Գուշխինակի	25	37	148,0	18	27	150,0
15	Դոլյաբի	50	13	65,0	8	12	150,0
16	Ջրաբերդի	13	5	38,9	9	—	—
17	Նեռաշենի	25	11	44,0	18	—	—
18	Գյուլդամբրի	25	10	66,6	20	5	26,0
19	Բարդի	40	6	15,0	—	—	—
20	Կասում-Իսմայիլի	35	6	10,1	4	—	—
21	Զանգելանի	10	—	—	2	—	—
	Ընդամենը բամբակ. ՄՏԿ	586	276	47,1	297	192	65,0
22	Նուխու	10	7	70,0	6	—	—
23	Լենքորանի	23	3	13,0	3	—	—
24	Կուռակաշենի	12	—	—	6	—	—
25	Մաչմաի	28	12	42,9	—	—	—
26	Հաշտարխան-Բազարի	30	11	36,6	—	—	—
27	Մասալինի	25	14	55,0	4	—	—
28	Զաքաթալի	22	8	36,3	—	—	—
29	Ղալա-Մաշտագու	14	3	21,8	8	—	—
	Ընդամենը չալթուն. հատիկ. ՄՏԿ	164	58	35,4	27	—	—
	Ընդամենը ՄՏԿ-ում	750	334	44,5	324	192	59,6
	1/II առկա եր	—	390	52,0	—	177	54,6

Մ ա ն ա թ ա ւ թ յ ու ն.— Սուղված է ալյոնի կազմից.

Ազբովլոպատակատրցենտրի

Բրահնորոգության ընդհանուր տեղեկություն

կար. յաքաններ			համբակացանիչներ.*			Դիսկավոր ցանքի փոխարինող կա	Ամսաթիվ	Մանրամասնություն
ընդհանուր թվից քանիսն են տրակտորայինները	կա փոխարինող	%	ընդհանուր թվից քանիսն են տրակտորայինները	կա փոխարինող	%			
5	—	—	10	—	—	—	30/I	
13	—	—	55	9	16,3	—	31/I	
7	5	71,4	26	—	—	1	—	
3	—	—	—	13	—	—	2/II	
9	7	77,7	95	54	55,7	—	1 II	
—	—	—	16	5	31,2	1	30 I	
15	5	33,3	40	52	130,0	—	30 I	
10	—	—	58	54	93,1	—	1/II	Սուղված է
5	—	—	20	11	55,0	—	31/I	
6	14	175,0	30	28	93,3	—	1/II	
3	—	—	15	—	—	—	31 I	
5	9	180,0	24	22	91,0	—	31/I	
8	—	—	28	—	—	—	2 II	Սուղված է
8	7	87.5	36	7	19.4	—	4/II	
15	4	26,6	40	50	125,0	—	31/I	
—	—	—	—	—	—	—	2/II	
12	12	100,0	30	—	—	—	25 I	
6	1	16,6	26	22	84.6	—	31/I	
1	—	—	40	21	52,5	—	31/I	
6	—	—	25	12	48,4	—	30/I	
1	—	—	3	—	—	—	—	
156	64	44,0	617	360	58,3	2	—	
5	5	100,0	5	—	—	—	20/I	
5	—	—	—	—	—	—	15/I	
4	—	—	6	—	—	—	—	
8	—	—	—	—	—	—	1/II	
6	2	93,3	14	—	—	—	25/I	
5	4	80,0	6	—	—	—	3/II	
1	—	—	—	—	—	—	1/II	
—	—	—	—	—	—	—	25/I	
34	11	32,4	31	—	—	—	—	
190	75	39,5	648	360	55,6	2	—	
—	60	31,6	—	326	50,3	2	—	

Վարիչի տեղ՝—պլան-վիճակ. բաժ. դեկավար Շախտախտինսկի

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՄՏԿ տրակտորների ձմեռային նորոգման մասին մինչեվ 5/II—1933 թ.

№ № ըստ կարգի	ՄՏԿ անունները	Նորոգման պլանը			Նորոգված են						Մնում է
		Հին.	Միջին	Ընդհանուր	Հին.	% %	Միջին	% %	Ընդամ.	% %	
1	Կարյագինի	11	10	21	2	18,1	5	50,0	7	33,3	31/I
2	Ալի-Բայրամլուի	34	28	62	10	29,4	17	60,7	27	43,5	31/I
3	Թառթառի	16	9	25	4	25.0	2	22,2	6	24,0	26/I
4	Ուջաքի	35	39	74	9	25,7	23	59,0	38	43,2	1/III
5	Նախիջևանի	10	13	23	2	20,0	12	92,3	14	60,9	2/III
6	Աղդամի	12	13	25	4	33,3	11	84,6	15	60.2	1/III
7	Աղջաբեդու	20	17	37	8	40,0	7	41,2	15	40,5	30/I
8	Սալյանի	29	39	68	13	31,7	10	25,6	25	32,8	2/III
9	Սաբիր-Աբադի	34	39	75	9	26,5	12	20,8	21	26,8	31/I
10	Ազատաֆյալի	34	8	42	13	38,2	4	50,0	17	40,5	1/III
11	Գյանջայի	11	14	25	4	26,3	11	73,5	15	60,0	31/I
12	Լյաքիի	41	27	68	6	19,5	—	—	8	11,8	31/I
13	Կարադոնլիի	26	22	48	7	26,9	10	40,0	17	36.4	2/III
14	Շուշվա	18	22	40	5	27,9	6	27,3	11	27,5	28/I
15	Դալյարի	25	14	39	3	12,0	7	50.0	10	25,6	31/I
16	Զրաբերդի	9	7	16	4	44,4	6	85.7	10	62.3	2/III
17	Նորաշենի*	9	25	34	7	77,7	17	68,0	24	70,6	1/III
18	Քյուրդամիրի	30	14	44	11	36,6	2	14,3	13	29,5	31/I
19	Բարդու	32	28	55	8	25,0	5	21,7	13	23,6	2/III
20	Կասում-Իզմայիլի	31	24	55	7	22,6	8	33,3	15	27,8	30/I
21	Զանգելանի	—	10	10	—	—	9	90,0	9	90,0	15/I
	Ընդամենը բամբ. ՄՏԿ	467	417	884	140	30,0	184	44,1	324	36,7	—
22	Նուխվա	9	11	20	3	33,3	9	81,8	12	60,0	25/I
23	Լենքորանի	9	8	17	1	11,1	2	25,0	3	17.5	15/I
24	Կուահաշենի	8	11	19	—	—	6	54,5	6	40,0	1/III
25	Նաշմազի	18	17	36	12	66,7	11	64,7	23	61,7	1/III
26	Հաշտարխան-Բազարի	13	12	26	—	—	5	38,5	5	19,2	20/I
27	Մասալլիի	11	11	22	—	—	5	45,4	3	22,7	3/II
28	Զաքաթալիի	11	11	22	5	43,4	4	36,3	9	40,	1/III
29	Կալա-Մաշտաղի	11	8	19	2	18,1	2	25,0	4	21.1	1/III
	Ընդ. բրինձ. հասիկ. ՄՏԿ	90	90	180	23	26,6	44	48,9	67	37,2	—
	Ընդամենը բոլոր ՄՏԿ	557	507	1064	163	39,8	228	45,0	391	36,7	—
	Մինչև 1/II կար	—	—	—	145	26,0	214	42,2	339	33,7	—

* Նորոգված տրակտորների ընդհանուր թվից Նորաշենի ՄՏԿ-ի 14 տրակտոր նորոգված, բայց արձանագրությամբ չեն հանձնված։

Աղխլոպկոպրակտորոցենտրի վարիչի տեղ.

Գլխա-վիճակ. սեկտորի դեկավար

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

խոզային գյուղատնտ. ինվենտ. (ձեռային) նորոգ. մասին մինչեվ 5/II—33 թ.

ՄՏԿ անունները	Գութաններ			Բամբակացանիչներ			Ճաքաններ			Լուցկինիկներ			Ամենքին
	Պահանջված նորոգում.	Նորոգված	% %	Պահանջված	Նորոգված	% %	Պահանջված	Նորոգված	% %	Պահանջված	Նորոգված	% %	
Սաբիր-Աբաթի	497	—	—	202	24	11,8	120	—	—	—	—	—	31/I
Ալի-Բայրամլուի	219	200	30,1	193	6	3,1	77	36	46,7	21	—	—	31/I
Ուջաքի	113	57	50,4	334	22	6,2	59	—	—	—	—	—	1/III
Լաքի	322	—	—	256	18	6,8	100	5	5,0	—	—	—	31/I
Թարդի	897	427	47,6	201	—	—	48	—	—	—	—	—	31/I
Սալյանի	1185	476	40,1	190	63	33,2	415	144	34,7	9	—	—	1/III
Կարադոնլի	268	124	46,2	135	—	—	9	—	—	—	—	—	2/III
Քյուրդամիրի	607	66	10.8	295	23	7,5	789	—	—	15	2	13,3	31/I
Կասում-Իզմայիլի	512	25	8,0	92	10	10,9	100	—	—	—	—	—	30/I
Ուշկինսկի	318	175	55,0	60	56	93 3	120	91	70.0	28	17	60,7	4/III
Նորաշենի	35	6	17,1	80	51	63,8	25	—	—	—	—	—	1/III
Կարյագինի	250	100	59,0	28	—	—	74	—	—	—	—	—	31/I
Զանգելանի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Աղջաբեդի	42	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Դալյարի	210	25	11,9	90	12	13.3	90	—	—	—	—	—	31/I
Ազատաֆյալի	409	36	7,2	138	21	15,2	41	14	34,1	15	—	—	29,I
Գանջալի	233	9	3,9	139	10	7,2	83	5	6,1	19	—	—	31 I
Թառթառի	360	23	6,8	161	—	—	95	—	—	—	—	—	15/I
Նախիջևանի	39	—	—	53	3	5,7	11	—	—	22	—	—	2/II
Աղդամի	100	11	11,0	185	7	3,8	212	2	0,9	—	—	—	3/II
Մասալլիի	600	—	—	—	—	—	252	—	—	—	—	—	—
Լենքորանի	110	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—
Նաար.-Բազարի	416	—	—	29	—	—	104	—	—	—	—	—	—
Նուխվա	515	—	—	30	—	—	152	—	—	18	—	—	—
Զաքաթալի	250	34	13,6	35	—	—	60	—	—	—	—	—	30/I
Կուահաշենի	209	—	—	43	—	—	178	—	—	—	—	—	—
Նաշմազի	230	196	84,8	—	—	—	400	189	42,3	30	—	—	1/III
Կալա-Մաշտաղ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Զրաբերդի*	30	—	—	47	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Ընդամենը ՄՏԿ-ում	8876	2018	22,7	3191	335	10,2	3885	456	12,6	177	19	10,7	
Մինչև 1/II կար	—	665	7,4	—	144	4,5	—	356	3,7	—	49	27,7	

Ծանոթություն*) Պլանը չենթադրական է.

Ուշկինյան ՄՏԿ անդեկությունն համաձայնացրած է ռայոնի հետ։

Աղխլոպկոպրակտորոցենտրի վարիչ

Գլխա-վիճակ. բաժնի դեկավար Շախտախտինսկի

ՄՏԿ գործուեութեան ռայոններից դուրս գիւղատնտեսական իրավետարի նորոգման պլանը

Ռայոնների անունները	Նորոգման արհեստ.			Ծեռքակալ և նորոգման																Ընդամենը տարեկան պլան
				Հունվար				Փետրվար				Ընդամենը								
				Տրակտ.		Գութան		Ցանիչ		Տրակտ.		Գութան		Ցանիչ		Տրակտ.		Գութան		Ցանիչ		
	Ա խումբ I	Ա խումբ II	Ա խումբ III	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	Վերանորոգման հիմնական	Միջին	
1. Նաբիմանովի	—	—	1	2	2	—	100	—	6	1	2	—	100	—	5	3	4	—	200	—	10	1300
2. Ինք. Լեռն. Ղարաբաղ	1	1	—	4	3	8	200	—	45	5	3	10	225	—	47	9	6	18	425	—	92	11590
3. Ջիբրայիլ	—	—	1	1	—	—	50	—	1	1	—	—	75	—	2	2	—	—	125	—	3	280
4. Դիվիչի	—	—	1	—	—	—	85	—	13	1	—	—	115	—	14	1	—	—	200	—	27	2250
5. Ղուբա	—	—	1	2	1	3	100	—	7	1	1	3	100	—	8	3	2	6	200	—	15	1920
6. Գիլիի	—	—	1	2	1	—	70	—	4	1	2	3	70	—	7	3	3	5	140	—	11	1050
7. Խիզինի	—	—	1	1	—	1	80	—	—	—	—	1	115	—	6	1	—	2	195	—	11	1050
8. Շամախու	1	—	2	1	1	4	250	—	4	2	1	4	200	—	6	3	2	8	450	—	10	950
9. Վարթաշենի	—	—	2	1	1	3	100	—	2	1	3	3	150	—	1	2	2	6	250	—	3	190
10. Կախի	—	—	1	2	2	3	80	—	—	2	2	3	90	—	—	4	4	6	170	—	—	—
11. Բելոկանի	—	—	1	2	—	2	90	—	—	1	1	2	65	—	—	3	1	4	155	—	—	100
12. Աստաբայի	—	—	1	—	—	—	75	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	155	—	—	—
13. Վերգյապուզսկի . .	—	—	1	—	2	1	45	—	1	1	5	2	45	—	1	1	2	3	90	—	2	700
14. Դաստաֆյուրի . . .	—	—	1	—	—	—	90	—	1	—	—	—	85	—	2	—	—	—	175	—	3	1070
15. Խամայիլինսկի . . .	—	—	1	—	—	—	80	—	1	1	1	—	60	—	1	2	1	—	140	—	2	320
16. Զուվանդի	—	—	1	—	—	—	40	—	1	—	—	—	35	—	2	—	—	—	75	—	3	1210
17. Գեդաբեկի	—	—	1	—	—	—	200	—	4	—	—	—	250	—	4	—	—	—	450	—	8	1350
18 Քելբաջարի	—	—	—	—	—	—	40	—	3	—	—	—	35	—	3	—	—	—	5	—	6	6710
19. Ղոնաղքենդի	—	—	1	—	—	—	100	—	4	—	—	—	100	—	4	—	—	—	200	—	8	3970
20. Լաչինի	—	—	1	—	—	—	100	—	6	—	—	—	90	—	7	—	—	—	190	—	13	6230
21. Շահումյանի	—	—	1	2	—	1	55	—	2	1	—	2	80	—	2	3	—	3	135	—	4	710
Ընդամենը . .	2	1	22	21	13	28	2030	—	109	19	21	32	2165	—	122	40	27	6	4195	—	231	42950

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԱՄԽԱՀ բամբակային ռայոններում ցանքսաշրջանառության աշխատանքների ընթացքի մասին

Մինչև 1/II—1933 թ. ստացված տեղեկություններով

Ռայոնների անունները	Մշակված են սեհեռանիք					Ի բացակայած են					Նկատ.
	Կոլտնտեսների թիվը	Հեկտար տարածություն				Կոլտնտեսների թիվը	Հեկտար տարածություն				
		Բամբակ	Ցանքս	Մեկ տարվա խոտ	Աշնանացան ցորեն		Բամբակ	Ցանքս	Մեկ տարվա խոտ	Աշնանացան ցորեն	
Ինքն. Լեռն. Ղարաբաղ	14	1800	—	900	900	—	—	—	—	—	10/I
Բելյասուվար	10	1772	1293	—	486	9	1552	1165	—	444	25/I
Կարագոնլի	4	644	—	644	322	—	—	—	—	—	26/I
Սաբիր-Աբադ	2	358	237	—	86	2	358	237	—	86	25/I
Սալյան	1	220	—	110	110	1	220	—	110	110	21/I
Աղդամ	3	Մ՝ի.	joq	—	—	1	105	—	105	105	—
Գյոքչայ	9	686	382	—	254	—	—	—	—	—	10/I
Ալի-Բայրամլու	15	4085	1024	—	—	—	—	—	—	—	2?/I
Աղջաբեդի	1	500	375	125	125	1	500	375	125	125	21/I
Աղդաշ	15	Մ՝ի.	joq	—	—	1	—	Մ՝ի.	joq	—	—
Շամխոր	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Ղաղախ	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Կալյագին	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Քյուրդամիր	2	—	—	—	—	2	—	Մ՝ի.	joq	—	—
Նախ. ՍՀՀ	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ընդամենը	100	10065	3311	1779	2283	18	2735	1777	340	870	—

Ցանքսափոխության բյուրո՝ Ովանեսով

Աղբրամբակաբակատերիներնարոնի բամբակ. սեկտորի վերակաց Զագայնի

ԱՄԽՀ բամբակի ցանքսային տարածությունը 1933 թ.

Թաղամասերի անունները	1932 թ.			1933 թ.	
	Փաստորեն ցանված է	Գործնականում չափված է	Ջակի տարածությունը	Բամբակի ցանքսի պլանը	Ծոնջայի ցանքսի պլանը
Սաբիր-Աբաթի	20,54	19,30	14,16	16,50	2,50
Կարագոնլի	11,00	11,12	10,88	10,00	1,00
Ալի-Բայրամլու	15,11	15,41	9,42	12,00	1,81
Սալյանի	16,14	15,74	15,68	14,80	0,92
Ազդաշի	13,95	11,95	10,80	11,00	1,00
Գյոքչայի	21,12	18,05	16,97	17,50	1,00
Գյուրդամիրի	11,21	10,94	10,63	10,00	1,60
Սամուխի	2,55	2,55	2,49	2,60	—
Բարդայի	19.54	19,79	19,70	19,50	0,30
Աղջաբեդի	8,30	8,04	7,78	7,70	0,70
Բելյասուվարի	9,20	8,50	8,33	6,80	1,00
Ղազախի	7,97	7,62	7,36	7,60	
Թաուզի	2,85	2,64	2,62	2,70	
Շամխորի	7,13	7,19	7,19	7,00	
Կասում-Իսմայիլի	8,62	8,74	8,74	8,50	0,20
Գյանջայի	4,24	4,08	3,98	3,50	
Ադդամի	6,15	6,00	5,98	6,00	
Կուռակաշենի	0,80	0,59	0,38	—	
Կարյագինի	2,83	2,75	2,74	2,80	
Զիլբայիլի	1,61	1,78	1,58	1,20	
Զանգելանի	2,57	2,19	1,83	1,00	
Ինք. լեռ. Ղարաբաղի	3,31	3,22	2,76	2,50	
Նախ. ԱՄԽ	10,77	8,34	7,93	9,00	
Նուխի	0,81	0,73	0,69	—	
Հաշտարխան-Բագրի	3,23	2,44	2,44	—	
Մասալլի	1,03	0,97	0,97	—	
Ընդ. գյուղ. ցանքս	212,58	200,62	194,03	180,20	12,03
ՍՈՎԽՈՉՆԵՐ					
Կարա-Չալա	5,69	5,01	5,01	4,00	1,50
Մելի	9,45	9,24	9,24	7,00	3,00
Ազիզբեկովի	1,52	1,33	1,33	—	—
Ընդ. սովխոզ. ցանք.	16,66	15,58	15,58	11,00	4,50
Ընդամենը ԱՄԽ-ում	229,24	216,20	209,61	191,20	16,53

Հաշտարխան-Բագրի տարածքում 1933 թ. գարնան ցանքային արտադրության պլանը

Տնտեսությունն	1931 թ.			1932 թ.			1933 թ.		
Տնտեսությունների անունները	Ընդ. ամենը	Դրանց թվում		Ընդ. ամենը	Դրանց թվում		Ընդ. ամենը	Դրանց թվում	
		Սովխ.	Կոլխ.		Սովխ.	Կոլխ.		Սովխ.	
I. ՀԱՇՏԱՐԽԱՆ-ԲԱԳՐԻ	86.73	1.78	34.59	129.63	8.42	53.55	130.73		7.22
Դրանց թվում գործ	14.05	0.19	3.00	18.74	1.51	5.52	20.00		1.35
» գյուղ	19.93	0.29	4.89	31.61	1.44	9,13	36.00		1.18
» վարպետ	2.27	0.76	0.98	4.22	2,31	1.44	5.00		2.82
» լուբիանման	11.45	0.19	4.89	19.91	0.56	9.25	25.00		0.44
» Հալիուկ	25.76	—	16.32	23.90	0.07	16.34	27.00		—
» չեռնոպատարկա	4.32	0.25	1.42	7.96	0.77	3.17	5.00		0.67
» կրքեկ	5.94	0,09	2.08	18.29	1.79	6.58	12.73		0.76
» Հանար	—	—	—	—	—	—	—		—
» կարմրատրեն	3.01	0.01	1.01	5.00	0.01	2.12	3.00		—
II. ՏԵՒՆԻԿԿԱՆ	242.59	19.31	135.34	248.17	18.87	176.61	209.56		12.56
Դրանց թվում բանվոկ	219.12	17.92	123.51	229.24	16.66	167.77	191.20		11.00
» կենաճ	7.03	1.07	4.14	4.90	1,03	2.24	3.00		0.50
» կանեփ	0.81	0.13	0.18	3.38	0,57	1.09	4.50		0.30
» պատեխս	0.31	0.01	0.14	1.27	0.17	0.90	1.50		0.25
» տոյա	5.90	0.08	2.84	1.27	0.36	0.56	—		—
» գեներգիրչակ	1.07	0.02	0.58	—	—	—	—		—
» արևածաղիկ	1.38	0.02	0.52	1.84	0.03	0.56	2.00		—
» վուշ	1.90	—	0.86	3.40	0.01	1.8.	4.00		—
» քունջութ	2.66	—	1.99	—	—	—	—		—
» ծխախոտ	1.16	0.06	0.63	2.87	0.04	1.60	3.00		0.15
» ուրիշ տեխնիկ.							0.36		0.36
III. ԲԱՆՋԱՐ-ԳՂՋԱՆ	26.36	2.92	9.24	34.20	5.32	14.42	42.17		8.91
Դրանց թվում բանվոկատոց	9.67	2.46	2.84	14.16	4.07	4.94	16.00		5.50
» բանվորներ	7.13	0. 0	2.81	10.48	0.91	5.05	9.67		0.94
» կոլտնտեցիներ	9.56	0.16	3.59	9.56	0.34	4.43	16.50		2.47
IV. ԿԵՐԱՅԻՆ	9.23	3.30	3.79	14.93	8.34	5.19	35.50		13.24
Դրանց թվում միամյա	0.67	0.26	0.11	5.12	2.93	1.58	11.00		4.80
» բազմամյա	6.90	2.41	2.72	6.36	4.42	1.49	19.00		6.76
Ոռոգելի գումարը	7.57	2.67	2.93	11.47	7.35	3.07	30.00		11.56
Ջրհատապատումներ	0.77	0.18	0.46	1.31	0.21	0.88	1.50		0.41
Միւսի ցանքեր	0.89	0.45	0.40	2.15	0.78	1.24	4.00		1.27
Ընդամենը ԱՄԽ-ում	364.91	27.31	182.96	426.83	40.95	249,77	420.96		41.93

Ընդհանուր տարվա խոտերը 9.15/374.06 8.33/435.26 7.70/428.66

1933 թ. հացահատիկային կուլտուրաների գարնանացանի կամպանիայի պլանը

Բայոնների անումները	Ցորեն		Գարի		Հաճար		Լոբիանման		Ձավարեղեն		Կարմրացրեն և ըմբշ		Գրասա		Ցեղիպատացրեն		Ընդհանուրը հացահատիկի	
	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ	Ընդ. ամենը	Դր. քիլ. ամբողջ
ՀԱՏԿ. ԲԱՄԲ. ՌԱՅՈՆ.																		
Սաբիր-Աբադի . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ղարադոնլիի . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ալի-Բայրամլուի .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Սալյանի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Աղդաշի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Գյոքչայի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ֆյուրդամիրի . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Սամուխի	—	—	0,32	0,32	0,21	0,15	—	—	—	—	—	—	0,03	0,03	0,02	0,02	0,58	0,52
Բարդայի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Աղջաբեդի . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,02
Ընդ. քաս սյունյակ	—	—	0,32	0,32	0,21	0,15	—	—	—	—	—	—	—	—	0,02	0,02	0,02	0,02
ԲԱՄԲ. ԳԵՐԱԿ. ՌԱՅ.													0,03	0,03	0,04	0,04	0,60	0,54
Բեյլաուվարի . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
Ղազախի	0,08	—	0,20	—	0,12	0,07	0,05h	0,05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Թաուզի	0,85	—	0,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,10	—	0,10	—	0,65	0,12
Շամխորի	0,05	0,05	0,65	—	0,05	—	—	—	—	—	0,10	—	0,20	—	0,70	—	2,35	—
Կասում-Իսմայիլի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,75	0,05
Գյանջայի . . .	0,05	0,05	—	—	0,05	0,05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Աղդամի	—	—	0,10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,05	0,05	0,15	0,15
Ընդ. քաս սյունյակ	1,03	0,10	1,45	—	0,22	0,12	0,05	0,05	—	—	0,10	—	0,30	—	0,03	—	0,13	—
ՄԱՍ. ԲԱՄԲ. ՌԱՅՈՆ															0,88	0,05	4,03	0,32
Կուռհաշենի . . .	0,05	—	—	—	—	—	—	—	1,70	—	—	—	0,40	—	0,06	—	2,21	—
Կարյագինի . . .	—	—	—	—	—	—	1.37	—	—	—	—	—	0,42	—	0,15	—	1,94	—
Ջիբրայիլի . . .	—	—	0,33	—	—	—	0,13 h	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,46	—
Ջանդիլանի . . .	0,25	—	0,45	—	—	—	0,06 h	—	2,50	—	—	—	0,25	—	0,05	—	3,56	—
Ընդ. քաս սյունյակ	0,30	—	0,78	—	—	—	1,56	—	4,20	—	—	—	1,07	—	0,25	—	8,17	—

ԲՈՂԱՐ. ԲԱՄԲ. ՌԱՅ.																		
Թաչմադի	—	—	—	—	0,70	0,61	0,30f	—	—	—	—	—	0,60	0,31	0,20	0,15	1,80	1.07
Դիվիչիի	—	—	2,5	—	0,15	0,10	1,00h	—	—	—	0,25	—	0,70	—	—	—	4.60	0,10
Հաշտ.-Բազարի .	—	—	—	—	—	—	7,03h	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,03	—
Մատաղիի . . .	—	—	—	—	—	—	2,30	—	5,00	—	—	—	0,25	—	0,05	—	7,60	-
Բելոկանի . . .	—	—	0,05	—	—	—	0,12f	0,02	0,15	—	—	—	0,18	—	0.55	0,05	1,05	0,07
Զաքաթալի . . .	—	—	—	—	—	—	0,45f	—	1,30	—	—	—	0,30	—	0,35	—	2,40	—
Կախի	—	—	—	—	—	—	0,25f	—	1.30	—	—	—	0,30	—	0.20	—	2,05	-
Նուխու	1,35	1,21	1,30	0,65	0,90	0,90	0.32f	0,23	4,20	—	—	—	0,40	0,14	0,15	0,10	8,62	3,23
Վարդաշենի . . .	0,17	—	0,07	—	—	—	0,20f	-	1,80	—	—	—	0,20	—	—	—	2,41	—
Ընդ. քաս սյունյակ	1,52	1,21	3,89	0,65	1,75	1,61	11,97	0,25	13,25	—	0,25	—	2,93	0,45	1.50	0,30	37,55	4,47
ԿԵՆԴ. ՀԱՏ. ՌԱՅՈՆ.																		
Գիւլի	—	—	0,95	0,05	0,55	0,30	0,30f/c	—	0,15	—	0,20	—	1,60	0.03	0,20	0,06	3.95	0,44
Ղուբայի	—	—	1,05	—	1.05	0,18	0,90h	0,01	—	—	0.20	—	0,80	0,10	0,15	0,02	4,15	0.31
Շամախու	—	—	1,00	—	0,35	0,30	1,50	0,01	—	—	0,10	—	0.43	0,15	0,10	0,09	3,48	0,55
Թիղինի	—	—	1,10	—	0,05	—	0,35h	—	—	—	0,10	—	0,27	—	—	—	1,87	—
Լենքորանի . . .	—	—	—	—	—	—	0,60f	—	5.00	—	—	—	—	—	0.10	0.05	5,70	0,0
Ասատայի . . .	0,02	0,02	0,06	0,06	0,02	0,02	0,05f	—	3,30	—	—	—	—	—	0,05	0,05	3.50	0,15
Գեոաբեկի . . .	—	—	1,25	—	0.15	—	—	—	—	—	—	—	0,40	—	0,15	—	1,95	—
Զուբնաբադի . .	0,30	—	0,75	—	0.30	—	0.20f	—	—	—	0,10	—	0,20	—	0.10	—	1,95	—
Աղջաքենդի . . .	0,05	—	0,65	—	0,04	—	0,30f	—	—	—	0,05	—	0,15	—	0,05	—	1,29	--
Բագիարխդի . .	—	—	0,10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,10	—
Ընդ. քաս ռայոն.	0,37	0,02	6.91	0,10	2,51	0,80	4,20	0,02	8,45	—	0,75	—	3,85	0,28	0,90	0,27	27,94	1,50
ԿԵՆՏ.-ՀԱՏ. ՌԱՅՈՆ.																		
Ղոնաղքենդի . .	—	—	3,97	—	—	—	0.35c	—	—	—	0,25	—	0,35	—	—	—	4,92	—
Իսմայիլլի . . .	0,06	—	0,27	—	—	—	0.50c	—	0.25	—	0.10	—	0,25	—	0,25	—	1.68	—
Վերդյադուզի . .	—	—	0,70	—	—	—	3,00	—	0,06	—	0,10	—	0.10	—	—	—	3,95	—
Զուվանդի	0,07	—	1,14	—	—	—	1,70c	—	0,30	—	0,10	—	0,15	—	—	—	3,45	—
Դաստաֆյուրի . .	0,20	—	9,87	—	—	—	—	—	—	—	0,05	—	0,20	—	0,07	—	1,39	—
Բելաջարի . . .	3,70	—	3.10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,10	—	0,05	—	6,95	—
Լաչինի	2,00	0,01	4,35	0,05	0,01	0,01	0,05c	—	—	—	0,70	—	0,80	—	0,40	—	8,31	0,07
Ընդ. քաս ռայոնի	6,03	0,01	14,50	0,05	0,01	0.01	5,60	—	0,50	—	1,30	—	1,95	—	0,77	—	30.66	0,07
Ինք. Լ. Ղարաբաղ	7,35	0,01	4.20	0,05	0,30	0,13	1.60	—	—	—	0,60	—	2,40	—	0,50	0.01	16,85	0,20
Նախ. Սահ . . .	3,40	—	4,05	—	—	—	0,12	0,12	—	—	—	—	0,20	—	0,15	-	7,92	0.12
Ընդամենը ԱՍՍՀ	20,00	1,35	35,00	1,18	5,00	2,82	25,00	0,44	27,00	—	3,00	—	12,73	0,76	5.00	0,6	133,73	7.22

ԱՄԽԱ 1933 թ. գարնանը բանջարա-բախչային կուլտուրաների ցանքսի տարածության պլանը

№ № շրջանի	Շրջանների անունները	Բանջարանոցներ		Բախչաներ		Կարտոֆիլ		Ընդամենը	
		Ընդամենը	Դրանց թվ. տվիս.	Ընդամենը	Դրանց թվ. տվիս.	Ընդամենը	Դրանց թվ. տվիս.	Ընդամենը	Դրանց թվ. տվիս.
	I-ա. ՀԱՏՈՒԿ ԲԱՄԲԱԿ. ՌԱՅՈՆ								
1	Սաթիր-Աբադ	10	—	10	—	—	—	20	—
2	Կարա-Դոնլի	40	30	20	10	—	—	60	40
3	Ալի-Բայրամլուի	80	70	20	10	80	80	180	160
4	Մալյանի	50	20	20	10	10	10	80	40
5	Աղդաշի	10	—	50	—	10	—	70	—
6	Դյոքչայի	10	—	90	—	—	—	100	—
7	Քյուրդամիրի	150	30	100	—	10	—	260	30
8	Սառուխի	50	10	150	—	—	—	200	10
9	Բարդայի	20	—	40	—	10	—	70	—
10	Աղջաբեդու	270	260	120	30	150	150	540	440
	Ընդամենը ըստ այուն.	690	420	620	60	270	240	1580	720
	II-բ. ԲԱՄԲԱԿԻ ԳԵՐԱԿԵՏՈՂ Ռ-Ն								
1	Բելյասուվարի	10	—	10	—	—	—	20	—
2	Ղազախ	70	10	250	10	30	10	350	30
3	Թաուզի	130	—	80	—	300	—	510	—
4	Շամխորի	60	30	60	—	1210	10	1330	40
5	Կասում-Իսմայիլովի	10	—	20	—	10	10	40	10
6	Դյանջայի	650	170	350	10	790	290	1790	470
7	Աղդամի	140	—	100	—	—	—	240	—
	Ընդամենը ըստ այուն.	1070	210	870	20	2340	320	4280	550
	I-գ. ՄԱՍՆ. ԲԱՄԲԱԿ								
1	Կուտկաշենի	200	—	20	—	10	—	230	—
2	Կարյագինի	60	—	150	—	20	—	250	—
3	Զիբրայիլի	40	—	50	—	10	—	100	—
4	Զանգելանի	—	—	110	—	10	—	120	—
	Ընդամենը ըստ. այուն	320	—	330	—	50	—	700	—
	III. ԲՈՂ. ԲԱՄԲ. ՑԵՎ ՏԵԽՆ.-ԿՈՒԼՏ. Ռ.								
1	Ֆ չմագի	4420	3130	2110	670	230	170	6760	3970
2	Դիվիչիի	230	30	1210	10	70	20	1510	60
3	Ասաբ.-Բազարի	280	—	—	—	10	10	290	10
4	Մասալինի	630	20	600	—	20	20	1250	40
5	Բելուկանի	250	30	500	20	70	10	820	60
6	Զաքաթալի	320	—	400	—	90	20	810	20
7	Կախի	140	—	20	—	—	—	160	—
8	Նուխվա	550	70	850	10	140	40	1240	120
9	Վարդաշենի	150	—	150	—	—	—	300	—
	Ընդամենը ըստ այուն.	6970	3280	5540	710	630	290	13140	4280
	III-ա. ՀԱՑ.-ԿԵՆՏ. ՌԱՅՈՆ								
1	Գիլի	350	120	230	20	690	190	1270	330
2	Ղուբայի	800	460	90	10	570	170	1460	640
3	Շամախու	150	60	—	—	500	50	650	110
4	Ախչենի	40	—	200	—	370	20	610	20
5	Լենքորանի	1330	510	1050	70	400	300	2980	880
6	Ասատրայի	60	40	80	20	70	50	210	110
7	Գեդաբեկի	200	—	—	—	4500	—	4700	—
8	Նարիմանովի	220	—	—	—	1300	—	1520	—
9	Գյանջայի	230	20	30	—	350	—	610	20
10	Բաքվի	1350	290	410	10	510	110	2270	410
	Ընդամենը ըստ այուն.	4930	1500	2090	130	9260	690	16280	2520
	III-բ. ԿԵՆԴ.-ՀԱՑ. ՌԱՅՈՆ								
1	Ղոնաղքենդի	60	—	—	—	300	—	360	—
2	Խամայիլինի	190	—	—	—	100	—	290	—
3	Վերգյաղուղի	70	—	—	—	300	—	370	—
4	Զուվանդի	60	—	20	—	450	—	530	—
5	Դաստաֆյուրի	20	—	—	—	30	—	50	—
6	Քելբաջարի	10	—	—	—	30	—	40	—
7	Լաչինի	140	—	20	—	110	—	270	—
	Ընդամենը ըստ այուն.	550	—	40	—	1320	—	1910	—
	Ինք. Լեռն. Ղարաբաղ	1300	30	40	—	1940	40	3280	70
	Նախիջև	170	60	140	20	—	—	310	80
	Չի բաշխված ըստ ռայոն.	—	—	—	—	690*	690*	690	690
	Ընդամենը ԱՄԽԱ	16000	5500	9670	940	16500	470	43170	8910

Ծանոթություն *) Ըստ ռայոնների չբաշխված 690 հեկ. կարտոֆիլը 1) Գեղեռ. 166 հեկ. 3) Բակուռյոպո 123 հեկ. պետք է յուրացվին լրացուցիչ կերպով սովխոզմիացության հետևյալ սովխոզները. 2) Կասապո 29 » 4) Ապնեվի . . 27 »

ԱՍԽՀ ռայոններում 1933 թ. գարնանը կերային բույսերի ցանքի տարածությունը

№ ըստ կարգի	Ռայոններ	Մեկ տարեկ. խոտեր			Երկար տարիների խոտ.			Խոտերի ընդ. ցանքս			Ճաքսեր սիլոսի համար			Արմատապտղատուներ			Ընդ. կերային ցանքսեր		
		Ընդամ. հեկտ.	Դրանց թվում		Ընդամ. հեկտ.	Դրանց թվում		Ընդամ. հեկտ.	Դրանց թվում		Ընդամ. հեկտ.	Դրանց թվում		Ընդամ. հեկտ.	Դրանց թվում		Ընդամ. հեկտ.	Դրանց թվում	
			Սոված.	կ.տ.ֆ.		Սոված.	կ.տ.ֆ.		Սոված.	կ.տ.ֆ.		Սոված.	կ.տ.ֆ.		Սոված.	կ.տ.ֆ.		Սոված.	կ.տ.ֆ.
1	Սաբիր-Աբադի	—	—	—	2,50	—	—	2,50	—	—	—	—	—	—	—	—	2,50	—	—
2	Կարադոնիլի	—	—	—	1,0	—	0,07	1,0	—	0,07	0,01	—	0,01	—	—	—	1,01	—	0,08
3	Ալի-Բայրամլի	—	—	—	3,31	1,5	—	3,31	1,5	—	—	—	—	—	—	—	3,31	1,50	—
4	Սալյանի	0,40	—	—	0,92	—	—	1,32	—	—	—	—	—	—	—	—	1,32	—	—
5	Ադդալի	—	—	—	1,00	—	—	1,00	—	—	—	—	—	—	—	—	1,00	—	—
6	Գյոբչալի	—	—	—	1,0	—	0,05	1,0	—	0,05	0,02	—	0,02	—	—	—	1,02	—	0,07
7	Գյուբրամիլի	0,02	0,02	—	1,60	—	0,06	1,62	0,02	0,06	0,35	0,33	0,02	—	—	—	1,97	0,35	0,08
8	Սամուխի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,03	—	0,03	—	—	—	0,03	—	0,03
9	Բարդալի	—	—	—	0,30	—	—	0,30	—	—	—	—	—	—	—	—	0,30	—	—
10	Աղջաբեդու	0.66	0,02	—	3,73	3,03	—	4.39	3,05	—	—	—	—	—	—	—	4,39	3,05	—
	Ընդամենը	1,08	0,04	—	15,36	4,53	0,18	16,44	4,57	0,18	0,41	0,33	0,08	—	—	—	16,85	4,90	0,26
1	Բելյասուվարի	—	—	—	1,0	—	—	1,0	—	—	0.02	—	—	—	—	—	1,02	—	—
2	Ղազախ	1,40	0,50	0,90	1,15	1,15	—	2,55	1,65	0,90	0,30	—	0,30	—	—	—	2.85	1,65	1,20
3	Քաուդի	0.30	—	0,30	—	—	—	0.30	—	0,30	0,08	—	0,08	—	—	—	0,38	—	0,38
4	Շամխորի	0,70	—	0,16	—	—	—	0,70	—	0,16	0,09	—	0,09	0,03	0,02	0,01	0,82	0,02	0.26
5	Կասում Իզմայլլովի	1.60	0.50	0,63	0,20	—	0,03	1,80	0,50	0,66	0,10	—	0,10	—	—	—	1,90	0,50	0,76
6	Գյանջալի	0,71	0,11	0,13	0,04	0.04	—	0,75	0,15	0,13	0,05	0,02	0,03	0,08	0.08	—	0,88	0,25	0,16
7	Աղդամի	0,30	—	—	—	—	—	0,30	—	—	0,03	—	—	—	—	—	0,33	—	—
	Ընդամենը	5,01	1,11	2,12	2,39	1,19	0,03	7,40	2,30	2,15	0,67	0,02	0,60	0,11	0,10	0,01	8,18	2,42	2,76
1	Կուտկաշենի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.03	—	0,03	—	—	—	0.03	—	0,03
2	Կարյագինի	0,10	—	0,09	—	—	—	0,10	—	0,09	0,03	—	0,03	0,01	—	0,01	0,14	—	0,13
3	Ջիբրայիլի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,03	—	0,03	—	—	—	0,03	—	0,03
4	Ջանգելանի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.02	—	—	—	—	—	0,2	—	—
	Ընդամենը	0,10	—	0,09	—	—	—	0,10	—	0,09	0,11	—	0,09	0.01	—	0,01	0,22	—	0,19

1	Դիվիչիի	0.20	0,20	—	—	—	—	0,20	0,20	—	0,02	—	0,02	—	—	—	0,22	0,20	0,02
2	Հաջո-Բաղալի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,04	—	—	—	—	—	0,04	—	—
3	Մասսալիի	0.15	0.15	—	—	—	—	0,15	0,15	—	0,03	—	—	—	—	—	0,18	0.15	—
4	Բելոկանի	0,44	0.44	—	0.06	0,06	—	0,50	0,50	—	0,04	—	0,04	—	—	—	0,54	0,60	,04
5	Ծաչմասի	0,85	0.85	—	0,10	0,10	—	0,95	0,95	—	0,07	0,0	0,04	0,19	0,16	0,03	1,21	1,14	0.07
6	Ջաքաթալի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,15	—	0,15	0,02	—	0,02	0,17	—	0,17
7	Կախի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.05	—	0,05	—	—	—	0,05	—	0,05
8	Նուխվա	0,06	0,06	—	0,08	,08	—	0,14	0,14	—	0,06	—	—	0,03	0.03	—	0,23	0,17	—
9	Վարդաշենի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,02	—	0,02	—	—	—	0,02	—	0, 2
	Ընդամենը	1,70	1,70	—	0,24	0,24	—	1,94	1,94	—	0,48	0,03	0,32	0,24	0,19	0,05	2,70	2,16	0,37
1	Գիլե	,35	0,35	—	0,05	0,05	—	0,40	0,40	—	0.04	—	0,04	0,04	0,03	0,01	0,48	0,43	0,05
2	Ղուբալի	0,1	0,10	—	,03	0,0	—	0,13	0,13	—	0.02	0,58	0,02	,03	0,02	0,01	0.18	0,15	0,03
3	Շամախու	1,13	1,13	—	0,10	0,10	—	1,23	1,23	—	0,66	—	0.08	0,05	,02	0,03	1,94	1,83	0,11
4	Թիղիի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,05	—	0,05	0, 2		0,02	0.07	—	0,07
5	Լենքորանի	0,05	0, 5	—	—	—	—	0,05	0,05	—	0.01	—	—	0,01	0,01	—	0,07	0,06	—
6	Աստարայի	0,01	0,01	—	—	—	—	0,01	0,01	—	0,01	—	—	0,01	0,01	—	0,03	0,02	—
7	Դևդաբեկի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.20	—	0,20	0.05	—	0,05	0,25	—	0,25
8	Ջուրնաբադի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.15	—	0,145	0.1	—	0,1	0,28	—	0,275
9	Աղջաբեդի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,07	—	0,07	0,08	—	0.08	0,15	—	0,15
10	Ղալա-Մաշտաղու	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ընդամենը	1,64	1,64	—	0,18	0,18	—	1,82	1,82	—	1,21	0,58	0,605	0,42	0,09	0,33	3,45	2,49	6,935
1	Ղոնաղբենդի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,07	—	—	—	—	—	0,07	—	—
2	Իսմայլլիի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.03	—	0,03	0,02	—	0,02	0,05	—	0.05
3	Վերդյադուղի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,01	—	0,01	—	—	—	0,01	—	0.01
4	Ջուվանդի	—	—	—	0,08	—	0,01	0,08	—	0,01	0,01	—	0 01	—	—	—	0,09	—	0, 2
5	Դաստաֆյուրի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,03	—	0,03	0.03	—	0.03	0.06	—	0.06
6	Քելբաջարի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.03	—	0,03	0.02	—	0,02	0,05	—	0,05
7	Լաչինի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,09	0,01	0.05	0,03	0,01	0,02	0,12	0,02	0.07
	Ընդամենը	—	—	—	0.08	—	0,01	0,08	—	0,01	0,27	0.01	0.16	0,10	0,01	0,09	0,45	0,02	0,26
	Ինք. Լեռ. Ղարաբաղ	0.46	0.10	0,30	0.05	0,01	0,04	0,51	0,11	0.34	0,80	0,30	0.50	0,62	0,03	0,59	1,93	0.43	1,43
	Նախ. ՍԽՀ	1,01	0,21	0,08	0,70	0,60	0,01	1,71	0,81	0,09	0,0	—	0.03	—	—	—	1,76	0,81	0.12
	Ընդամենը ԱՍԽՀ	11,00	4,80	2,59	19,00	6,75	0,27	30,00	11,55	2,86	4,00	1,27	2.385	1,50	0,42	1,08	5,54	13,24	6,325

1933 թ. գարնանը ցեխոլիկական կուլտուրաների ցանքային տարածությունների պլանը.

Շրջանների անունները	Վ ա ր ս ա կ		Կենաց		Կանեփ		Ագրախմ		Արևածաղիկ		Ծխախոտ		Ընդամենը	
	ձգրտանդ	բահազիտ բրիգ. մեղ	ձգրտանդ	բահազիտ բրիգ. մեղ	ձգրտանդ	բահազիտ բրիգ. մեղ	ձգրտանդ	բահազիտ բրիգ. մեղ	ձգրտանդ	բահազիտ բրիգ. մեղ	ձգրտանդ	բահազիտ բրիգ. մեղ	ձգրտանդ	բահազիտ բրիգ. մեղ
Ագրաման	0.03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.03	—
Շամխոր	0.10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.10	—
Նախիջևան	—	—	1.00	—	0.70	0.30	—	—	—	—	—	—	0.80	0.30
Դիվիչիի	—	—	—	—	0.25	—	—	—	—	—	—	—	0.25	—
Հաշտարխան-Բազարի	0.75	—	0.50	0.50	—	—	—	—	—	—	—	—	1.25	0.50
Մասալինի	0.25	—	1.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.75	0.50
Բերդաձոր	—	—	—	—	—	—	0.40	0.25	0.80	—	0.15	—	1.20	0.40
Զաքաթալի	—	—	—	—	—	—	0.75	—	0.55	—	—	—	1.30	—
Կախի	—	—	—	—	—	—	0.17	—	0.45	—	—	—	0.62	—
Նուխա	—	—	—	—	—	—	0. 0	—	0.40	—	—	—	0.50	—
Վարդաշեն	—	—	—	—	—	—	0.08	—	0.46	—	—	—	0.53	—
Գետի	—	—	—	—	0.85	—	—	—	—	—	—	—	0.85	—
Ղուբայ	—	—	—	—	2.13	—	—	—	—	—	—	—	2.13	—
Շամախու	—	—	—	—	—	—	—	—	0.20	—	—	—	0.20	—
Զուրնաբադի	0.57	—	—	—	—	—	—	—	1.70	—	—	—	2.27	—
Աղդամի	0.10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.10	—
Ղռնադեզնի	0.05	—	—	—	0.45	—	—	—	—	—	—	—	0.05	—
Խանլարի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.45	—
Իջև. Կամ. Ղարաբաղ	0.05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.05	—
Նախ. ՀՍՀ	2.10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.10	—
Նուխվինի	—	—	—	—	0.12	—	—	—	0.35	—	—	—	0.35	—
ՀՍՀՄ	4.00	—	3.00	0.50	4.50	0.30	1.50	0.25	2.00	—	3.00	0.15	18.00	1.20
Ուրիշ տեղերից	—	—	—	—	—	—	—	—	1.70	—	—	—	0.30	0.30
													18.30	1.50

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կոլխոզներում տարեկան հաշիվների դրության և յեկամուտների բաշխման կամպանիայի ընթացքի մասին, մինչև 5 փետրվարի 1933 ստացված տեղեկություններով

№№ ըստ կարգի	Շրջանների անունները	Հին կոլխոզների քիվը	Նրանցում ամբարված ա յրել բանը.	Բաշխված գիշերապատուհանների %	Միջինը ամբարից
	ԲԱՄԲԱԿԱՅԻՆ				
1	Ագդաշի	110	110	100.0	10/I
2	Քյուրդամիրի	137	137	100.0	22/I
3	Գյոքչայի	147	139	94,6	28/I
4	Բելյասուվարի	41	—	—	—
5	Մալյանի	77	77	10 ,0	20/I
6	Սաբիր-Աբադի	95	95	100,0	20/I
7	Կարագոնլուի	63	63	100,0	22/I
8	Ալի-Բայրամլուի	66	66	100,0	27/I
9	Զաքաթի	67	67	100,0	20/I
10	Թաուզի	73	73	100,0	15/I
11	Շամխորի	49	49	100,0	15/I
12	Կասում-Իսմայիլլի	83	73	79,9	30/I
13	Սամուխի	21	15	71 4	30/I
14	Գյանջայի	42	25	59,5	31/I
15	Աղդամի	77	74	96,1	21 I
16	Բարդայի	246	74	30,1	30/I
17	Ալջաբեդի	82	82	100,0	20/I
	Ընդամենը 16 այոնների ներկայացր. տեղեկ.	1435	1219	84,9	—
	Ընդամ. բամբակի ռայոն.	1476	1219	82,5	—
	ԴԱՇՏԱՊՈՐՏՈՒԹՅԱՆ				
1	Շամախու	60	60	100,0	24/I
2	Իսմայիլլի	34	34	100,0	1/I
3	Դիվիչիի	73	73	100,0	25/I
4	Հաշտ.-Բազարի	72	72	100,0	24/I
5	Մասալլինի	83	75	90,4	28/I
6	Ազատարայի	23	23	100,0	7/I
7	Լենքորանի	42	42	100,0	25/I
8	Զուվանդի	49	49	100,0	5/I
9	Վերգյաղուզի	33	33	100,0	18/I
10	Նուխա	39	39	100,0	27/I
11	Վարդաշենի	22	22	100,0	26/I
12	Կարյագինի	90	90	100,0	2/II
	Ընդամենը 12 ռայոն.	620	612	98,7	—

(Շարունակություն 1 էջի)

№ № ըստ կարգի	Թաղամասերի անունները	Հին կուլտուրական տների քանակը	Կրանցցած ախտահան. ենթ. բաղդ.	Տոկոսային հարաբերակցությունը % %	Ստուգման ենթարկված
	ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ				
1	Խրլինե				
2	Ղոնաղբենդի	36	36	100 0	5/I
3	Մադրիե	18	18	100,0	2/I
4	Զաքաթալե	49	49	100,0	15/I
5	Նարիմանովի	83	83	100,0	20/I
6	Աղջաբենդի	28	28	100.0	20 I
7	Դեղաբեկի	12	10	83,3	27/XII
8	Դաստաֆյուրի	62	62	100,0	21/I
9	Զիբրայիլի	11	11	100,0	12/I
10	Լաչինի	47	47	100,0	18/I
11	Զանգելանի	78	78	100,0	10/I
12	Քելբաջարի	130	130	100,0	25/I
		25	25	100.0	17/XII
	Ընդամենը 12 թաղեր	579	577	99,7	—
	ԱՅԳԵ-ԲԱՆՋԱՐԱՆՈՑԱՅԻՆ				
1	Ղալա-Մաշտաղի	18	18	100,0	28/I
2	Ղուբայի	66	66	100,0	23/I
3	Մաչմադի	83	83	100.0	7/I
4	Կուռակաշենի	64	64	100,0	31/I
5	Կախի	56	53	94.6	3/II
6	Կիրովի	12	12	100,0	10/I
7	Բելոկանի	30	30	100,0	20/I
	Ընդամենը	329	326	99,1	—
	Ինք. Լեռ. Դարաքաղ	210	210	100,0	20/I
	Նախ. ՄԽՀ	193	193	100,0	17/I
	Ընդամենը 49 թաղեր.	366	3137	93,2	—
	Ընդամենը ԱՄԽՀ	3407	3137	92,0	—
	Մինչև 28/I 49 թաղերում կար	3374	3086	91,4	—
	Ամբողջ ԱՄԽՀ	3415	3086	90,3	—

Ցեկամուտների բաշխման կատարածու Մելիքով

Շերամի կոկոնի կամպանիայի պլանը

ԱՄԽՀ 1933 թ. համար

№ № ըստ կարգի	Թաղամասերի անունները	Ծիլերի քանակը	Ձրգուկների քանակը	Ընդհանուր կոկոնի քանակը	Ծանոթություն
1	ՆախՄԽՀ	2600	33	858	
2	Ինքն. Լեռն. Դարաքաղ	3200	33	1056	
3	Զանգելան	3200	27	864	
4	Կարյագինո	3200	28	896	
5	Զիբրայիլ	3300	28	924	
6	Աղջաբեդի	3500	23	805	
7	Ազդամ	4200	21	882	
8	Բարդա	3400	23	782	
9	Ջյուլֆամլը	7000	23	1610	
10	Շամախի	250	31	77,5	
11	Գյոքչայ	9300	24	223	
12	Ագդաշ	6550	25	1637,5	
13	Սամուխ	2300	26	598	
14	Թաուզ	650	21	136,5	
15	Ղազախ	250	30	75	
16	Շամխոր	700	22	154	
17	Գյանջա	200	30	60	
18	Աղջաբեդի	200	25	50	
19	Կասում-Իսմայիլի	150	32	48	
20	Նուխի	4800	27	1296	
21	Կախի	3000	25	750	
22	Զաքաթալա	5300	25	1325	
23	Բելոկանի	5000	20	1000	
24	Կուռակաշեն	2500	27	675	
25	Վարդաշեն	1400	31	434	
26	Ահտաբա	900	18	162	
27	Լենքորան	900	18	162	
28	Մասալի	350	18	63	
29	Սաթիր-Աբադ	400	19	76	
30	Ալի-Բայրամլի	250	19	47,5	
31	Իսմայիլի	900	26	234	
32	Քաշմազ	150	20	30	
	Ընդամենը	80.000	25	20.000	

Գարնանացանի հացահատիկային յեվ ապահո

Բ Ա Յ Ո Ն Ն Ե Ր	Ցորեն գարն.		Գարի գարն.		Վարսակ	
	Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)	Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)	Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)
Ֆյոդրամիր	—	—	—	—	72	10,8
Աղջաբեդի	—	—	—	—	—	—
Ղազախի	104	15,6	220	33,00	60	9,0
Թաուզի	1105	165,75	550	82,50	—	—
Շամխորլի	—	—	715	107,25	60	9,0
Գյանջայի	—	—	—	—	—	—
Աղդամի	—	—	110	16,50	—	—
Կուտկաշենի	65	9,75	—	—	—	—
Կարյագինի	—	—	—	—	—	—
Ջիբրայիլի	—	—	363	54,45	—	—
Ջանդեյանի	325	48,75	495	74,25	—	—
Խաչմազի	—	—	—	—	108	16.2
Դիվիչիի	—	—	2750	412,50	60	9,0
Հաչա-Բագարի	—	—	—	—	—	—
Մասալինի	—	—	—	—	—	—
Բելոկանի	—	—	55	8,25	—	—
Զաքաթալի	—	—	—	—	—	—
Կախի	—	—	—	—	—	—
Նուխվա	182	27,30	715	107,25	—	—
Վարդաշենի	221	33,15	44	6.6	—	—
Գելի	—	—	990	148,50	300	45,0
Ղուբայի	—	—	1155	173.25	1044	156,6
Շամախու	—	—	1100	165,0	60	9,0
Խիզինի	—	—	1210	181,5	50	9,0
Լենքորանի	—	—	—	—	—	—
Ասատրայի	—	—	—	—	—	—
Գետաբեկի	—	—	1375	206.25	180	27,0
Զուրնաբադի	390	58,50	825	123,75	360	54,0
Աղջաքենդի	65	9,75	715	107,25	48	7,2
Բագհորդի	—	—	110	16,5	—	—
Ղոնաղքենդի	—	—	4367	655,05	—	—
Իսմայիլի	78	11,70	297	44.55	—	—
Վերդյադուզի	—	—	770	115,5	—	—
Զուվանդի	91	13.65	1254	188.10	—	—
Դաստաֆուրի	260	39.0	957	143.55	—	—
Քելբաջարի	4810	721,60	3410	511,50	—	—
Լաչինի	2587	388,05	4730	709.80	—	—
Ինքն Լեռն. Ղարաբաղ	9542	431.30	4565	684.75	204	30,6
Նախիջ	4420	166,30	4455	668,25	—	—
Ընդամենը ԱՍԽՀ-ում	24245	3636,75	38302	5745,30	2616	392,4

Ծանոթություն.—ԱՍԽՀ 1933 թ. գյուղատնտեսական կուլտուրաների ցանքսի

Կուլտուրաներ	Նորմաներ
Գարնանացան ցորեն	1,30
Գարնանացան գարի	1,10
Վարսակ	1,20
Լոբիանման	1,00

Կուլտուրաներ	Նորմաներ
Զ ա լ տ ի կ ի	
ա) Մասալինի	1,20
Զուվանդի	1,20
բ) Լենքորանի	1,20
Վերդյադուզի	1,20
գ) Ասատրայի	1,20

վագրական ֆոնդերի բնդհանուր պահանջը

Ձ ա լ տ ու կ		Լ ո բ ի ա յ ին		Կ ո ր ե կ		Ց ե ղ ի պ ա տ ա տ ո ր ե ն		Հ ա ճ ա ր	
Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)	Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)	Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)	Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)	Ցանքատարածության հեկտարներով	Ապահովագր. գումարը (15%)
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	32	4,8	32	4,8	—	—
—	—	—	—	84	9,6	224	33,6	120	18,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	9,6	1,4	—	—
1870	280,5	—	—	128	19,2	19,2	2,9	—	—
—	—	1370	205,5	134,4	20,16	48	7,2	—	—
—	—	130	19,5	—	—	—	—	—	—
2750	412,5	60	9,0	80	12,0	16	2,4	—	—
—	—	300	45,0	92,8	13,92	16	2,4	—	—
—	—	1000	150	224	33,6	—	—	300	45,0
—	—	7030	1054,5	—	—	—	—	—	—
6000	900,0	2300	345	80	12,0	16	2.4	—	—
165	24,75	100	15,0	57,6	8,64	160	24.0	—	—
1430	214,5	450	67,5	96	14,4	112	16,8	—	—
1430	214,5	250	37,5	96	14,4	64	9.6	—	—
4620	693,0	90	13,5	83.2	12,48	16	2,4	—	—
1980	297,0	200	30,0	64	9.6	—	—	—	—
165	24,75	300	45,0	502,4	75,36	44,8	6.7	240	36,0
—	—	890	133.5	224	33,6	41.6	6,2	240	36.0
—	—	1490	223.5	89,6	13,44	3,2	0,5	120	18,0
—	—	350	5 ,5	86.4	12,96	—	—	120	18,0
—	—	600	90,0	—	—	16	2,4	—	—
6000	900.0	50	7,5	—	—	—	—	—	—
3960	594,0	—	—	128	19.2	48	7,2	—	—
—	—	200	30,0	64	9,6	32	4,8	120	18.0
—	—	600	45,0	48	7,2	16	2,4	50	9,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	350	52,5	112	16,8	—	—	300	45,0
—	—	500	75.0	80	12,0	80	12,0	120	18.0
275	41,25	3000	450,0	32	4,8	—	—	120	18.0
60	9,0	1700	255,0	48	7,2	—	—	120	18.0
360	54,0	—	—	64	9,6	22,4	3.4	60	9,0
—	—	—	—	32	4,8	16	2,4	—	—
—	—	50	7,5	256	38,4	128	19,2	840	126,0
—	—	1500	225,0	768	115.2	156,8	23,5	720	108,0
—	—	—	—	64	9,6	48	7,2	—	—
31068	4659,75	24560	3684,0	3830,4	674,56	1385,6	207,8	3600	540,0

Նորմաները (1 հեկտ. ցենտներ)

Կուլտուրաներ	Նորմաներ
Կորեկ	0 32
Ցեղիպատատոր	0,32
Կարմրացորեն	1,20
Իսկ հետագա տարիներում	1,10

ԱՍԽՀ 1933 թ. գարնանը կոլխոզների կողմից հերմացուի ֆոնդ կազմելու տեղեկատվական պլանը

№ № շրջանների	Շրջանների անվանումները	Ցորեն			Գարի			Վարսակ			Ձավարուկ			Տարեկան			Հնձան			Ընդամենը հացահատիկ	
		Հեկտարից ստացված բերքը	Ցանքսի տարածությունը	Սերմացու ֆոնդը	Հեկտարից ստացված բերքը	Ցանքսի տարածությունը	Սերմացու ֆոնդը	Հեկտարից ստացված բերքը	Ցանքսի տարածությունը	Սերմացու ֆոնդը	Հեկտարից ստացված բերքը	Ցանքսի տարածությունը	Սերմացու ֆոնդը	Հեկտարից ստացված բերքը	Ցանքսի տարածությունը	Սերմացու ֆոնդը	Հեկտարից ստացված բերքը	Ցանքսի տարածությունը	Սերմացու ֆոնդը	Ցանքսի նորմա	Սերմացու ֆոնդը
1	Սաբիր-Աբադի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Ղարադոնդի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Մալի-Բայրամլուի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Սալյանի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Բելյաուվաքի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Աղջիքենդի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Բարդալի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Քյուրդամքի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Գյոքչայի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Ադզամի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Ղասում-Իսմայիլի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Սամախի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Ղազախի	14	1,3	18,2	27	1,1	29,7	41	1,2	49,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Թաուղի	405	1,3	526,5	228	1,1	250,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Շամխորի	—	—	—	438	1,1	48 ,8	20	1,2	24,0	—	—	—	38	0,32	12.2	—	—	—	120,0	109.3
16	Գյանջայի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	455	0,32	145,6	124	0.32	39,7	1212.0	962,6
17	Ադզամի	18	1,3	23,4	16	1,1	17,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	0,32	1,30	462,0	507,1
18	Կաբյակենի	4	1,3	5.2	10	1,1	11,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Ջանգիանի	131	1,3	170,3	173	1,1	190.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121.0	71,6
20	Ջիբրայիլի	—	—	—	60	1,1	66,0	—	—	—	2078	1,1	2285,8	4	1,0	4.0	—	—	—	1937,0	1407,4
21	Կուռկաչենի	38	1,3	49,4	2	1,1	2,2	—	—	—	—	—	—	41	1.0	1141	27	0.32	8,6	2770,0	2895,4
22	Նովխա	6	1,3	7.8	34	1,1	37,4	—	—	—	277	1,1	304,7	40	1.0	40,0	12	0.32	3,8	167.0	142,4
23	Ծաչմազի	—	—	—	—	—	—	119	1,2	142,7	1115	1,1	1226,5	62	1,0	60,0	41	0,32	13,1	484.0	409,8
24	Դիվիչի	—	—	—	250	1,1	275,0	2	1,2	2,4	—	—	—	—	—	—	19	0,32	6,1	1720.0	1460,4
25	Ղուբայի	—	—	—	175	1,1	192,5	611	1,2	733,2	—	—	—	—	—	—	25	0,32	8,0	346,0	229,0
26	Բելոկանի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	1,0	20.0	102	0,32	32,6	456.0	448,1
27	Ջաբաթալի	—	—	—	5	1,1	5,5	—	—	—	54	1,1	59,4	55	1,0	155	23	0,32	7.4	1526,0	1299,1
28	Հախի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	819	1,1	900,9	01	1,0	201	6	0,32	30.7	400.0	181,0
29	Վարդանենի	80	1,3	104,0	4	1,1	4,4	—	—	—	946	1,1	1040,6	16	1,0	16,0	330	0,32	105 6	1942,0	1360,7
30	Հաշա-Բազարի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	326	1,1	358,6	42	1,0	142	896	0 32	286,7	1436,0	1197,4
31	Լենքորանի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	230	0,32	73,6	577,0	546.3
32	Սատաբայի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4241	1,2	5089,2	38	1,0	38,0	---	—	—	2853,0	2853,0
33	Գիվի	—	—	—	140	1,1	154,0	320	1,2	384,0	3052	1,2	3662,6	53	1,0	2853	—	—	—	4644,0	5470,4
34	Շամախու	4	1,3	5,2	292	1,1	32 ,2	—	—	—	8	1,1	8,8	171	1,0	371,0	12	0,32	3,8	3031,0	3682,6
35	Մաստալինի	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	1,0	16,0	13	0,32	4,2	—	—
36	Խիզինի	—	—	—	442	1,1	486,2	27	1,2	32,4	3414	1,2	4096,8	26	1,0	26,0	55	0,32	17,6	858	0,32
37	Ղալա-Մայաուրու	—	—	—	83	1,1	91,3	—	—	—	—	—	—	91	1.0	296.0	3,0	0,32	1,0	18	0,32
38	Գետաբեկի	—	—	—	639	1,1	702,9	54	1,2	64,8	—	—	—	98	1,0	1498	—	—	—	—	—
39	Զուբնաբադի	110	1,3	143,0	329	1,1	361.9	92	1,2	110,4	—	—	—	91	1,0	191	—	—	—	—	—
40	Ղոնաղքենդի	—	—	—	415	1,1	456,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Շահումյանի	10	1,3	13,0	235	1,1	258,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	434	0,32	138,9	210	0,32
42	Վերդյաղուդի	—	—	—	269	1,1	295,9	—	—	—	—	—	—	50	1,0	50,0	122	0,32	39,0	102	0,32
43	Զուվանդի	8	1,3	10,4	259	1,1	284,9	—	—	—	—	—	—	19	1,0	19,0	—	—	—	—	—
44	Խանալիի	—	—	—	21	1,1	23,1	—	—	—	—	—	—	11	1,0	111,0	88	0,32	28,2	79	0,32
45	Դաստաֆյուրի	86	1,30	111,8	236	1,1	259.6	—	—	—	—	—	—	01	1,0	1101	—	—	—	50	0,32
46	Քևլաջաղի	797	1,3	1036,1	505	1,1	555,5	—	—	—	—	—	—	02	1,0	302	—	—	—	40	0,32
47	Լաչինի	609	1.3	791.7	1621	1,1	1783,1	—	—	—	—	—	—	80	1,0	80	16	0.32	5,1	158	0,32
48	Ին. Վեռ. Ղարաբաղ	2579	1,3	3352.7	1441	1,1	1585,1	151	1,2	181,2	10	1,1	11,0	—	—	—	3	0,32	1.0	85	0.32
49	Նախիջև	625	1.3	812,5	785	1.1	863.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	0,32	1,6	52	0.32
														5	1,0	5,0	23	0 32	7,4	502	0,32
														00	1,0	500	103	0,32	34,6	148,5	0,32
															—	—	—	—	—	—	—
	Ընդամենը ԱՍԽՀ-ում	5524	1,30	7181,2	9134	1,1	10047,4	1437	1,20	1724,4	16340	1,16	19044,7	233	1,00	3239	3176	0,32	1016,4	6576	0,32

Շրջանների անվանումները	Ցանքսի նորմա	Սերմացու ֆոնդը
Սաբիր-Աբադի	—	—
Ղարադոնդի	—	—
Մալի-Բայրամլուի	—	—
Սալյանի	—	—
Բելյաուվաքի	—	—
Աղջիքենդի	—	—
Բարդալի	—	—
Քյուրդամքի	—	—
Գյոքչայի	—	—
Ադզամի	—	—
Ղասում-Իսմայիլի	—	—
Սամախի	—	—
Ղազախի	—	—
Թաուղի	—	—
Շամխորի	120,0	109.3
Գյանջայի	1212.0	962,6
Ադզամի	462,0	507,1
Կաբյակենի	—	—
Ջանգիանի	121.0	71,6
Ջիբրայիլի	1937,0	1407,4
Կուռկաչենի	2770,0	2895,4
Նովխա	167.0	142,4
Ծաչմազի	484.0	409,8
Դիվիչի	1720.0	1460,4
Ղուբայի	346,0	229,0
Բելոկանի	456.0	448,1
Ջաբաթալի	1526,0	1299,1
Հախի	400.0	181,0
Վարդանենի	1942,0	1360,7
Հաշա-Բազարի	1436,0	1197,4
Լենքորանի	577,0	546.3
Սատաբայի	2853,0	2853,0
Գիվի	4644,0	5470,4
Շամախու	3031,0	3682,6
Մաստալինի	1450,0	916.6
Խիզինի	608,0	624.1
Ղալա-Մայաուրու	4912,0	5594,8
Գետաբեկի	660,0	709.6
Զուբնաբադի	83,0	91.3
Ղոնաղքենդի	1337,0	973.8
Շահումյանի	805,0	736.9
Վերդյաղուդի	434,9	475,5
Զուվանդի	523,0	436,0
Խանալիի	1420,0	1412.9
Դաստաֆյուրի	609,0	610,1
Քևլաջաղի	301,0	190,0
Լաչինի	430,0	423,6
Ին. Վեռ. Ղարաբաղ	1359,0	1609.8
Նախիջև	3793,0	3986.4
	7147,0	7188,4
	1410,0	1676,0
Ընդամենը ԱՍԽՀ-ում	53535,0	52889,4

ԱԴՐՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ԿՈԼԼԵԳԻԱՅԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

3 փետրվարի 1933 թ.

1933 թ. բամբակի դաշտերից հաճախային յեվ գոմաղբի պարարտանյութեր տալու հարցի մասին

Հաստատել 3,908 հեկտար բամբակի արտերին հանքային պարարտանյութ տալու պլանը, վորոնցից—նոր բերվածներից—216 հեկտ., անցյալ տարվանից մնացած տածներից 1712 հեկտար և գոմաղբի պարարտանյութ 6000 հեկտարի վրա, բաժանելով ըստ հետևյալ ռայոնների.

№ № ըստ հերթի	Ռայոնների անունները	Պարարտանյութ. հեկտար. տարած.			Գոմաղբի տարածքը հեկտարով	Ցանքերի ամբողջ վերատրամադրված տարածքը
		Բերվող նոր տարածքներ	Անցյալ տարվանից մնացած տածքներ	Ընդհանուր տարածքը		
1	Շամխորի	200	—	200	600	800
2	Ղազախի	—	30	30	—	30
3	Գյանջայի	250	—	250	—	250
4	Սամուխի	—	—	—	300	300
5	Կասում-Իսմայիլի	300	60	360	—	360
6	Գյոքչայի	300	400	700	300	1000
7	Քյուրդամիրի	363	220	583	600	1183
8	Ալի-Բայրամլիի	300	—	300	100	400
9	Սալյանի	183	27	210	250	460
10	Աղդաշի	—	715	715	550	1265
11	Նորաշենի	300	230	560	—	560
12	Սաբիր-Աբադի	—	—	—	150	150
13	Կարադոնլիի	—	—	—	150	150
14	Բելյասուվարի	—	—	—	150	150
15	Բարդայի	—	—	—	700	700
16	Ինք. Լեն. Ղարաբաղի	—	—	—	500	500
17	Աղդամի	—	—	—	550	550
18	Աղջաբեդու	—	—	—	600	600
19	Թաուզի	—	—	—	200	200
20	Կարյագինի	—	—	—	300	300
	Ընդամենը	2196	1712	3908	6000	9908

«1933 թ. գարնանային գյուղատնտեսական կամպանիայի մասին» գրքույկում սպրտվել են հետևյալ սխալները.

Տված է	պետք է կարդալ
66 էջ — վերևից 3-րդ տող —6	IV
Նույն էջում հետևյալ նոր տող 7	V
70 էջ — 3-րդ նոր տող — 191,200 — — — — —	196,200
71 էջ — բամբակացանի տարեկան պլանը — 180,200	
	185,900
Նույն էջում — յոնջայի ցանքսի պլանը — 120,30 — —	11.130
Նույն աղուսյակում — ընդամենը ամբողջ ՍՍՀՀ — 191.200	
	196,200
Նույն աղուսյակի հետևյալ սյունյակում — 16,630 —	16, 130

7½ печ. листов—в печ. листе 62.620 т. зн. Сдано в производство 8/II. Подписано к печати—15/II.

ՄԵՏ կան գրադարան
Гос Библиотека
ZUUՈ-Ban.ССР
Ս. Կմ. Ա. Մեսրոպեան
Ս. ՄԱՇՏՈՑԱՆ ԱՆՎԱՆ

DEVLET

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0286385

85 к
17.056

О ВЕСЕННЕЙ С.-Х. КАМПАНИИ 1933 ГОДА

АЗЕРНЕШР—БАКУ—1933